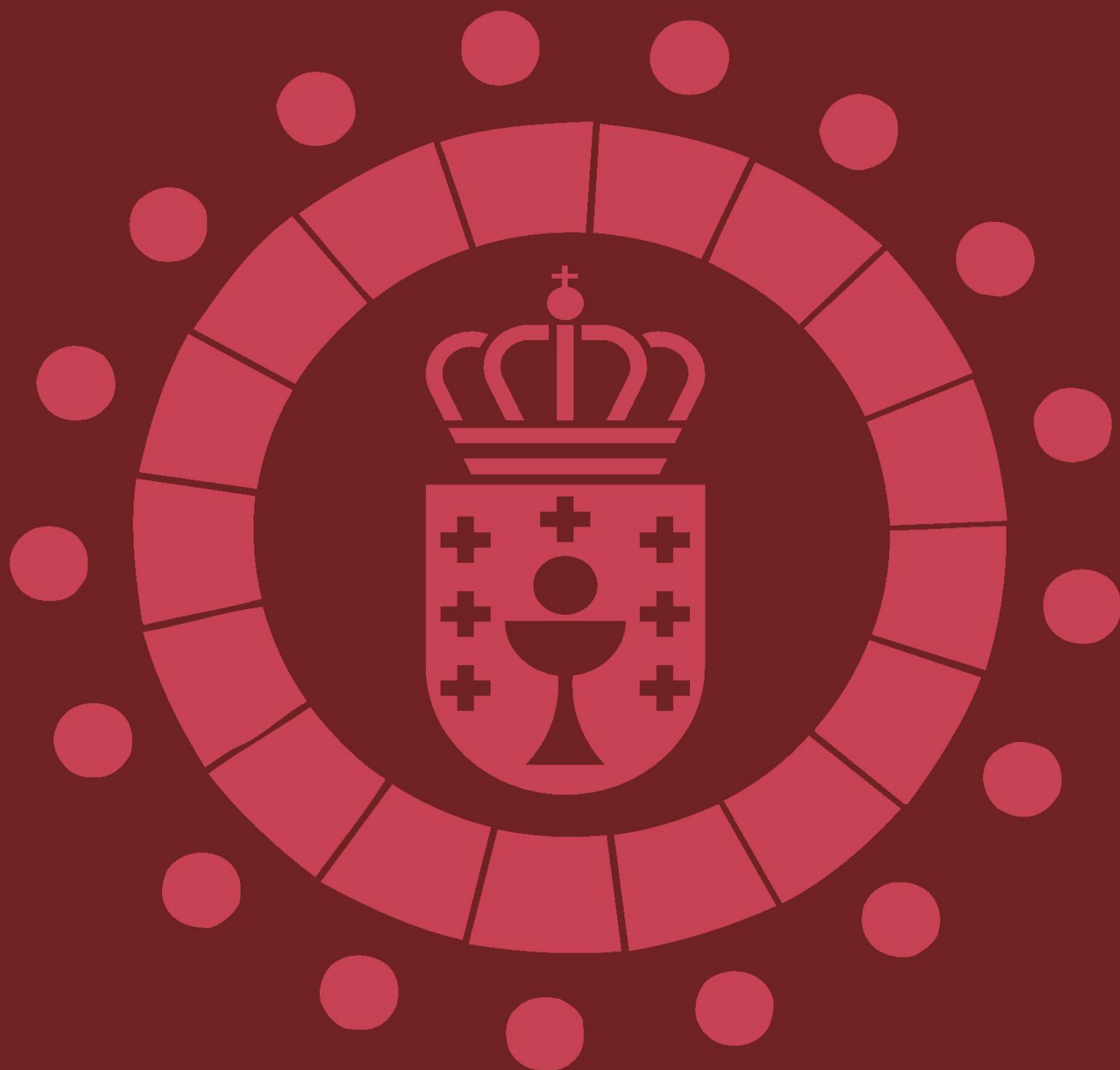

CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS
INFORME SOBRE A SITUACIÓN SOCIOLABORAL DE GALICIA. 2024

CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS
INFORME SOBRE A SITUACIÓN SOCIOLABORAL DE GALICIA. 2024

— CAPÍTULO 2 —

ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

EDITA: Consello Galego de Relacións
Laborais (CGRL)
Algalia de Abaixo, 24
Tel.: 981 541 601
Santiago de Compostela

ISSN: 2386-2866

MARÍA BASTIDA DOMÍNGUEZ

PROFESORA CONTRATADA DOUTORA NO DEPARTAMENTO
DE ORGANIZACIÓN DE EMPRESAS E COMERCIALIZACIÓN
NA UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

SANTIAGO LAGO PEÑAS

CATEDRÁTICO DE ECONOMÍA APLICADA E DIRECTOR DO
GRUPO DE INVESTIGACIÓN GEN DA UNIVERSIDADE DE VIGO

ALBERTO VAQUERO GARCÍA

PROFESOR TITULAR DE ECONOMÍA APLICADA E MEMBRO
DO GRUPO DE INVESTIGACIÓN GEN DA UNIVERSIDADE DE VIGO

2.1. INTRODUCCIÓN

2.2. ESTRUCTURA E DINÁMICA EMPRESARIAL GALEGA

CADRO 2.1A. EMPRESAS ACTIVAS, POR SECTOR ECONÓMICO E COMUNIDADE AUTÓNOMA. 2024

GRÁFICO 2.1. VARIACIÓN RELATIVA DO NÚMERO DE EMPRESAS REXISTRADAS POR CC.AA. 2023-2024

GRÁFICO 2.2. TAXA DE VARIACIÓN DO NÚMERO DE EMPRESAS REXISTRADAS. GALICIA/ESPAÑA. 2003-2024

CADRO 2.1B. EMPRESAS CON ACTIVIDADE EN GALICIA SEGUNDO ACTIVIDADE PRINCIPAL (GRUPOS CNAE 2009). 2018-2023

CADRO 2.2. EVOLUCIÓN DO NÚMERO TOTAL DE EMPRESAS. GALICIA/ESPAÑA. 2008-2024.

CADRO 2.3A. DISTRIBUCIÓN DAS EMPRESAS POR PROVINCIAS. GALICIA/ESPAÑA. 1995-2024

CADRO 2.3B. EVOLUCIÓN INTERANUAL NO EMPRESAS. 2010-2024

GRÁFICO 2.3. NÚMERO DE EMPRESAS POR PROVINCIAS. 2010-2015-2024

GRÁFICO 2.4. % PROVINCIAL NO TOTAL DE EMPRESAS EN GALICIA. 2010-2024

CADRO 2.4A. DISTRIBUCIÓN DAS EMPRESAS, POR SECTORES ECONÓMICOS(1). GALICIA/ESPAÑA. 2012-2024

GRÁFICO 2.5. PESO RELATIVO DAS EMPRESAS NOS SECTORES ECONÓMICOS. GALICIA. 2007-2024

GRÁFICO 2.6. EMPRESAS POR SECTORES ECONÓMICOS. GALICIA/ESPAÑA. 2015-2024

CADRO 2.4B. EMPRESAS CON ACTIVIDADE EN GALICIA SEGUNDO ACTIVIDADE PRINCIPAL (GRUPOS CNAE 2009). 2018-2023.

CADRO 2.4C. EVOLUCIÓN NO EMPRESAS, POR PROVINCIA. 2015-2023

GRÁFICO 2.7. TAXA DE CRECEMENTO INTERANUAL DO N° DE EMPRESAS POR PROVINCIA. 2008-2024

CADRO 2.5. EMPRESAS SEGUNDO CONDICIÓN XURÍDICA, POR PROVINCIAS. GALICIA/ESPAÑA. 2016-2024

GRÁFICO 2.8 EVOLUCIÓN DO N° DE SOCIEDADES EN GALICIA. 2023-2024

CADRO 2.6. EMPRESAS SEGUNDO ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO, POR PROVINCIAS. GALICIA/ESPAÑA. 2016-2024

GRÁFICO 2.9. VARIACIÓN RELATIVA ANUAL DE EMPRESAS POR ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO. GALICIA. 2010-2024

CADRO 2.7A. EMPRESAS E UNIDADES LOCAIS SEGUNDO ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO. GALICIA. 2023

CADRO 2.7B. EMPRESAS E UNIDADES LOCAIS SEGUNDO ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO. GALICIA. 2020-2023

CADRO 2.8. % EMPRESAS CON E SEN PERSOAL ASALARIADO. GALICIA E PROVINCIAS, ESPAÑA. 2000-2024

CADRO 2.9. NÚMERO DE EMPRESAS, POR ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO. GALICIA/ESPAÑA. 2022-2023-2024

CADRO 2.10. NÚMERO DE EMPRESAS, POR ESTRATO DE PERSOAL ASALARIADO. GALICIA/ESPAÑA. 2000-2024

GRÁFICO 2.10. TAXA DE DEMOGRAFÍA EMPRESARIAL POR TAMAÑO DE EMPRESA. GALICIA. 2020-2022

CADRO 2.11. SOCIEDADES MERCANTÍS CREADAS E DISOLTAS. GALICIA/ESPAÑA. 2015-2024

GRÁFICO 2.11. SOCIEDADES MERCANTÍS CREADAS. GALICIA/ESPAÑA. 2008-2024

GRÁFICO 2.12. SOCIEDADES MERCANTÍS DISOLTAS. GALICIA/ESPAÑA. 2008-2024

GRÁFICO 2.13. TAXA DE VARIACIÓN ANUAL CREACIÓN DE SOCIEDADES MERCANTÍS. 2022-2024

GRÁFICO 2.14. TAXA DE VARIACIÓN ANUAL DISOLUCIÓN DE SOCIEDADES MERCANTÍS. 2022-2024

CADRO 2.12. TAXA DE CRECEMENTO ANUAL SOCIEDADES MERCANTÍS CONSTITUIDAS E DISOLTAS. 2010-2023

GRÁFICO 2.15. MEDIA DE CREACIÓN E DISOLUCIÓN DE SOCIEDADES MERCANTÍS. 2010-2024

GRÁFICO 2.16. % SOCIEDADES GALEGAS NO TOTAL DO ESTADO. 2008-2024

CADRO 2.13A. CAPITAL SUBSCRITO POLAS SOCIEDADES MERCANTÍS. GALICIA/ESPAÑA. 2017-2024

CADRO 2.13B. SOCIEDADES MERCANTÍS QUE AMPLÍAN CAPITAL. GALICIA/ESPAÑA. 2017-2024

GRÁFICO 2.17. % CAPITAL AMPLIADO MEDIO. GALICIA/ESPAÑA. 2015-2024

CADRO 2.14. SOCIEDADES MERCANTÍS DISOLTAS. GALICIA/ESPAÑA. 2017-2024

GRÁFICO 2.18. ÍNDICE DE ROTACIÓN. GALICIA/ESPAÑA. 2017-2024

CADRO 2.15. DEBEDORES CONCURSADOS. GALICIA/ESPAÑA. 2008-2024

CADRO 2.16. DEBEDORES CONCURSADOS. DESAGREGACIÓN EN DISTINTAS VARIABLES. GALICIA. 2012-2024

GRÁFICO 2.19. TIPOLOXÍA DE SOCIEDADES EN CONCURSO DE ACREDORES. GALICIA. 2017-2024

GRÁFICO 2.20. SOCIEDADES EN CONCURSO DE ACREDORES POR PROVINCIAS. GALICIA. 2024

CADRO 2.17. EMPRESAS CONCURSADAS POR TRAMOS DE PERSOAL ASALARIADO, VOLUME DE NEGOCIO E ACTIVIDADE ECONÓMICA PRINCIPAL. GALICIA. 2018-2024

GRÁFICO 2.21. SOCIEDADES EN CONCURSO DE ACREDORES POR SECTOR. GALICIA. 2017-2024

CADRO 2.18. NO PROCEDEMENTOS CONCURSAIS POR IDADE DAS SOCIEDADES. GALICIA. 2012-2024

2.3. ANÁLISE DE ENQUISAS INDUSTRIAIS

2.3.1. ESTATÍSTICA ESTRUCTURAL DE EMPRESAS DO SECTOR INDUSTRIAL

CADRO 2.19. CIFRA DE NEGOCIOS NO SECTOR INDUSTRIA. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

CADRO 2.20. DISTRIBUCIÓN PORCENTUAL DA CIFRA DE NEGOCIOS. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2009-2023

GRÁFICO 2.22. PARTICIPACIÓN DE CADA COMUNIDADE AUTÓNOMA NA CIFRA DE NEGOCIOS DO SECTOR INDUSTRIAL. 2023

GRÁFICO 2.23. PARTICIPACIÓN NA CIFRA DE NEGOCIOS SECTOR INDUSTRIAL. POR CC.AA. 2009-2023

CADRO 2.21. EVOLUCIÓN DA PORCENTAXE DE GALICIA NO ESTADO NAS PRINCIPAIS VARIABLES DA INDUSTRIA. 2001-2023

2.3.2. ESTATÍSTICA ESTRUCTURAL DE EMPRESAS DO SECTOR COMERCIO

CADRO 2.22. MAGNITUDES NO SECTOR COMERCIAL POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

CADRO 2.23. VARIACIÓN INTERANUAL NO SECTOR COMERCIAL POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023-2022

CADRO 2.24. VALOR DA PRODUCCIÓN COMERCIALIZADA, POR GRANDES AGRUPACIÓNS. GALICIA. 2023

2.3.3. ESTATÍSTICA ESTRUCTURAL DE EMPRESAS DO SECTOR SERVIZOS

CADRO 2.25. CIFRA DE NEGOCIOS NO SECTOR SERVIZOS POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

CADRO 2.26. VARIACIÓN NA CIFRA DE NEGOCIOS E PERSOAL OCUPADO NO SECTOR SERVIZOS. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2021-2023

GRÁFICO 2.24. VARIACIÓNS SECTOR SERVIZOS. ESPAÑA/GALICIA. 2023-2024

CADRO 2.27. CIFRA DE NEGOCIOS NO SECTOR SERVIZOS. GRUPOS PRINCIPAIS. GALICIA/ESPAÑA. 2023

CADRO 2.28. ESTABLECEMENTOS HOTELIROS E DE TURISMO RURAL ESTIMADOS. 2016-2024

GRÁFICO 2.25. DISTRIBUCIÓN DE ESTABLECEMENTOS E PRAZAS. POR PROVINCIAS. 2024

CADRO 2.29. DESTINOS TURÍSTICOS EN GALICIA. NOITES.2013-2024

GRÁFICO 2.26. ORIXE DO TURISMO EN GALICIA. 2024

GRÁFICO 2.27. TURISMO EN GALICIA. 2017-2024

CADRO 2.30. PERSOAS VIAXEIRAS E NOITES EN ESTABLECEMENTOS POR PROCEDENCIA. GALICIA. 2016-2024

GRÁFICO 2.28. ESTANCIA MEDIA POR ORIXE DA PERSOA. 2017-2023

2.3.4. INDICADORES CONXUNTURAIS: ÍNDICE DE CIFRA DE NEGOCIOS, DA PRODUCCIÓN E DE PREZOS

CADRO 2.31. ÍNDICE DE NEGOCIOS NA INDUSTRIA. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2019-2024

GRÁFICO 2.29. VARIACIÓN DO ICN. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2022-2024

CADRO 2.32. VARIACIÓN DO ÍNDICE XERAL DE PRODUCCIÓN INDUSTRIAL(*). POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2019-2024

GRÁFICO 2.30. VARIACIÓN DO IPI. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023-2024

CADRO 2.33. ESTRUCTURA IPI(*). GALICIA/ESPAÑA. 2019-2024

GRÁFICO 2.31. VARIACIÓN DO IPI. GALICIA. 2023-2024

2.4. INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA, DESENVOLVEMENTO TECNOLÓXICO E INNOVACIÓN (I+D+I)

CADRO 2.34. GASTOS INTERNOS E PERSOAL EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

GRÁFICO 2.32. PERSOAL I+D. 2023

GRÁFICO 2.33. GASTO EN I+D (% SOBRE PIB) POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

GRÁFICO 2.34. GALICIA. GASTO EN I+D (% SOBRE PIB). 2000-2023

CADRO 2.35. GASTOS INTERNOS TOTAIS EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS E SECTOR DE EXECUCIÓN. 2023

CADRO 2.36. DISTRIBUCIÓN PORCENTUAL DOS GASTOS INTERNOS TOTAIS EN I+D. POR CC.AA. E SECTOR DE EXECUCIÓN. 2023

GRÁFICO 2.35. GASTO EN I+D POR SECTORES INDUSTRIAIS. GALICIA. 2023

CADRO 2.37. GASTOS TOTAIS EN I+D (POR SECTOR). ESPAÑA. 2023

CADRO 2.38. PERSOAL EN ACTIVIDADES EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS E SECTOR DE EXECUCIÓN. 2023

CADRO 2.39. DISTRIBUCIÓN DO PERSOAL ACTIVIDADES EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS E SECTOR DE EXECUCIÓN. 2023

CADRO 2.40. PERSOAL INVESTIGADOR EN ACTIVIDADES EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS E SECTOR DE EXECUCIÓN. 2023

CADRO 2.41. PORCENTAXE DE MULLERES NO PERSOAL DE ACTIVIDADES EN I+D. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2023

CADRO 2.42. PORCENTAXE TOTAL DO PERSOAL. POR SECTORES E COMUNIDADES AUTÓNOMAS (MULLERES). 2023

CADRO 2.43. EVOLUCIÓN DA PORCENTAXE DE GASTOS RESPECTO AO PIB A PREZOS DE MERCADO. POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2001-2023

CADRO 2.44. PORCENTAXE DE GASTO EN I+D SOBRE O PIB. PAÍSES OCDE. EUROPA: 2016- 2023

GRÁFICO 2.36. EVOLUCIÓN DO GASTO EN I+D SOBRE PIB. DIFERENCIAL COA MEDIA EU-27. GALICIA/ESPAÑA. 2008-2023

2.5. INNOVACIÓN TECNOLÓXICA NAS EMPRESAS

CADRO 2.45. PRINCIPAIS INDICADORES DE I+D EN EMPRESAS, POR TIPO DE EMPRESA E COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2022

CADRO 2.46. EMPRESAS INNOVADORAS POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS E TIPO DE INNOVACIÓN. 2020-2022

GRÁFICO 2.37. EMPRESAS INNOVADORAS POR TIPO DE INNOVACIÓN. % GALICIA SOBRE TOTAL ESPAÑA. 2020-2022

CADRO 2.47. EMPRESAS E GASTO EN ACTIVIDADES INNOVADORAS SEGUNDO ONDE SE REALIZA O GASTO. 2022 (MILES DE €)

GRÁFICO 2.38. GASTO MEDIO EN INNOVACIÓN DAS EMPRESAS. MILES DE €. 2022

CADRO 2.48. % EMPRESAS CON ACTIVIDADES INNOVADORAS POR TIPO DE FINANCIAMENTO PRIVADO. GALICIA/ESPAÑA. 2020-2022

CADRO 2.49. % EMPRESAS CON ACTIVIDADES INNOVADORAS POR TIPO DE FINANCIAMENTO PÚBLICO. GALICIA/ESPAÑA. 2021-2023

CADRO 2.50. % EMPRESAS POR TIPO DE TECNOLOXÍA MÁIS IMPORTANTE. GALICIA/ESPAÑA. 2020-2022

CAPÍTULO 2. ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

2.1. Introducción

Este capítulo resume a evolución da economía de Galicia dende unha perspectiva microeconómica, realizando unha análise da información do seu tecido produtivo e empresarial. Asemade, inclúese unha revisión das principais políticas públicas implementadas polas diferentes administracións para o seu desenvolvemento.

O capítulo consta de tres partes. A primeira describe a estrutura empresarial, salientando á evolución recente a través dos principais datos das empresas (tamaño, distribución, sector de actividade ou persoas empregadas) e perfil societario en Galicia. Esta parte proporciona unha visión simplificada da xeografía empresarial galega, que será obxecto de comparación con outros ámbitos autonómicos ou estatais. Utilízanse datos obtidos do Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estatística (INE); os fornecidos nas bases do Instituto Galego de Estatística (IGE), e os incluídos no Rexistro Mercantil.

A segunda parte realiza unha análise sectorial a través de enquisas estruturais do INE, revisando os tres sectores principais de actividade económica (industrial, comercial e de servizos). Seguindo a mesma estrutura que no apartado previo, realízase unha comparación da evolución dos datos na comunidade galega co acaecido no resto do Estado.

En derradeiro lugar, procédese coa revisión dos indicadores principais das enquisas de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), de innovación tecnolóxica e alta tecnoloxía do INE.

2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega

A descrición da evolución e estado da estrutura empresarial iníciase coa revisión do seu número de empresas desagregado en función de distintos criterios: sectores de actividade, número de persoas asalariadas, ou natureza xurídica, por exemplo.

Neste apartado cómpre sinalar que as fontes estatísticas distinguen entre empresas e unidades locais. As primeiras son aquelas entidades organizativas de produción de bens e servizos que exercen a súa actividade nun ou varios lugares, mentres que as unidades locais son empresas (ou parte delas) situadas nunha localización xeográfica concreta onde se exercen actividades económicas. Para as análises incluídas neste capítulo utilizarase de forma preferente o número de empresas, incluíndo as unidades locais naqueles casos nos que acheguen información substancial.

Os datos proceden do DIRCE, segundo a explotación proporcionada polo INE. Este directorio inclúe datos estatísticos de empresas combinados con datos da Seguridade Social, os procedentes das retencións do imposto sobre a renda das persoas físicas (IRPF), o imposto de actividades económicas (IAE) e os de Rexistro Mercantil. A información refírese á situación a día 1 de xaneiro e non inclúe as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aínda que si as empresas públicas). O cadro 2.1a resume os datos para 2024.

Cadro 2.1a

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2024

	Total	Industria	Construción	Comercio	Resto de servizos
España	3.255.276	175.806	383.622	635.234	2.060.614
Andalucía	529.087	26.594	56.499	121.221	324.773
Aragón	84.439	5.709	10.284	15.523	52.923
Asturias	64.463	3.039	7.348	12.196	41.880
Baleares	100.430	4.486	17.049	14.312	64.583
Canarias	142.398	4.951	14.528	26.213	96.706
Cantabria	38.005	1.859	5.224	6.937	23.985
Castela e León	148.398	10.434	20.490	31.365	86.109
Castela-A Mancha	123.486	10.067	18.872	28.352	66.195
Cataluña	602.706	31.964	67.968	107.940	394.834
C. Valenciana	361.234	21.994	42.527	73.784	222.929
Estremadura	63.577	4.348	7.669	16.814	34.746
Galicia	185.554	10.586	24.638	38.806	111.524
Madrid	513.575	17.529	52.909	78.885	364.252
Murcia	92.458	6.592	11.035	21.692	53.139
Navarra	40.934	3.694	5.317	7.872	24.051
País Vasco	135.658	9.741	18.158	26.323	81.436
A Ríoxa	21.219	2.040	2.423	4.358	12.398
Ceuta e Melilla	7.655	179	684	2.641	4.151

Fonte: INE, DIRCE.

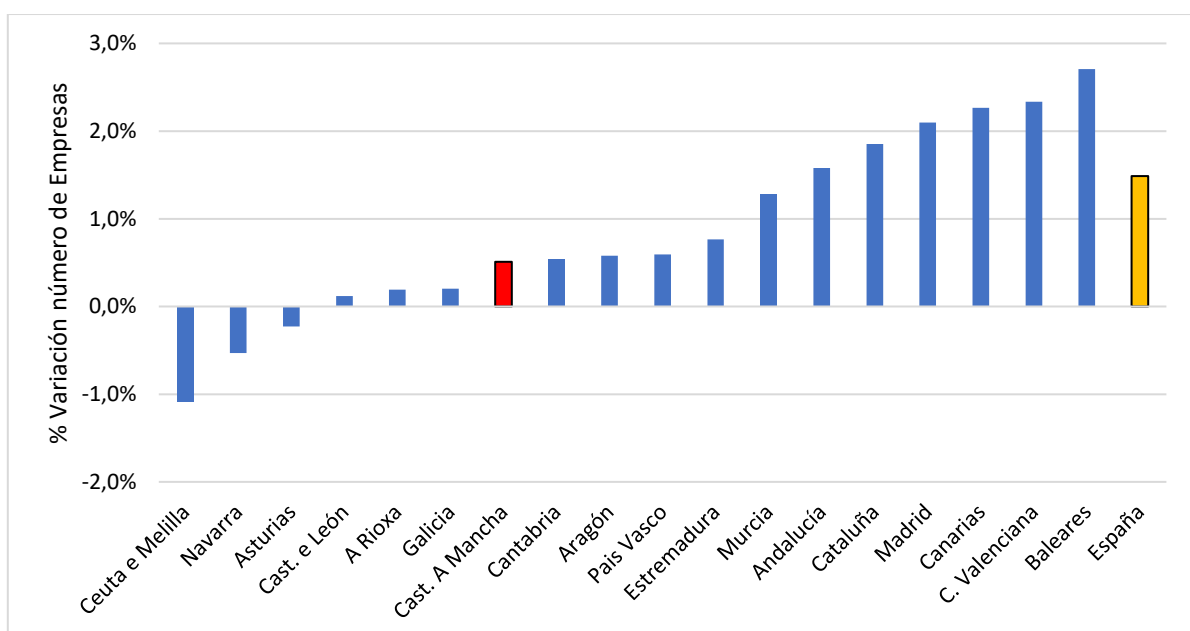
O número de empresas activas en España a 1 de xaneiro de 2024 é de 3.255.276, 47.696 máis que o ano anterior, o que supón un aumento do 1,5 %, fronte ao descenso do 7,3% entre 2022 e 2023. En termos absolutos, o aumento global en España é debido sobre todo polo sector "Resto de servizos", cun incremento de 54.234 empresas, o que representa unha aumento do 2,7 %. Séguelle o sector da construción que experimentou un aumento de 6.626 empresas.

O sector servizos considerado no seu conxunto para España (comercio e resto de servizos) mantén o dominio no tecido empresarial, acadando un 83% do total de empresas. Esta participación é claramente superior á participación das empresas de construción ou industriais (12% e 5%, respectivamente). No relacionado coa distribución territorial, mantéñense as tendencias detectadas en anos precedentes. Así, o 61,6% das empresas concéntranse en Cataluña (18,5%), Andalucía (16,3%), Comunidade de Madrid (15,8%), e a Comunidade Valenciana (11,1%).

En 2024 a comunidade galega rexistra 185.179 empresas, 375 máis que o ano precedente. En termos relativos, Galicia tivo un pequeno aumento (0,2%), respecto ao caso español, o que lle permite manter a quinta posición na participación empresarial no conxunto do Estado (5,7% do total de empresas). En liña co reflectido a nivel estatal, as empresas do sector "Resto de servizos" en Galicia son as principais responsables do pequeno aumento, con 1.846 empresas máis, o que supón un aumento do 1,7%. O resto dos sectores reflicten caídas. Tamén en Galicia predomina con claridade o sector servizos (81,0%) fronte ao industrial (6,0 %) ou o das empresas da construción (13,0%). A concentración relativa de empresas galegas industriais, de construción e comerciais é lixeiramente superior á media estatal, fronte a unha menor presenza das empresas do “resto de servizos”, cunha participación tres puntos porcentuais inferior á media do Estado.

O gráfico 2.1 amosa as variacións relativas do número de empresas rexistradas no período 2023-2024. A maioría das Comunidades Autónomas experimentaron un aumento da variación relativa do número de empresas rexistradas neste período. As máis acentuadas observáronse en Canarias, Comunidade Valenciana e Baleares. Galicia rexistra un aumento moderado.

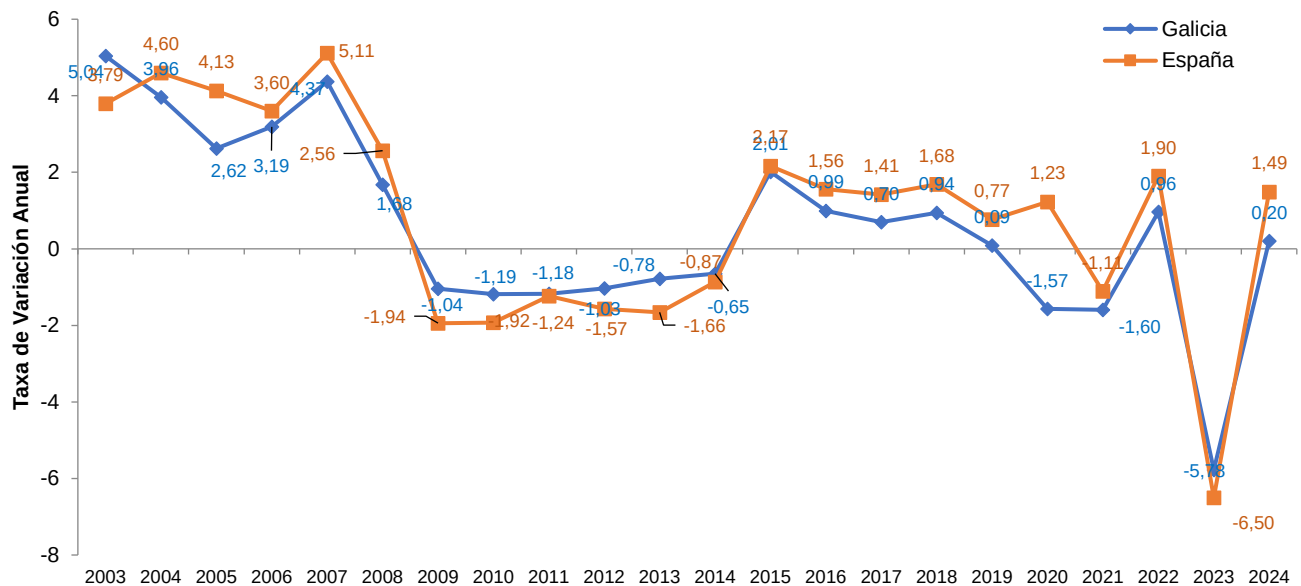
Gráfico 2.1. Variación relativa do número de empresas rexistradas por CC.AA. 2023-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

A evolución da taxa de variación anual do número de empresas rexistradas en Galicia e España (gráfico 2.2) permite constatar que o tecido empresarial da comunidade galega experimenta un lixeiro aumento (0,20%), aínda que por baixo da variación rexistrada en España (1,49%).

Gráfico 2.2. Taxa de variación do número de empresas rexistradas. Galicia/España. 2003-2024

Elaboración propia con datos do INE

A información anterior pódese completar cos datos das empresas con actividade en Galicia (IGE), que inclúe empresas pero tamén as unidades locais e as organizacións do sector primario (cadro 2.1b). A análise indica que redúcese de media case un 4,5 %, sendo especialmente maior a redución na construción (-8,5%) e na industria -incluída a enerxía- (-6,3%).

Cadro 2.1b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009). 2018-2023

	Nº empresas						Evolución do Nº empresas				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
1 Agricultura e pesca	41.233	40.945	40.918	39.552	37.879	36.691	-0,70%	-0,07%	-3,34%	-4,23%	-3,14%
2 Industria, incluída a enerxía	14.712	14.708	14.035	13.703	13.594	12.735	-0,03%	-4,58%	-2,37%	-0,80%	-6,32%
3 Construción	31.350	30.883	29.330	28.820	28.961	26.490	-1,49%	-5,03%	-1,74%	0,49%	-8,53%
4 Servizos	160.336	161.709	161.377	159.172	160.853	154.585	0,86%	-0,21%	-1,37%	1,06%	-3,90%
Total	247.631	248.245	245.660	241.247	241.287	230.501	0,25%	-1,04%	-1,80%	0,02%	-4,47%

Fonte: IGE, explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

O peso relativo das empresas galegas no conxunto de empresas do Estado (cadro 2.2) en 2024 foi do 5,7%, lixeiramente por baixo de 2023 que foi do 5,8%. A participación nos últimos anos baixou dende o 6,1% que foi o máximo da serie.

Cadro 2.2

Evolución do número total de empresas. Galicia/España. 2008-2024

Ano	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Galicia	203.374	201.263	198.874	196.535	194.511	192.998	191.745	195.595	197.538
España	3.422.239	3.355.830	3.291.263	3.250.576	3.199.617	3.146.570	3.119.310	3.186.878	3.236.582
%	5,9	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Ano	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Galicia	198.923	200.801	200.972	197.813	194.657	196.530	185.179	185.554	
España	3.282.346	3.337.646	3.363.197	3.404.428	3.366.570	3.430.663	3.207.580	3.255.276	
%	6,1	6,0	6,0	5,8	5,8	5,7	5,8	5,7	

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

O cadro 2.3a completa esta información, ampliando o marco temporal de análise e engadindo a distribución xeográfica das empresas en Galicia e nas súas provincias. As principais conclusións son as seguintes:

- En 2024 prodúcese un aumento de empresas nas provincias de Pontevedra (258), A Coruña (191) e Ourense (16). Lugo é a única provincia que recolle un descenso (90).
- Por número de empresas, o peso relativo das provincias de A Coruña (41,4%) e Pontevedra (35,2%) resulta evidente. Estas dúas provincias concentran a maior parte do tecido empresarial galego, confirmando a distribución asimétrica de empresas entre as provincias galegas, onde as localizadas na Coruña e Pontevedra (sete de cada dez) son claramente superiores ás situadas nas provincias orientais.
- A evolución global do período (1995-2024) reflicte un menor dinamismo empresarial na comunidade galega. O número de empresas aumenta un 25,9%, fronte ao incremento superior ao 41,4% do número de empresas a nivel estatal. As empresas de Pontevedra superan con claridade a media de crecemento do tecido empresarial galego, acadando un 25,9%; mentres que as de A Coruña recollen un aumento do 24,7%. Os crecementos son notablemente inferiores en Lugo e Ourense, dun 14,4% e 93%, respectivamente.
- No cómputo conxunto do período, as empresas creadas en Galicia representan o 4,0% das empresas de nova creación en España nestes anos.

- En 2024 o peso relativo das empresas galegas en relación ao total nacional foi do 5,7%, recollendo un notable descenso dende 1995, onde a importancia relativa era do 6,4%.

Cadro 2.3a

Distribución das empresas por provincias. Galicia/España. 1995-2024

	Nº empresas						Peso relativo provincias/Galicia				Peso relativo Galicia/España
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	41,8%	13,4%	12,9%	31,9%	6,4%
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	41,9%	13,3%	13,0%	31,9%	6,4%
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	41,9%	13,2%	12,9%	31,9%	6,4%
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	41,8%	13,2%	12,8%	32,1%	6,4%
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	40,2%	13,5%	13,1%	33,1%	6,2%
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	41,8%	13,1%	12,6%	32,5%	6,4%
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	41,7%	13,0%	12,6%	32,6%	6,3%
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	40,0%	13,2%	12,8%	34,0%	6,1%
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	41,2%	12,9%	12,4%	33,5%	6,2%
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	41,3%	12,4%	12,2%	34,0%	6,2%
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	41,5%	12,4%	12,1%	34,0%	6,1%
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	41,3%	12,4%	11,9%	34,4%	6,0%
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	41,4%	12,3%	11,8%	34,5%	6,0%
2008	84.220	25.035	23.711	70.408	203.374	3.422.239	41,4%	12,3%	11,7%	34,6%	5,9%
2009	83.748	24.861	23.304	69.350	201.263	3.355.830	41,6%	12,4%	11,6%	34,5%	6,0%
2010	82.729	24.714	23.100	68.331	198.874	3.291.263	41,6%	12,4%	11,6%	34,4%	6,0%
2011	81.321	24.499	22.987	67.728	196.535	3.250.576	41,4%	12,5%	11,7%	34,5%	6,0%
2012	80.408	24.288	22.845	66.970	194.511	3.199.617	41,3%	12,5%	11,7%	34,4%	6,1%
2013	80.215	24.022	22.694	66.067	192.998	3.146.570	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2014	79.854	23.703	22.663	65.525	191.745	3.119.310	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2015	81.432	24.087	22.991	67.085	195.595	3.186.878	41,6%	12,3%	11,8%	34,3%	6,1%
2016	82.156	24.353	23.061	67.968	197.538	3.236.582	41,6%	12,3%	11,7%	34,4%	6,1%
2017	82.403	24.549	23.140	68.831	198.923	3.282.346	41,4%	12,3%	11,6%	34,6%	6,1%
2018	83.313	24.760	23.291	69.437	200.801	3.337.646	41,5%	12,3%	11,6%	34,6%	6,0%
2019	83.316	24.792	23.166	69.698	200.972	3.363.197	41,5%	12,3%	11,5%	34,7%	6,0%
2020	81.599	24.432	22.682	69.100	197.813	3.404.428	41,3%	12,4%	11,5%	34,9%	5,8%
2021	80.233	24.059	22.322	68.043	194.657	3.366.570	41,2%	12,4%	11,5%	35,0%	5,8%
2022	81.161	24.109	22.373	68.887	196.530	3.430.663	41,3%	12,3%	11,4%	35,1%	5,7%
2023	76.652	22.600	20.839	65.088	185.179	3.207.580	41,4%	12,2%	11,3%	35,1%	5,8%
2024	76.843	22.510	20.855	65.346	185.554	3.255.276	41,4%	12,1%	11,2%	35,2%	5,7%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

Por outra banda, a análise da evolución interanual recente (2010-2024) das empresas rexistradas en cada unha das provincias (cadro 2.3b) sinalan un lixeiro decrecemento en Lugo (-0,40%) . Os datos de 2024 reflicten un mellor comportamento que en 2023. En Ourense aumenta un 0,08%, en Pontevedra un 0,40% e en A Coruña un 0,25%.

Cadro 2.3b

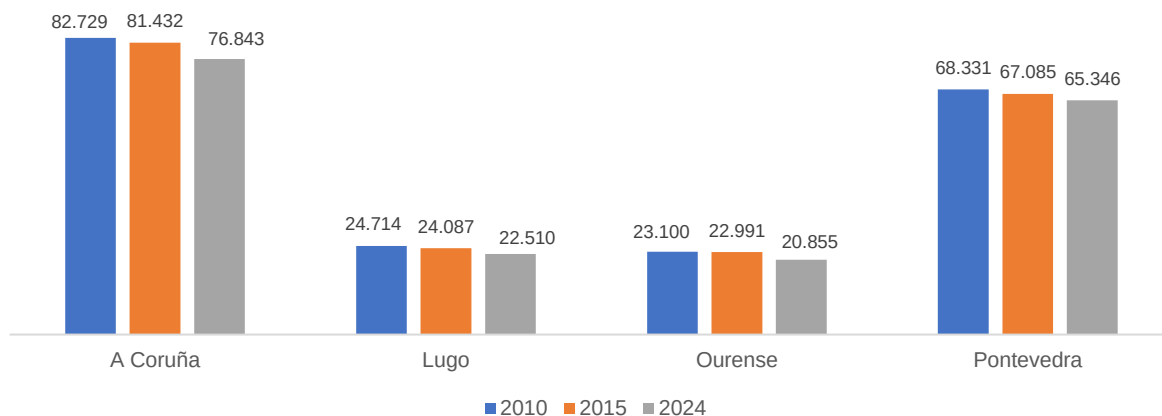
Evolución interanual nº empresas. 2010-2024

Ano	Variación anual nº empresas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2010	-1,22	-0,59	-0,88	-1,47	-1,19	-1,92
2011	-1,70	-0,87	-0,49	-0,88	-1,18	-1,24
2012	-1,12	-0,86	-0,62	-1,12	-1,03	-1,57
2013	-0,24	-1,10	-0,66	-1,35	-0,78	-1,66
2014	-0,45	-1,33	-0,14	-0,82	-0,65	-0,87
2015	1,98	1,62	1,45	2,38	2,01	2,17
2016	0,89	1,10	0,30	1,32	0,99	1,56
2017	0,30	0,80	0,34	1,27	0,70	1,41
2018	1,10	0,86	0,65	0,88	0,94	1,68
2019	0,00	0,13	-0,54	0,38	0,09	0,77
2020	-2,06	-1,45	-2,09	-0,86	-1,57	1,23
2021	-1,67	-1,53	-1,59	-1,53	-1,60	-1,11
2022	1,16	0,21	0,23	1,24	0,96	1,90
2023	-5,56	-6,26	-6,86	-5,51	-5,78	-6,50
2024	0,25	-0,40	0,08	0,40	0,20	1,49

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

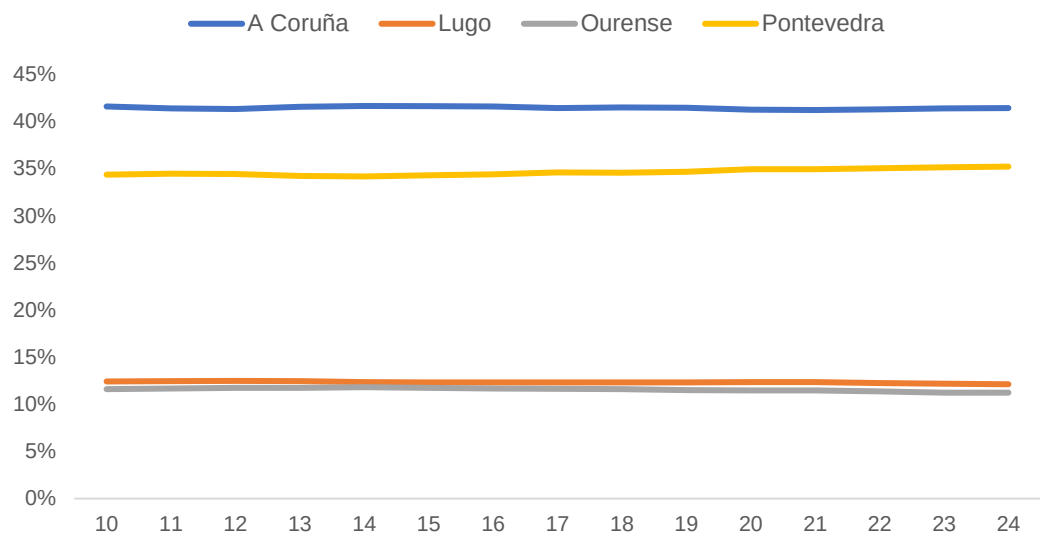
Os gráficos 2.3 e 2.4 achegan unha nova perspectiva desta evolución relativa, confirmando a concentración empresarial en torno ás provincias atlánticas. Así, en 2024 o 41% das empresas son da provincia de A Coruña e o 35% da provincia de Pontevedra. A distribución das empresas mantívose relativamente estable ao longo dos anos, con cambios menores en cada provincia. A Coruña mantén o seu liderado como a provincia con maior número de empresas, representando consistentemente arredor do 41-42% do total de empresas en Galicia. A tendencia lixeiramente ascendente en Pontevedra destaca a súa crecente importancia no contexto empresarial galego, mentres que Lugo e Ourense presentan participacións estables claramente inferiores.

Gráfico 2.3. Número de empresas por provincias. 2010-2015-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

Gráfico 2.4. % provincial no total de empresas en Galicia. 2010-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

A distribución das empresas por sectores económicos (cadro 2.4a) amosa unha menor participación no sector “resto de servizos” en comparación coa media estatal (58,6% en Galicia fronte ao 61,7% en España), o que suxire unha menor dependencia dos servizos en comparación co conxunto do país. O peso relativo das empresas industriais, de construción e de comercio é lixeiramente superior na comunidade galega. En particular, a construción e o comercio rexistran unha maior participación en Galicia, indicando unha maior relevancia destes sectores na economía galega.

Cadro 2.4a

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2012-2024

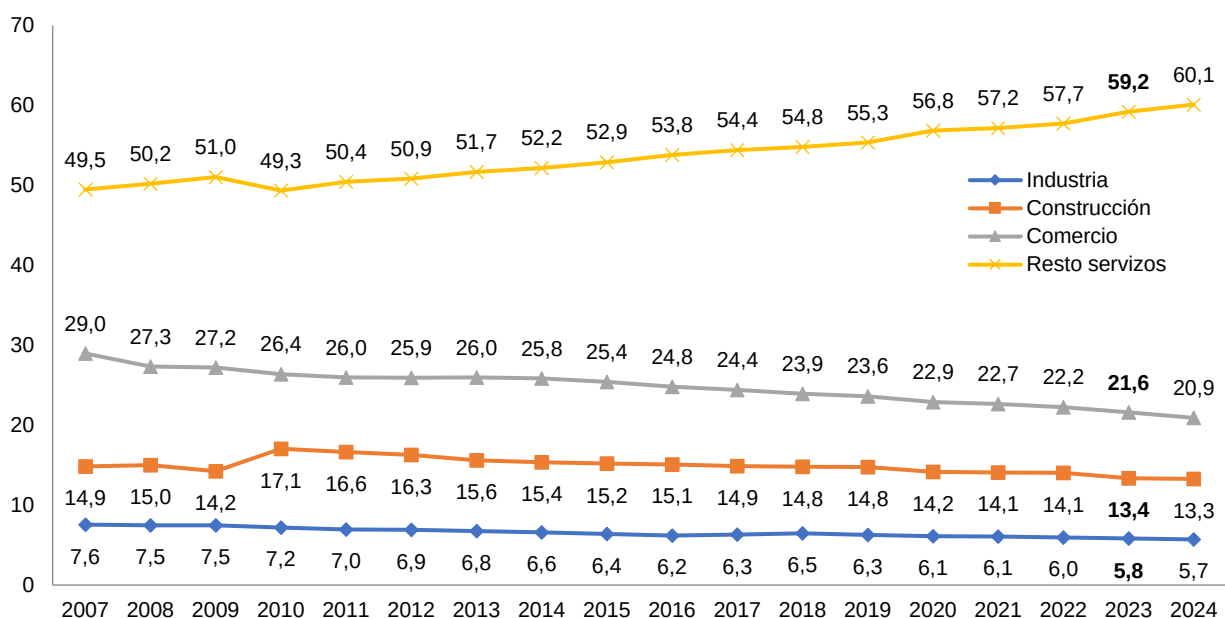
Sector	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	6,9	6,7	6,8	6,6	6,6	6,4	6,4	6,2	6,2	6,0	6,3	6,1	6,5	6,2
Construción	16,3	14,5	15,6	13,5	15,4	13,1	15,2	12,7	15,1	12,6	14,9	12,3	14,8	12,4
Comercio	25,9	24,2	26,0	24,3	25,8	24,6	25,4	24,0	24,8	23,4	24,4	23,0	23,9	22,4
Resto de servizos	50,9	54,6	51,7	55,6	52,2	56,2	52,9	57,1	53,8	58,0	54,4	58,7	54,8	59,0

Sector	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	6,3	5,9	6,1	5,7	6,1	5,7	6,0	5,6	5,8	5,5	6,0%	5,7%
Construción	14,8	12,6	14,2	12,3	14,1	12,4	14,1	12,4	13,4	11,8	12,3%	11,2%
Comercio	23,6	22,0	22,9	21,3	22,7	21,2	22,2	20,8	21,6	20,2	23,1%	21,5%
Resto de servizos	55,3	59,5	56,8	60,6	57,2	60,7	57,7	61,2	59,2	62,6	58,6%	61,7%

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas.
Fonte: INE, DIRCE.

A análise da distribución das empresas por sectores económicos en Galicia e España (gráfico 2.5) revela que a participación relativa do sector industrial diminúe en ambos contextos, reflectindo unha posible tendencia de desindustrialización. A participación no sector da construción tamén diminúe, aínda que Galicia mantén unha proporción superior de empresas neste sector. A redución na participación do sector do comercio é consistente en Galicia e España, pero Galicia mantén unha lixeira vantaxe. O sector dos servizos experimenta un aumento significativo na súa participación, consolidándose como o sector máis dominante tanto en Galicia como en España.

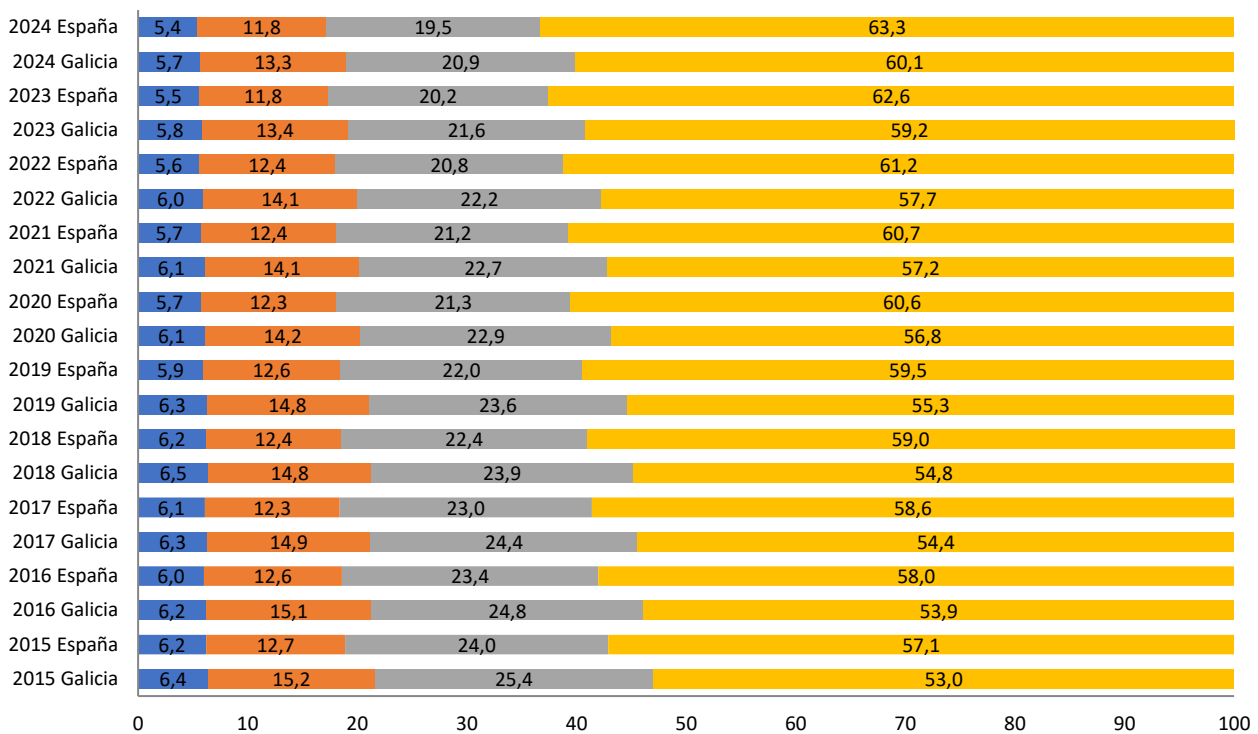
Gráfico 2.5. Peso relativo das empresas nos sectores económicos. Galicia. 2007-2024

Elaboración propia con datos do INE.

En consecuencia, a análise da distribución empresarial por sectores (gráfico 2.6) debuxa unha transformación similar en Galicia e España, cun aumento da presenza de empresas no sector de “resto de servizos” e unha contracción nos sectores industrial, de construción e comercio. Entre 2024-2014, en Galicia, as empresas do “resto de servizos” aumentaron a súa participación en 7,9 puntos porcentuais, mentres que as industriais diminuíron en 0,9 puntos, as de construción caeron 2,1 puntos e as comerciais retrocederon 4,9 puntos. En España, o sector de servizos tamén avanzou 7,5 puntos, con caídas máis pronunciadas no sector comercial (5,1 puntos) e menos intensas na construción (-1,3) e industria (-1,0).

Gráfico 2.6. Empresas por sectores económicos. Galicia/España. 2015-2024

Disposición das barras: Industria-Construción-Comercio-Resto de servizos.
Elaboración propia con datos do INE.

A análise dos datos do IGE sobre as empresas con actividade económica en Galicia distribuída por provincias (cadro 2.4b e cadro 2.4c) non presenta variacións en relación co previamente comentado, máis aló das relacionadas co diferente tamaño do seu respectivo tecido empresarial.

Cadro 2.4b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009). 2018-2023

		A Coruña						ABS	REL
		2018	2019	2020	2021	2022	2023		
TOTAL EMPRESAS	Total	101.520	101.609	99.932	97.981	98.095	93.688	-4.407	-4,70%
	Agricultura e pesca	15.558	15.430	15.216	14.639	13.926	13.442	-484	-3,60%
	Industria, incluída a enerxía	5.695	5.646	5.325	5.146	5.090	4.761	-329	-6,91%
	Construción	12.849	12.757	12.011	11.784	11.866	10.799	-1.067	-9,88%
	Servizos	67.418	67.776	67.380	66.412	67.213	64.686	-2.527	-3,91%

ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

		Lugo						ABS	REL
		2018	2019	2020	2021	2022	2023		
TOTAL EMPRESAS	Total	37.405	37.490	37.300	36.082	35.568	33.861	-1.707	-5,04%
	Agricultura e pesca	11.917	11.981	12.105	11.349	10.843	10.415	-428	-4,11%
	Industria, incluída a enerxía	1.865	1.862	1.790	1.764	1.738	1.637	-101	-6,17%
	Construción	4.136	4.057	3.866	3.798	3.742	3.431	-311	-9,06%
	Servizos	19.487	19.590	19.539	19.171	19.245	18.378	-867	-4,72%

		Ourense						ABS	REL
		2018	2019	2020	2021	2022	2023		
TOTAL EMPRESAS	Total	27.120	26.870	26.528	26.299	26.186	24.816	-1.370	-5,52%
	Agricultura e pesca	3.269	3.118	3.242	3.297	3.168	3.026	-142	-4,69%
	Industria, incluída a enerxía	2.088	2.058	1.954	1.915	1.894	1.750	-144	-8,23%
	Construción	4.180	4.038	3.820	3.752	3.734	3.420	-314	-9,18%
	Servizos	17.583	17.656	17.512	17.335	17.390	16.620	-770	-4,63%

		Pontevedra						ABS	REL
		2018	2019	2020	2021	2022	2023		
TOTAL EMPRESAS	Total	81.586	82.276	81.900	80.885	81.438	78.136	-3.302	-4,23%
	Agricultura e pesca	10.489	10.416	10.355	10.267	9.942	9.808	-134	-1,37%
	Industria, incluída a enerxía	5.064	5.142	4.966	4.878	4.872	4.587	-285	-6,21%
	Construción	10.185	10.031	9.633	9.486	9.619	8.840	-779	-8,81%
	Servizos	55.848	56.687	56.946	56.254	57.005	54.901	-2.104	-3,83%

		Galicia						ABS	REL
		2018	2019	2020	2021	2022	2023		
TOTAL EMPRESAS	Total	247.631	248.245	245.660	241.247	241.287	230.501	-10.786	-4,68%
	Agricultura e pesca	41.233	40.945	40.918	39.552	37.879	36.691	-1.188	-3,24%
	Industria, incluída a enerxía	14.712	14.708	14.035	13.703	13.594	12.735	-859	-6,75%
	Construción	31.350	30.883	29.330	28.820	28.961	26.490	-2.471	-9,33%
	Servizos	160.336	161.709	161.377	159.172	160.853	154.585	-6.268	-4,05%

Fonte: IGE, explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

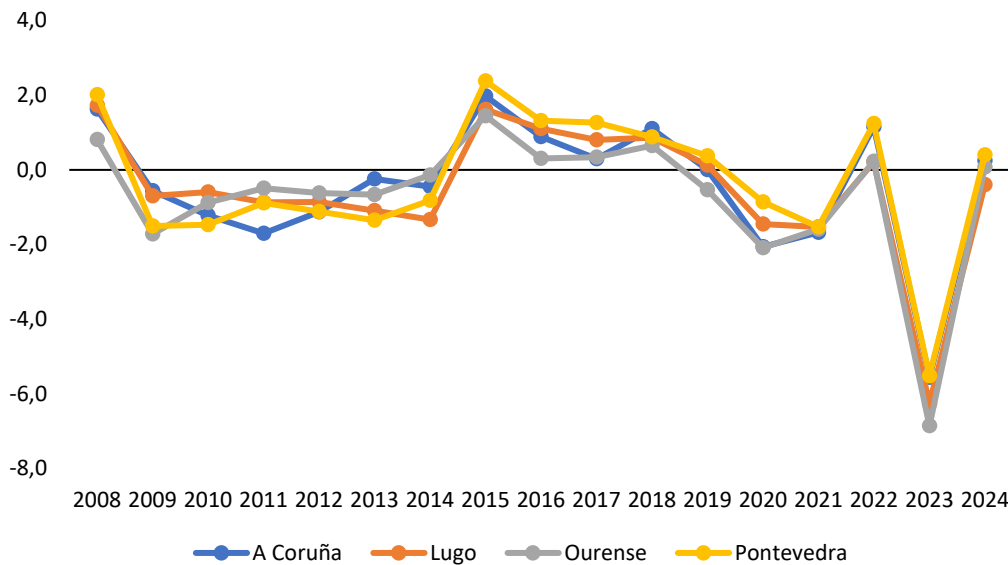
Cadro 2.4c

Evolución nº empresas por provincia. 2015-2023

	Nº EMPRESAS				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2015	100.761	37.551	27.205	79.900	245.417
2016	101.083	37.337	27.106	80.764	246.290
2017	100.667	36.904	26.996	81.091	245.658
2018	101.520	37.405	27.120	81.586	247.631
2019	101.609	37.490	26.870	82.276	248.245
2020	99.932	37.300	26.528	81.900	245.660
2021	97.981	36.082	26.299	80.885	241.247
2022	98.095	35.568	26.186	81.438	241.287
2023	93.688	33.861	24.816	78.136	230.501
Variación absoluta					
15-16	322	- 214	- 99	864	873
16-17	- 416	- 433	- 110	327	- 632
17-18	853	501	124	495	1.973
18-19	89	85	- 250	690	614
19-20	- 1.677	- 190	- 342	- 376	- 2.585
20-21	- 1.951	- 1.218	- 229	- 1.015	- 4.413
21-22	114	- 514	- 113	553	40
22-23	-4.407	-1.707	-1.370	-3.302	-10.786
Variación relativa					
15-16	0,32%	-0,57%	-0,36%	1,08%	0,36%
16-17	-0,41%	-1,16%	-0,41%	0,40%	-0,26%
17-18	0,85%	1,36%	0,46%	0,61%	0,80%
18-19	0,09%	0,23%	-0,92%	0,85%	0,25%
19-20	-1,65%	-0,51%	-1,27%	-0,46%	-1,04%
20-21	-1,95%	-3,27%	-0,86%	-1,24%	-1,80%
21-22	0,12%	-1,42%	-0,43%	0,68%	0,02%
22-23	-4,70%	-5,04%	-5,52%	-4,23%	-4,68%

Fonte: IGE, explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

A análise das variacións producidas entre 2015 e 2024, con detalle anual (gráfico 2.7), reflicte fortes variacións en función dos anos. Entre 2023 e 2024 houbo un lixeiro aumento de empresas (375), debido ao aumento de A Coruña (191), Pontevedra (268) e Ourense (16). Pola contra en Lugo houbo un descenso de 90 empresas.

Gráfico 2.7. Taxa de crecemento Interanual do nº de empresas por provincia. 2008-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

O cadro 2.5 permite realizar unha análise das empresas atendendo á forma xurídica na que son constituídas, segundo a información fornecida polo Rexistro Mercantil entre 2016 e 2024. Neste último ano a maioría das empresas (o 56,5% e o 58,9% en España e Galicia, respectivamente) constituídas como persoa física. A formula de persoa xurídica supón o 43,5% en España e o 41,1% en Galicia.

ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Cadro 2.5

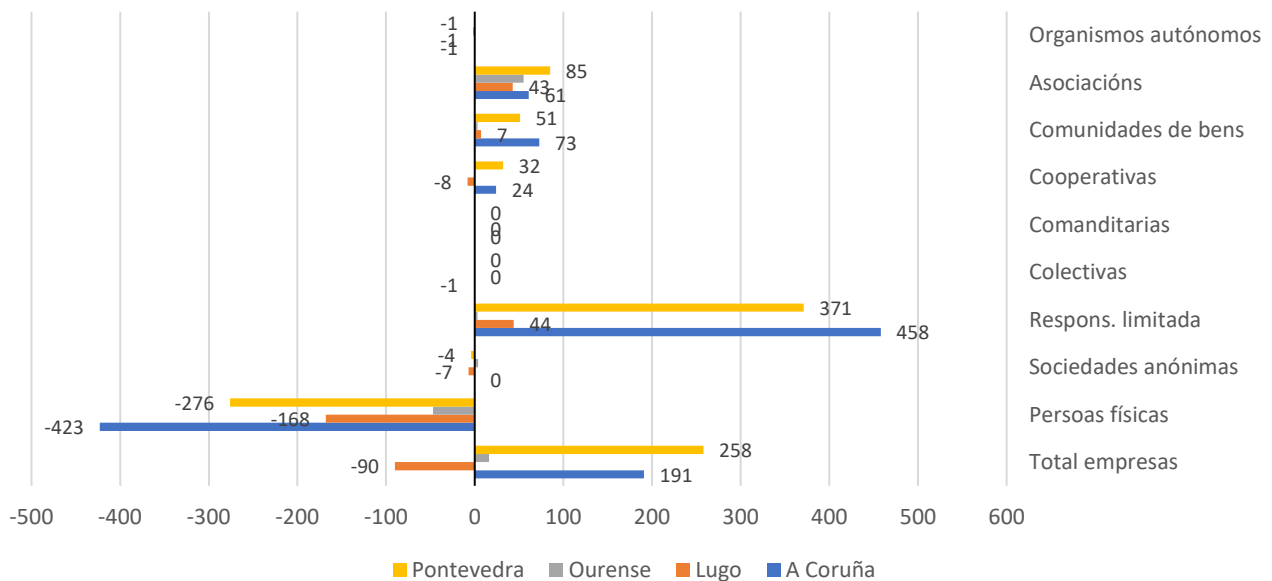
Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España. 2016-2024

		Total empresas	Persoas físicas	Persoas xurídicas	Sociedades					Comunidades de bens	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos
					Anónimas	Resp. limitada	Colectivas	Comanditarias	Cooperativas			
ESPAÑA	2016	3.236.582	1.681.838	1.554.744	85.430	1.152.813	179	83	20.571	115.823	171.019	8.826
	2017	3.282.346	1.747.159	1.535.187	81.954	1.162.254	166	83	20.656	115.377	145.834	8.863
	2018	3.337.646	1.786.037	1.551.609	78.866	1.181.391	155	81	20.707	116.119	145.405	8.885
	2019	3.363.197	1.847.996	1.515.201	67.546	1.154.289	137	70	20.830	116.391	147.010	8.928
	2020	3.404.428	1.899.810	1.504.618	63.456	1.143.625	125	72	21.111	116.504	150.701	9.024
	2021	3.366.570	1.879.120	1.487.450	60.510	1.134.632	119	72	20.808	113.358	149.002	8.949
	2022	3.430.663	1.912.800	1.517.863	58.860	1.161.848	111	65	21.131	114.621	152.263	8.964
	2023	3.207.580	1.831.133	1.376.447	49.115	1.058.429	83	60	18.743	107.171	134.211	8.635
	2024	3.255.276	1.838.474	1.416.802	48.109	1.093.566	79	59	19.114	108.994	138.229	8.652
GALICIA	2016	197.538	109.345	88.193	3.089	65.431	8	5	920	6.512	11.810	418
	2017	198.923	113.295	85.628	2.937	65.217	7	5	918	6.601	9.529	414
	2018	200.801	114.001	86.800	2.884	66.288	6	5	912	6.708	9.590	407
	2019	200.972	115.737	85.235	2.444	64.903	6	2	917	6.710	9.853	400
	2020	197.813	115.612	82.201	2.199	61.891	6	2	947	6.751	10.011	394
	2021	194.657	114.082	80.575	2.062	60.603	4	2	956	6.630	9.927	391
	2022	196.530	115.219	81.311	2.000	61.193	4	2	1.020	6.687	10.027	378
	2023	185.179	110.222	74.957	1.726	56.569	4	2	974	6.269	9.045	368
	2024	185.554	109.308	76.246	1.719	57.445	3	2	1.022	6.403	9.289	363
A Coruña	2016	82.156	45.758	36.398	1.297	26.362	6	1	369	1.409	6.769	185
	2017	82.403	47.819	34.584	1.214	26.044	6	1	366	1.635	5.132	186
	2018	83.313	48.112	35.201	1.193	26.618	5	1	367	1.785	5.051	181
	2019	83.316	48.866	34.450	1.013	26.050	5	1	361	1.852	4.989	179
	2020	81.599	48.779	32.820	889	24.494	5	1	355	1.938	4.961	177
	2021	80.233	48.183	32.050	820	23.900	3	1	347	1.919	4.882	178
	2022	81.161	48.795	32.366	794	24.237	3	1	368	1.967	4.824	172
	2023	76.652	46.717	29.935	674	22.526	3	1	322	1.915	4.327	167
	2024	76.843	46.294	30.549	674	22.984	2	1	346	1.988	4.388	166
Lugo	2016	24.353	14.319	10.034	233	7.143	0	0	162	1.638	794	64
	2017	24.549	14.649	9.900	222	7.187	0	0	158	1.518	756	59
	2018	24.760	14.721	10.039	226	7.288	0	0	155	1.457	855	58
	2019	24.792	14.788	10.004	187	7.206	0	0	153	1.373	1.027	58
	2020	24.432	14.667	9.765	170	6.917	0	0	151	1.339	1.127	61
	2021	24.059	14.514	9.545	163	6.777	0	0	143	1.276	1.126	60
	2022	24.109	14.520	9.589	153	6.809	0	0	141	1.233	1.196	57
	2023	22.600	13.817	8.783	144	6.300	0	0	130	1.078	1.072	59
	2024	22.510	13.649	8.861	137	6.344	0	0	122	1.085	1.115	58
Ourense	2016	23.061	13.432	9.629	369	7.073	0	4	114	436	1.573	60
	2017	23.140	13.851	9.289	355	7.096	0	4	109	454	1.211	60
	2018	23.291	13.844	9.447	352	7.236	0	4	106	458	1.232	59
	2019	23.166	13.820	9.346	297	7.141	0	1	111	479	1.260	57
	2020	22.682	13.639	9.043	271	6.843	0	1	117	490	1.266	55
	2021	22.322	13.409	8.913	255	6.728	0	1	116	491	1.268	54
	2022	22.373	13.469	8.904	250	6.713	0	1	121	495	1.272	52
	2023	20.839	12.709	8.130	220	6.175	0	1	113	462	1.111	48
	2024	20.855	12.662	8.193	224	6.178	0	1	113	465	1.166	46
Pontevedra	2016	67.968	35.836	32.132	1.190	24.853	2	0	275	3.029	2.674	109
	2017	68.831	36.976	31.855	1.146	24.890	1	0	285	2.994	2.430	109
	2018	69.437	37.324	32.113	1.113	25.146	1	0	284	3.008	2.452	109
	2019	69.698	38.263	31.435	947	24.506	1	0	292	3.006	2.577	106
	2020	69.100	38.527	30.573	869	23.637	1	0	324	2.984	2.657	101
	2021	68.043	37.976	30.067	824	23.198	1	0	350	2.944	2.651	99
	2022	68.887	38.435	30.452	803	23.434	1	0	390	2.992	2.735	97
	2023	65.088	36.979	28.109	688	21.568	1	0	409	2.814	2.535	94
	2024	65.346	36.703	28.643	684	21.939	1	0	441	2.865	2.620	93

Fonte: INE, DIRCE.

A análise das inscricións de empresas segundo a provincia onde estas se producen confirma o papel protagonista da Coruña e Pontevedra, que son as provincias onde se produce un maior rexistro de sociedades. Esta evolución sintetízase no gráfico 2.8.

Gráfico 2.8. Evolución do nº de sociedades en Galicia. 2023-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

Consonte a preferencia pola inscrición de empresas como persoas físicas, tamén se consolida a materialización de unidades empresariais sen persoal asalariado (cadro 2.6). En 2024, o 51,8% do total das empresas galegas pertencen a esta categoría, 0,2 puntos porcentuais por baixo da media estatal. A porcentaxe de empresas galegas con unha ou dúas persoas contratadas (62,1%) é lixeiramente superior á media estatal (61,1%). Os datos desagregados por provincias non presentan variacións significativas, consolidándose unha clara tendencia de creación de empresas de tamaño reducido e con escaso volume de persoas traballadoras. A evolución recente destes datos nos últimos cinco anos amosa que non se rexistran variacións significativas nesta composición estrutural do persoal asalariado, que se concentra principalmente na Coruña e Pontevedra. Esta estabilidade reflicte a predominancia das pequenas empresas en Galicia, así como a súa limitada capacidade de crecemento en termos de contratación de persoal.

Entre 2023 e 2024 aumenta algo o número de empresas sen persoal asalariado (281 máis) (gráfico 2.9).

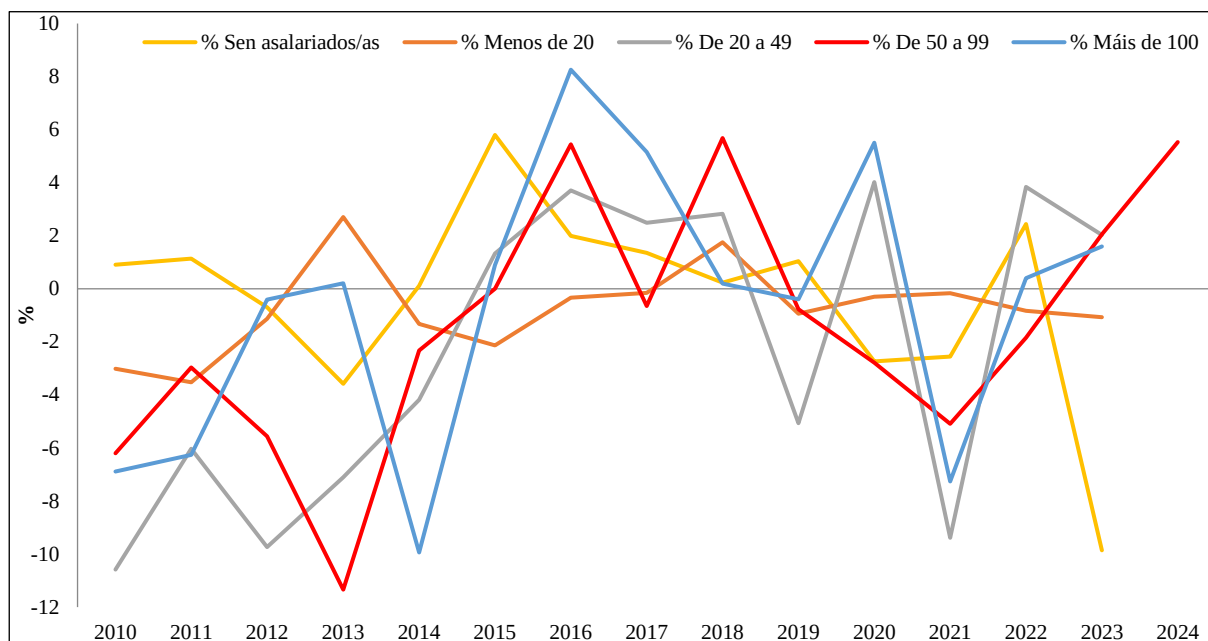
ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Cadro 2.6

Empresas segundo estrato de persoal asalariado, por provincias. Galicia/España. 2016-2024

		Sen persoal asalariado		Con persoal asalariado				
		Nº	%	Nº	De 1 a 2 (%)	Menos de 10 (%)	Menos de 50 (%)	Máis de 200 (%)
ESPAÑA	2016	1.791.909	55,4	1.444.673,0	62,0	90,4	98,4	0,4
	2017	1.823.250	55,5	1.459.096,0	61,3	90,0	98,3	0,4
	2018	1.845.881	55,3	1.491.765,0	61,0	89,8	98,3	0,4
	2019	1.882.745	56,0	1.480.452,0	61,1	89,9	98,3	0,4
	2020	1.912.010	56,2	1.492.418,0	60,8	89,7	98,2	0,4
	2021	1.879.126	55,8	1.487.444,0	61,9	90,4	98,3	0,4
	2022	1.942.319	56,6	1.488.344,0	60,9	90,1	98,3	0,4
	2023	1.719.297	53,6	1.488.283,0	60,3	89,7	98,3	0,4
	2024	1.692.479	52,0	1.562.797,0	61,1	89,8	98,3	0,4
GALICIA	2016	106.693	54,0	90.845,0	64,6	92,1	98,8	0,2
	2017	108.134	54,4	90.789,0	64,2	91,9	98,8	0,2
	2018	108.380	54,0	92.421,0	64,1	91,7	98,7	0,2
	2019	109.506	54,5	91.466,0	64,1	91,9	98,7	0,2
	2020	106.511	53,8	91.302,0	63,5	91,7	98,7	0,2
	2021	103.784	53,3	90.873,0	64,2	92,2	98,8	0,2
	2022	106.312	54,1	90.218,0	63,1	92,0	98,8	0,2
	2023	95.831	51,8	89.348,0	62,9	91,7	98,8	0,2
	2024	96.112	51,8	89.442,0	62,1	91,4	98,7	0,3
A Coruña	2016	45.671	55,6	36.485,0	64,4	91,6	98,5	0,3
	2017	46.038	55,9	36.365,0	64,0	91,5	98,5	0,3
	2018	45.970	55,2	37.343,0	64,0	91,4	98,5	0,3
	2019	46.387	55,7	36.929,0	64,1	91,6	98,6	0,3
	2020	44.725	54,8	36.874,0	63,6	91,4	98,6	0,3
	2021	43.584	54,3	36.649,0	64,0	91,9	98,7	0,3
	2022	44.741	55,1	36.420,0	63,0	91,6	98,7	0,3
	2023	40.438	52,8	36.214,0	62,7	91,4	98,6	0,3
	2024	40.507	52,7	36.336,0	62,0	91,1	98,5	0,4
Lugo	2016	12.781	52,5	11.572,0	65,1	93,5	99,3	0,1
	2017	13.021	53,0	11.528,0	65,7	93,4	99,3	0,1
	2018	13.021	53,0	11.672,0	65,3	93,1	99,3	0,1
	2019	13.219	53,3	11.573,0	65,2	93,2	99,3	0,1
	2020	12.956	53,0	11.476,0	64,8	93,0	99,2	0,1
	2021	12.649	52,6	11.410,0	65,5	93,5	99,3	0,1
	2022	12.862	53,3	11.247,0	64,7	93,4	99,3	0,1
	2023	11.660	51,6	10.940,0	64,1	92,9	99,2	0,1
	2024	11.620	51,6	10.890,0	63,1	92,5	99,2	0,1
Ourense	2016	12.404	53,8	10.657,0	66,8	93,4	99,1	0,2
	2017	12.549	54,2	10.591,0	66,5	93,0	99,1	0,2
	2018	12.505	53,7	10.786,0	66,6	93,0	99,1	0,1
	2019	12.543	54,1	10.623,0	67,0	93,3	99,2	0,2
	2020	12.099	53,3	10.583,0	66,2	93,2	99,1	0,2
	2021	11.827	53,0	10.495,0	67,2	93,7	99,2	0,2
	2022	12.064	53,9	10.309,0	66,0	93,5	99,1	0,1
	2023	10.773	51,7	10.066,0	65,5	93,3	99,1	0,2
	2024	10.811	51,8	10.044,0	65,3	93,1	99,1	0,2
Pontevedra	2016	35.837	52,7	32.131,0	63,7	91,8	98,8	0,2
	2017	36.526	52,7	32.305,0	63,1	91,5	98,7	0,2
	2018	36.817	52,7	32.620,0	62,8	91,2	98,7	0,2
	2019	37.357	52,7	32.341,0	62,8	91,2	98,6	0,2
	2020	36.731	53,2	32.369,0	62,0	91,0	98,6	0,2
	2021	35.724	52,5	32.319,0	62,9	91,5	98,7	0,2
	2022	36.645	53,2	32.242,0	61,8	91,4	98,7	0,2
	2023	32.960	50,6	32.128,0	61,7	91,3	98,7	0,2
	2024	33.174	50,8	32.172,0	61,0	90,8	98,7	0,2

Fonte: INE, DIRCE.

Gráfico 2.9. Variación relativa anual de empresas por estrato de persoal asalariado. Galicia. 2010-2024

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

O cadro 2.7a descubre onde se atopan estas persoas traballadoras, segundo os datos rexistrados en 2023 (último ano dispoñible) e sen considerar o sector de agricultura, gandería e pesca. A maioría das empresas en Galicia non teñen persoal asalariado ou declaran un máximo de 2 empregados, especialmente nos sectores de comercio e construción. As empresas con máis de 50 empregados son poucas, concentrándose principalmente na industria manufactureira e servizos sociais.

Así mesmo, a industria manufactureira concentra a meirande parte de empresas de tamaño relativamente grande, e moi especialmente as que teñen máis de 50 e 250 persoas traballadoras. Pola súa banda, as empresas no sector de administracións públicas, defensa e seguridade social (grupo O) presentan un maior tamaño medio relativo. No seu conxunto, a distribución amosa unha concentración de empresas de menor tamaño, o que confirma a predominancia dunha estrutura empresarial composta maioritariamente por pequenas e medianas empresas (PEMEs).

Os cambios producidos entre 2020 e 2023 (cadro 2.7b) reflicten que o maior descenso dáse nas empresas que teñen menos de dúas persoas traballadoras.

ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Cadro 2.7a

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2023

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA					
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	118	90	55	4	0
C INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	8.122	2.732	1.556	385	57
D FORNECEMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	537	91	29	6	0
E FORNECEMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	179	191	115	25	2
F CONSTRUCCIÓN	23.381	2.813	951	112	1
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEHÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	40.843	9.328	2.470	191	15
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	10.143	1.753	908	104	3
I HOSTALARÍA	14.352	5.006	975	38	3
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN	2.955	459	292	81	8
K ACTIVIDADES FINANCEIRAS E DE SEGUROS	4.925	1.138	201	12	3
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	7.468	287	20	0	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	21.585	2.098	653	75	6
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	6.714	969	506	197	45
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA					
P EDUCACIÓN	6.707	1.092	1.128	326	9
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	7.998	1.700	883	272	31
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENEMENTO	5.667	817	289	26	1
S OUTROS SERVIZOS	12.184	1.432	197	12	0
TOTAL	173.878	31.996	11.228	1.866	184

Fonte: IGE, explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

Cadro 2.7b

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2020-2023

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA					
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	-13.851	77	539	128	4
C INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	-54	-12	-1	1	0
D FORNECEMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	-1.129	-67	6	-9	-4
E FORNECEMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	46	0	4	-2	0
F CONSTRUCCIÓN	-38	11	10	-1	0
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEHÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	-3.138	125	43	5	0
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	-6.824	-37	18	36	0
I HOSTALARÍA	-1.860	-189	22	2	1
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN	116	19	47	21	2
K ACTIVIDADES FINANCEIRAS E DE SEGUROS	-434	-223	18	1	1
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	-119	32	1	0	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	-1.028	99	104	9	1
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	170	44	-1	9	-1
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA					
P EDUCACIÓN	-113	-30	29	4	1
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	-312	210	100	46	3
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENEMENTO	123	80	34	2	0
S OUTROS SERVIZOS	741	6	15	-2	0
Total	-27.704	68	449	122	4

Fonte: IGE, explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

O cadro 2.8 recolle a distribución porcentual das empresas galegas -con desagregación provincial- e en media estatal segundo teñan ou non persoal asalariado. Os resultados para 2024 non introducen apenas variacións significativas nas tendencias previamente destacadas. En concreto:

- A porcentaxe de empresas galegas con persoal asalariado case non varía nas catro provincias galegas, ao igual que no contexto estatal, aínda que neste caso prodúcese un incremento do 0,016 puntos porcentuais.
- A participación das empresas sen persoal asalariado en Galicia (51,8%) é lixeiramente inferior á rexistrada na media do Estado (52,0%).

Cadro 2.8

% Empresas con e sen persoal asalariado. Galicia e provincias, España. 2000-2024

	España		Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado	
	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen
2000	45,4%	54,6%	46,1%	53,9%	44,0%	56,0%	46,2%	53,8%	43,8%	56,2%	49,5%	50,5%
2001	46,7%	53,3%	47,7%	52,3%	45,6%	54,4%	48,4%	51,6%	45,5%	54,5%	51,0%	49,0%
2002	47,4%	52,6%	49,3%	50,7%	48,1%	51,9%	49,4%	50,6%	46,4%	53,6%	51,8%	48,2%
2003	48,1%	51,9%	49,6%	50,4%	47,6%	52,4%	50,2%	49,8%	47,3%	52,7%	52,7%	47,3%
2004	49,0%	51,0%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,3%	51,7%	54,0%	46,0%
2005	48,6%	51,4%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,8%	51,2%	53,9%	46,1%
2006	49,1%	50,9%	50,9%	49,1%	48,6%	51,4%	51,7%	48,3%	49,0%	51,0%	54,0%	46,0%
2007	48,9%	51,1%	50,6%	49,4%	48,3%	51,7%	51,5%	48,5%	48,9%	51,1%	53,6%	46,4%
2008	48,7%	51,3%	50,8%	49,2%	48,6%	51,4%	51,4%	48,6%	49,0%	51,0%	53,8%	46,2%
2009	47,3%	52,7%	49,8%	50,2%	47,5%	52,5%	50,5%	49,5%	48,1%	51,9%	52,9%	47,1%
2010	46,1%	53,9%	48,7%	51,3%	46,5%	53,5%	49,9%	50,1%	47,4%	52,6%	51,4%	48,6%
2011	44,8%	55,2%	47,5%	52,5%	44,9%	55,1%	49,1%	50,9%	47,2%	52,8%	50,3%	49,7%
2012	44,8%	55,2%	47,3%	52,7%	45,1%	54,9%	48,5%	51,5%	46,8%	53,2%	49,8%	50,2%
2013	46,6%	53,4%	48,8%	51,2%	47,0%	53,0%	50,2%	49,8%	48,1%	51,9%	50,8%	49,2%
2014	46,4%	53,6%	48,4%	51,6%	46,6%	53,4%	49,7%	50,3%	47,8%	52,2%	50,4%	49,6%
2015	45,0%	55,0%	46,5%	53,5%	44,9%	55,1%	48,0%	52,0%	46,4%	53,6%	48,1%	51,9%
2016	44,6%	55,4%	46,0%	54,0%	44,4%	55,6%	47,5%	52,5%	46,2%	53,8%	47,3%	52,7%
2017	44,5%	55,5%	45,6%	54,4%	44,1%	55,9%	47,0%	53,0%	45,8%	54,2%	46,9%	53,1%
2018	44,7%	55,3%	46,0%	54,0%	44,8%	55,2%	47,1%	52,9%	46,3%	53,7%	47,0%	53,0%
2019	44,0%	56,0%	45,5%	54,5%	44,3%	55,7%	46,7%	53,3%	45,9%	54,1%	46,4%	53,6%
2020	43,8%	56,2%	46,2%	53,8%	45,2%	54,8%	47,0%	53,0%	46,7%	53,3%	46,8%	53,2%
2021	44,2%	55,8%	46,7%	53,3%	45,7%	54,3%	47,4%	52,6%	47,0%	53,0%	47,5%	52,5%
2022	43,4%	56,6%	45,9%	54,1%	44,9%	55,1%	46,7%	53,3%	46,1%	53,9%	46,8%	53,2%
2023	46,4%	53,6%	48,2%	51,8%	47,2%	52,8%	48,4%	51,6%	48,3%	51,7%	49,4%	50,6%
2024	48,0%	52,0%	48,2%	51,8%	47,3%	52,7%	48,4%	51,6%	48,2%	51,8%	49,2%	50,8%
TCA 2000-2024	23,3%	-20,4%	19,0%	-16,9%	29,6%	-24,8%	18,9%	-16,9%	40,0%	-33,9%	-1,9%	1,9%
TCA 2015-2024	73,1%	-63,1%	39,5%	-35,4%	58,2%	-49,5%	9,8%	-9,1%	42,3%	-37,8%	27,0%	-25,5%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

A evolución recente da participación das empresas galegas na distribución estatal en función dos estratos de persoal asalariado (cadro 2.9) debuxa un comportamento relativamente estable, aínda que os datos suxiren que a perda de presenza das empresas galegas pode relacionarse co descenso de representatividade das empresas de entre 20 e 49 persoas traballadoras. En 2024, Galicia representaba o 4,69% das empresas con 20-49 empregados a nivel estatal, mentres que en 2023 esta cifra era do 4,82%.

Cadro 2.9

Número de empresas, por estrato de persoal asalariado. Galicia/España. 2022-2023-2024

		Total empresas	Sen p. asalariado	Con persoal asalariado										
				1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-249	250-999	1.000-4.999	5000 ou máis
2022	Galicia	196.530	106.312	56.938	18.835	7.193	4.001	2.166	585	289	44	121	33	13
	España	3.430.663	1.942.319	905.804	308.888	126.100	78.909	43.929	12.337	6.371	1.286	3.643	898	179
	Galicia/España	5,73%	5,47%	6,29%	6,10%	5,70%	5,07%	4,93%	4,74%	4,54%	3,42%	3,32%	3,67%	7,26%
2023	Galicia	185.179	95.831	56.160	18.541	7.255	4.077	2.210	597	286	52	123	36	11
	España	3.207.580	1.719.297	897.786	309.528	128.079	81.822	45.896	12.646	6.373	1.290	3.710	963	190
	Galicia/España	5,77%	5,57%	6,26%	5,99%	5,66%	4,98%	4,82%	4,72%	4,49%	4,03%	3,32%	3,74%	5,79%
2024	Galicia	185.554	96.112	55.575	18.805	7.354	4.313	2.270	630	266	52	127	38	12
	España	3.255.276	1.692.479	955.079	316.419	131.903	84.907	48.362	13.079	6.615	1.367	3.856	1.012	198
	Galicia/España	5,70%	5,68%	5,82%	5,94%	5,58%	5,08%	4,69%	4,82%	4,02%	3,80%	3,29%	3,75%	6,06%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

Os datos do cadro 2.10, que amplían o período de anos considerado, confirman esta tendencia de estabilidade, con pequenas variacións anuais. Tanto en Galicia como en España hai unha lixeira diminución na proporción de empresas con 1-2 traballadores ao pasar do 62,9% en 2023 ao 62,0 % en 2024, aínda que esta segue sendo o estrato maioritario. As empresas de 3-5, 10-19 e 20-49 e 50 ou máis persoas traballadoras mostran pequenos incrementos en Galicia suxerindo un crecemento nas empresas de tamaño pequeno a mediano. Os datos indican que, malia pequenas flutuacións, a estrutura empresarial en Galicia e España mantén unha distribución relativamente estable en canto ao tamaño das empresas por número de traballadores.

Cadro 2.10

Número de empresas por estrato de persoal asalariado⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2024

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8
2008	60,0	20,8	8,9	5,7	3,2	1,4	57,5	20,7	9,6	6,6	3,7	1,8
2009	59,8	21,3	9,0	5,5	3,1	1,4	57,9	20,9	9,5	6,4	3,5	1,8
2010	60,6	21,1	8,9	5,1	2,9	1,3	58,9	21,0	9,4	5,8	3,2	1,7
2011	60,0	21,8	8,9	5,2	2,8	1,3	58,3	21,5	9,5	5,8	3,2	1,7
2012	62,4	20,3	8,6	4,8	2,6	1,3	60,5	20,1	9,2	5,5	3,0	1,7
2013	65,1	19,2	7,9	4,4	2,3	1,2	63,0	19,2	8,5	5,1	2,7	1,6
2014	66,1	19,3	7,0	4,1	2,3	1,2	63,7	19,7	7,7	4,9	2,6	1,5
2015	65,4	19,8	7,1	4,2	2,3	1,1	62,8	20,1	7,9	5,0	2,7	1,6
2016	64,6	20,2	7,4	4,2	2,4	1,2	62,0	20,2	8,1	5,2	2,8	1,6
2017	64,2	20,2	7,5	4,4	2,5	1,2	61,3	20,5	8,3	5,3	3,0	1,7
2018	64,1	20,1	7,6	4,5	2,5	1,3	61,0	20,3	8,4	5,4	3,0	1,7
2019	64,1	20,2	7,6	4,5	2,4	1,3	61,1	20,4	8,3	5,4	3,0	1,7
2020	63,5	20,4	7,8	4,5	2,5	1,3	60,8	20,5	8,4	5,4	3,1	1,8
2021	64,2	20,3	7,7	4,3	2,3	1,2	61,9	20,4	8,1	5,1	2,8	1,7
2022	63,1	20,9	8,0	4,4	2,4	0,6	60,9	20,8	8,5	5,3	3,0	0,8
2023	62,9	20,8	8,1	4,6	2,5	0,7	60,3	20,8	8,6	5,5	3,1	0,8
2024	62,0	21,0	8,0	5,0	3,0	1,0	61,1	20,3	8,4	5,4	3,1	1,7

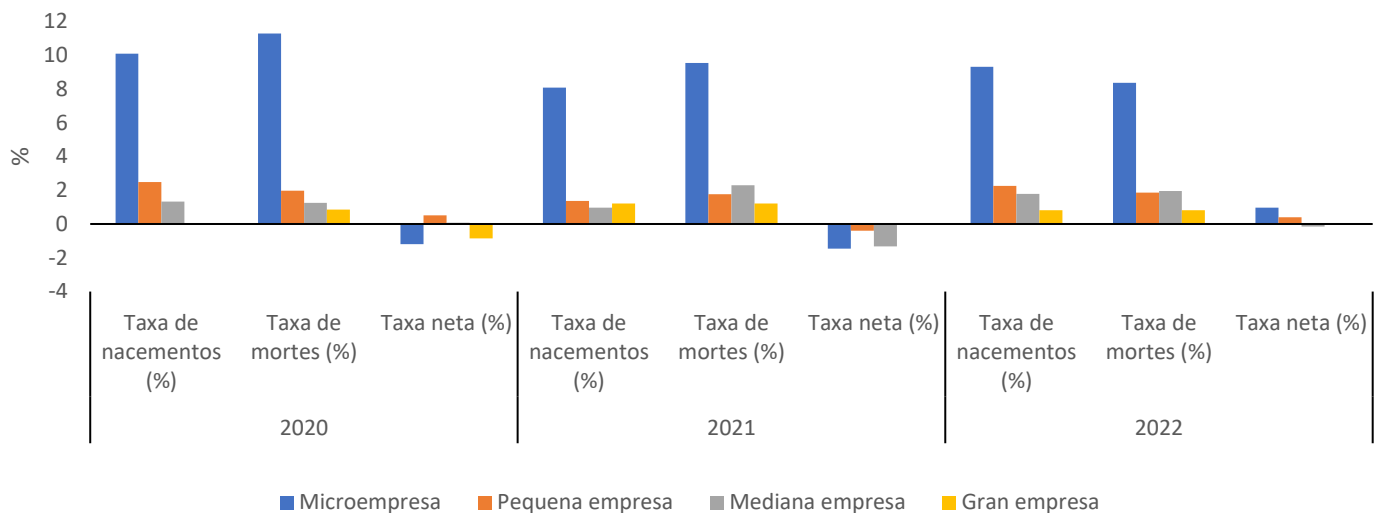
(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algunha persoa asalariada.

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE).

En 2022 (último dato dispoñible) rexístrase un aumento na taxa de nacementos de empresas de todos os tamaños en Galicia (gráfico 2.10). Pola súa banda, a taxa de mortalidade redúcese en case todas as categorías de tamaño, pero especialmente nas microempresas. A taxa de nacementos para as microempresas supera o 9%, mentres que para as pequenas empresas é aproximadamente do 2%, para as medianas empresas é do 1,8% e para as grandes empresas inferior ao 1%. A taxa neta resulta positiva en microempresas, pequena empresa e nas grandes empresas. Para as medianas empresas a taxa neta é negativa, pero moi pequena (-0,16%).

Gráfico 2.10

Taxa de demografía empresarial por tamaño de empresa. Galicia. 2020-2022

Fonte: IGE.

A información sobre a demografía empresarial galega pode completarse cos datos da Estatística de sociedades mercantís do INE, que achega información do número de sociedades creadas e disoltas e inclúe as operacións de modificación de capital con carácter mensual e desagregada por comunidades autónomas e provincias. Os datos de base proceden do Rexistro Mercantil Central, que centraliza toda a información provincial sobre sociedades e empresas e os actos mercantís determinados por Lei.

En 2024 reflíctese un lixeiro aumento das sociedades mercantís creadas en Galicia, que pasa de 3.979 en 2023 a 4.311 en 2024 (cadro 2.11). Este aumento do 8,3% é lixeiramente inferior ao experimentado a nivel nacional, que foi do 9,2%. Polo que respecta a sociedades disoltas, en Galicia recollese un aumento do 14,1%, mentres que a nivel nacional a porcentaxe foi moito menor, do 1,3% (gráficos 2.11 e 2.12).

Cadro 2.11

Sociedades mercantís creadas e disoltas. Galicia/España. 2015-2024

		Creadas	% variación anual	Disoltas	% variación anual
2015	Galicia	3.968	-6,99	1.512	-1,11
	España	94.644	0,52	20.758	-5,10
2016	Galicia	4.533	14,24	1.495	-1,12
	España	101.047	6,77	21.223	2,24
2017	Galicia	4.068	-10,26	1.431	-4,28
	España	94.370	-6,61	21.587	1,72
2018	Galicia	4.025	-1,06	1.440	0,63
	España	95.121	0,80	22.387	3,71
2019	Galicia	3.771	-6,31	1.479	2,71
	España	93.951	-1,24	23.310	4,06
2020	Galicia	3.212	-14,82	1.304	-11,83
	España	79.200	-15,70	20.274	-13,02
2021	Galicia	3.882	20,86	1.609	23,39
	España	101.184	27,76	23.795	17,37
2022	Galicia	3.804	-2,01	1.508	-6,28
	España	99.090	-2,07	26.215	10,17
2023	Galicia	3.979	4,60	1.311	-13,06
	España	108.100	9,09	24.772	-5,50
2024	Galicia	4.311	8,34	1.505	14,80
	España	117.992	9,15	25.094	1,30

Os datos son provisionais dende xaneiro de 2022.
Fonte: INE.

Gráfico 2.11

Sociedades mercantís creadas. Galicia/ España. 2008-2024

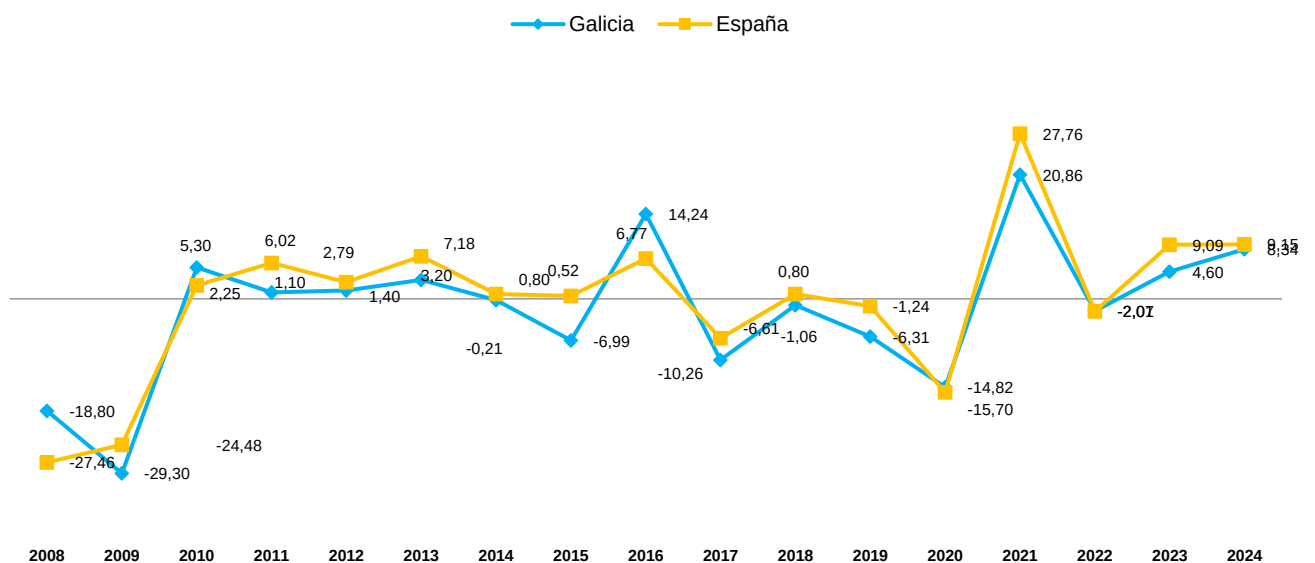
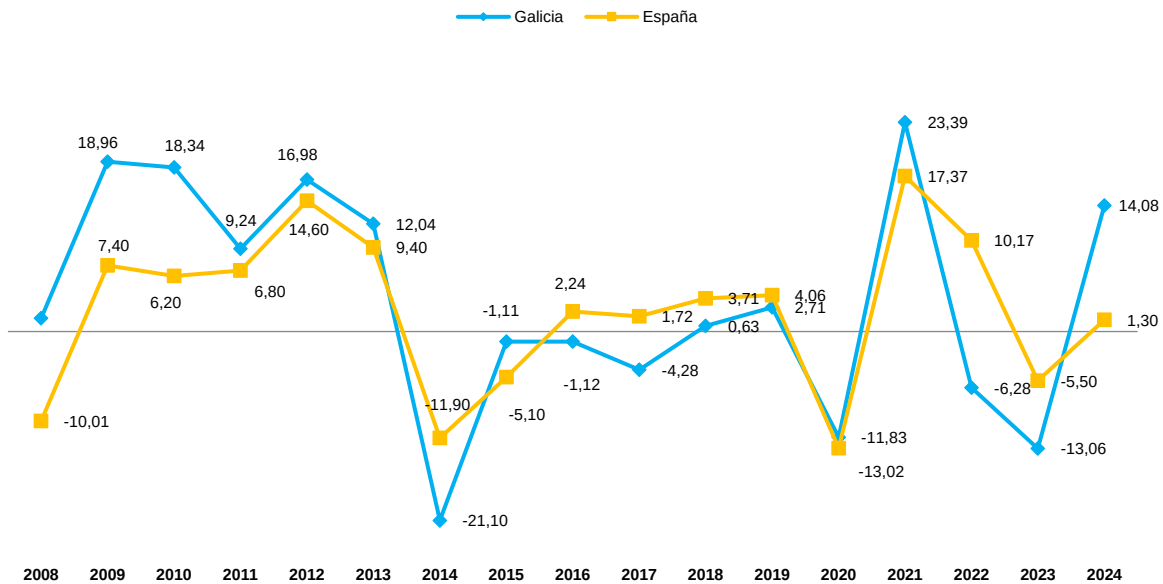

Gráfico 2.12**Sociedades mercantís disoltas. Galicia/ España. 2008-2024**

Fonte: INE.

Os gráficos 2.13 e 2.14 permiten contextualizar, respectivamente, a creación e disolución de sociedades mercantís en Galicia en relación co acontecido no resto das comunidades autónomas (cadro 2.12) a partires da última información dispoñible. Entre 2023 e 2024 a taxa de variación en creación de sociedades mercantís é positiva en todas as CC. AA e Cidades Autónomas, destacando o comportamento rexistrado en Navarra.

Gráfico 2.13

Taxa de variación anual creación de sociedades mercantís. 2022-2024

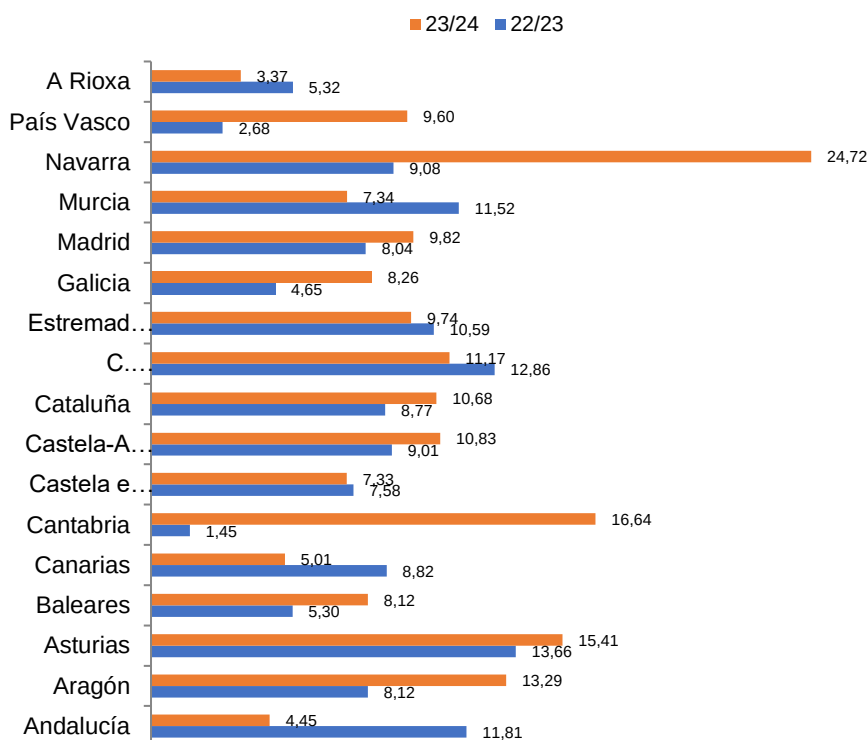
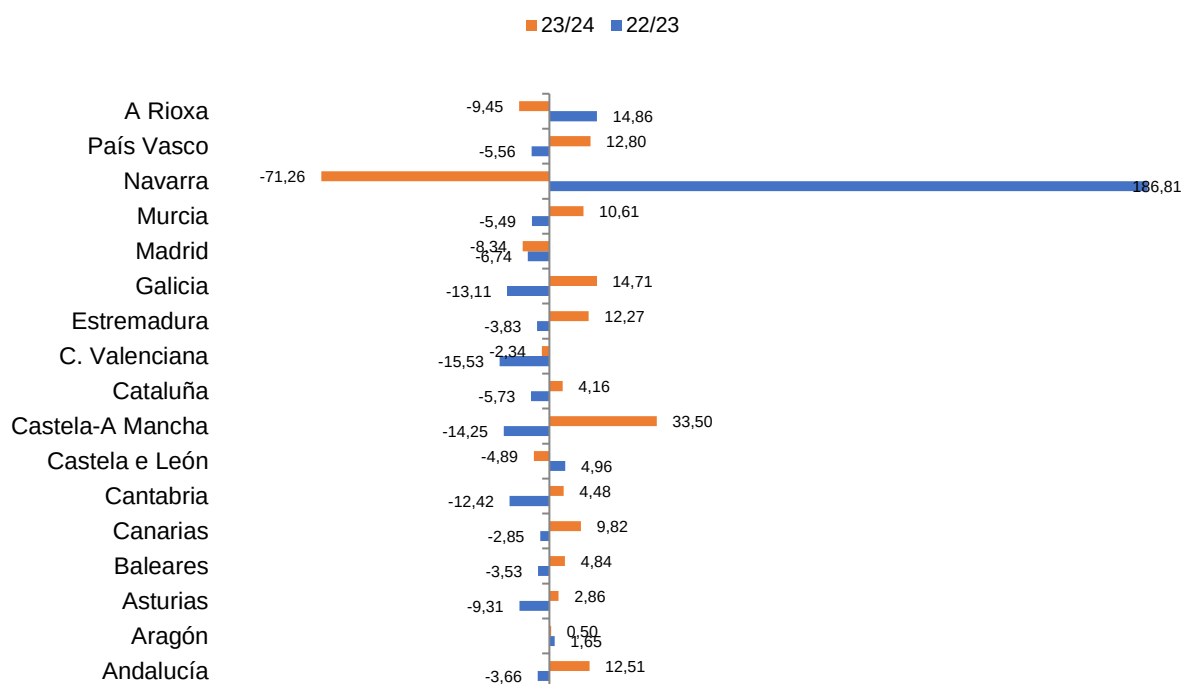

Gráfico 2.14

Taxa de variación anual disolución de sociedades mercantís. 2022-2024

Cadro 2.12

Taxa de crecemento anual sociedades mercantís consituídas e disoltas. 2010-2023

	TCA Sociedades (2010-2023)	
	Constituídas	Disoltas
Andalucía	54,07%	36,97%
Aragón	5,74%	11,70%
Asturias	5,36%	14,48%
Baleares	103,55%	43,14%
Canarias	43,19%	23,81%
Cantabria	4,63%	37,44%
Castela e León	-12,68%	20,18%
Castela-A Mancha	11,98%	11,40%
Cataluña	43,57%	-28,81%
C. Valenciana	43,41%	-2,70%
Estremadura	9,32%	-9,19%
Galicia	-1,44%	-2,24%
Madrid	43,32%	123,70%
Murcia	17,30%	216,80%
Navarra	-16,41%	196,59%
País Vasco	-0,29%	12,80%
A Ríoxa	3,48%	-9,87%

Os datos son provisionais dende xaneiro de 2022.

Fonte: INE.

Na liña do comentado en informes precedentes, a dinámica empresarial en España segue concentrada en Madrid, Cataluña, Comunidade Valenciana e Andalucía a partires da última información dispoñible. A evolución ao longo de 2023 non introduce cambios nesta particular concentración (gráfico 2.15). A comunidade galega ocupa a quinta posición tanto no que se refire á creación de empresas coma no relacionado coa disolución de sociedades mercantís. No que atinxe á porcentaxe de sociedades galegas no total do Estado, compróbase unha lixeira redución das constituídas e disoltas (gráfico 2.16). Estes datos amosan que, a pesar das flutuacións anuais, Galicia mantén unha participación relativamente estable no contexto estatal, aínda que cun lixeiro descenso na porcentaxe de sociedades tanto constituídas como disoltas.

Gráfico 2.15

Promedio de creación e disolución de sociedades mercantís. 2010-2024

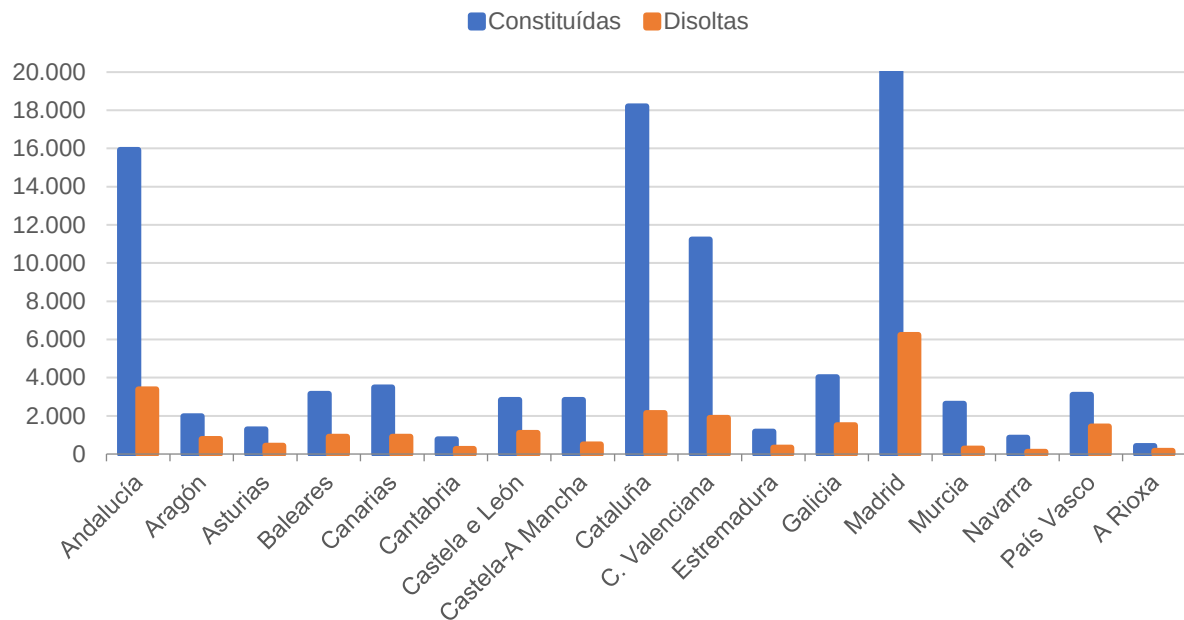
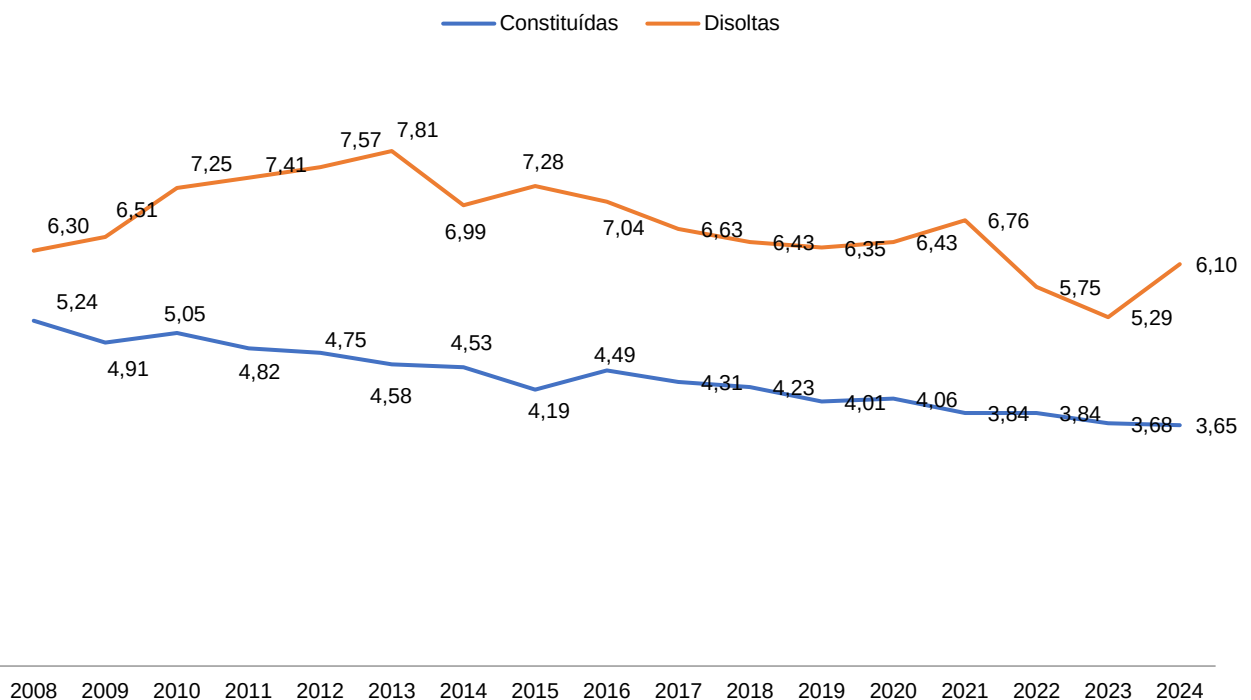

Gráfico 2.16

% Sociedades galegas no total do Estado. 2008-2024

Fonte: INE.

En termos de capital total suscrito (cadro 2.13a), Galicia mostra unha tendencia á alza pasando de 171.011 miles de euros en 2023 a 312.695 en 2024 . Contrariamente, o capital total suscrito en España amosa un descenso significativo, pasando dos 6.202.414 miles de euros en 2023 aos 5.683.110 en 2024. Este incremento a nivel galego (82,9%) contrasta coa caída observada a nivel nacional (-8,4%). Asemade, o importe medio suscrito por cada empresa galega (72.534 euros) é inferior á media de capital suscrito en ámbito estatal (48.165 euros).

Cadro 2.13a

Capital suscrito polas sociedades mercantís Galicia /España. 2017-2024

	Nº de sociedades								Capital total suscrito							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	94.377	95.121	93.951	79.179	101.210	99.090	108.100	117.992	5.262.217	5.200.782	5.563.535	4.911.562	4.928.896	5.131.736	6.202.414	5.683.110
España																
Andalucía	15.379	16.018	15.560	13.650	17.506	17.195	19.171	20.086	644.395	712.138	559.078	635.446	670.275	785.410	908.167	780.936
Aragón	2.037	2.016	1.913	1.541	1.912	1.823	1.971	2.233	90.340	84.826	161.767	174.437	103.709	74.721	271.621	244.271
Asturias	1.342	1.188	1.164	1.035	1.271	1.142	1.298	1.498	61.770	61.191	78.419	44.330	36.937	28.410	48.055	52.164
Baleares	3.497	3.293	3.010	2.570	3.467	3.812	4.014	4.340	168.543	239.546	167.593	204.885	193.395	140.834	129.821	121.976
Canarias	3.843	3.639	3.385	2.649	3.494	3.642	3.963	4.171	186.389	92.057	127.270	249.066	72.460	127.707	120.023	103.164
Cantabria	762	754	642	592	803	758	769	897	16.607	48.402	24.272	23.274	20.090	16.354	10.854	22.090
Castela e León	2.857	2.731	2.811	2.188	2.694	2.561	2.754	2.957	147.180	141.780	167.615	123.993	141.875	95.151	152.019	142.274
Castela-A Mancha	2.618	2.836	2.739	2.232	2.940	2.796	3.048	3.378	67.129	157.701	109.297	54.165	95.006	78.234	95.170	86.411
Cataluña	18.510	17.555	18.139	15.021	19.191	18.979	20.646	22.854	1.025.090	735.932	1.143.436	901.420	1.114.388	693.876	866.389	1.050.160
C. Valenciana	10.845	11.144	10.975	9.507	11.851	11.887	13.417	14.916	752.571	803.695	1.120.314	439.213	652.129	1.025.466	1.681.628	762.057
Extremadura	1.150	1.138	1.136	1.014	1.184	1.114	1.232	1.352	64.105	51.937	26.978	56.381	47.841	55.836	96.046	45.212
Galicia	4.066	4.025	3.772	3.212	3.882	3.804	3.979	4.311	317.054	271.507	373.797	364.638	206.030	181.985	171.011	312.695
Madrid	20.431	21.637	21.784	17.964	23.691	22.836	24.671	27.094	1.256.410	1.172.567	1.038.905	1.336.736	931.696	1.437.866	1.296.074	1.397.845
Murcia	2.641	2.603	2.421	2.263	2.705	2.395	2.671	2.867	119.999	99.688	103.522	144.704	222.907	133.889	122.194	275.547
Navarra	838	834	785	633	877	738	805	1.004	60.704	226.711	85.288	42.077	59.146	40.977	27.156	41.015
País Vasco	2.960	3.075	3.091	2.604	3.138	3.055	3.137	3.438	248.472	257.129	223.352	102.882	341.941	159.766	179.674	210.877
A Rioxa	408	405	443	351	431	395	415	430	33.231	40.036	47.001	12.333	15.522	49.914	18.493	31.174

Os datos son provisionais dende xaneiro de 2023.

Elaboración propia a partir de datos do INE.

O cadro 2.13b revela un aumento no número de sociedades que amplían capital en Galicia, pasando de 1.061 en 2023 a 1.135 en 2024. En España, o número de sociedades que amplían capital aumentou de 29.497 en 2023 a 29.770 en 2024. Isto representa unha aumento do 7,0% en Galicia fronte a un incremento do 1,2% en España. O capital total ampliado en Galicia tamén aumentou de 356.999 miles de euros en 2023 a 473.540 miles de euros en 2024. O capital total ampliado en España incrementou de 21.471.602 miles de euros en 2023 a 23.870.101 miles de euros en 2024. O importe medio de capital ampliado en Galicia é significativamente inferior ao importe medio en España (417.215 euros fronte a 801.817 euros, respectivamente). Os datos do capital ampliado medio (gráfico 2.17) revelan unha fenda persistente entre Galicia e España no importe medio de capital ampliado polas sociedades mercantís. En 2024, o importe medio de capital ampliado en Galicia é do 52,0% do importe medio a nivel estatal, unha lixeira mellora respecto ao

46,1% observado en 2023. Esta tendencia indica unha redución na fenda entre Galicia e a media estatal, pero aínda amosa unha diferenza considerable.

Cadro 2.13b

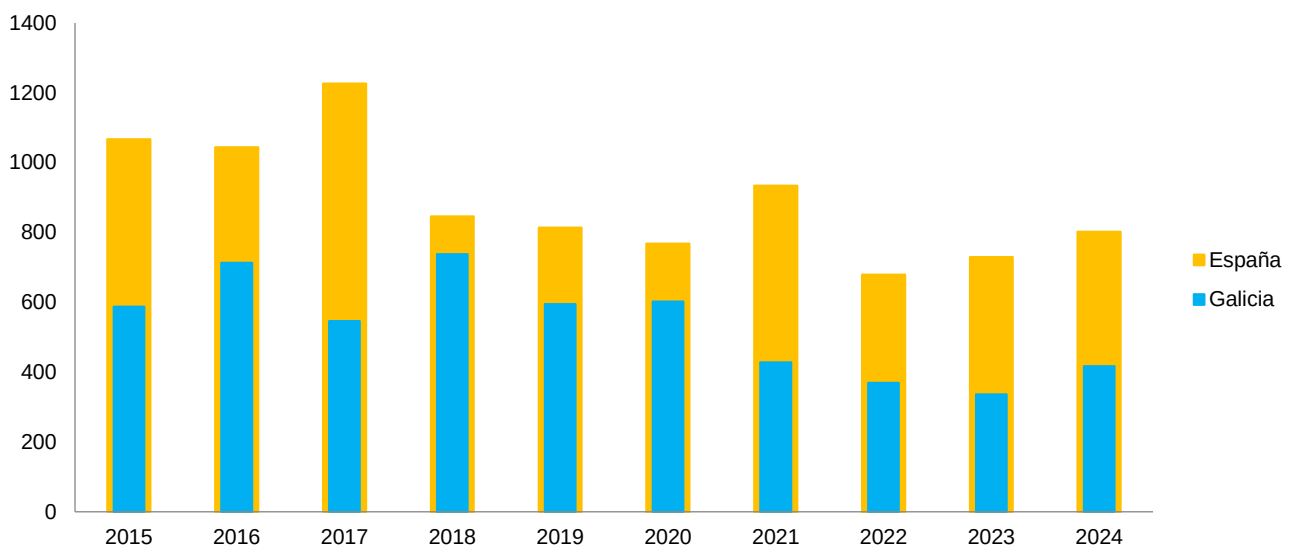
**Sociedades mercantís que amplían capital.
Galicia/España. 2017-2024**

		Nº de sociedades	Capital total ampliado
2017	Galicia	1.321	721.357
	España	31.010	38.040.739
2018	Galicia	1.344	991.367
	España	31.241	26.425.252
2019	Galicia	1.338	796.015
	España	30.469	24.797.361
2020	Galicia	1.074	646.784
	España	25.209	19.372.543
2021	Galicia	1.199	513.324
	España	29.227	27.302.236
2022	Galicia	1.157	426.871
	España	29.036	19.726.722
2023	Galicia	1.061	356.999
	España	29.427	21.471.602
2024	Galicia	1.135	473.540
	España	29.770	23.870.101

Os datos son provisionais dende xaneiro de 2022.
Elaboración propia a partir de datos do INE.

Gráfico 2.17

Capital ampliado medio Galicia/España. 2015-2024

A análise dos datos do cadro 2.14 amosa que a disolución voluntaria é a razón principal para a disolución de sociedades mercantís tanto en Galicia como en España. Para 2024, a nivel nacional, as porcentaxes son 83,0% (voluntarias), 8,3% (por fusión) e 8,7% (outras). En Galicia, estas porcentaxes son do 84,9% (voluntarias), 7,3% (por fusión) e 7,8% (outras). A tendencia xeral nos últimos anos reflicte unha predominancia das disolucións voluntarias en ambos contextos, con valores que se manteñen altos. En termos de variacións anuais, Galicia mostra unha maior proporción de disolucións voluntarias en comparación con España, reflectindo unha menor incidencia de factores externos como fusións ou outras causas de disolución.

En comparación co ano anterior, Galicia experimentou un aumento no total de sociedades disoltas (de 1.311 en 2023 a 1.505 en 2024) na liña do acontecido en contexto estatal (de 24.772 en 2023 a 25.094 en 2024).

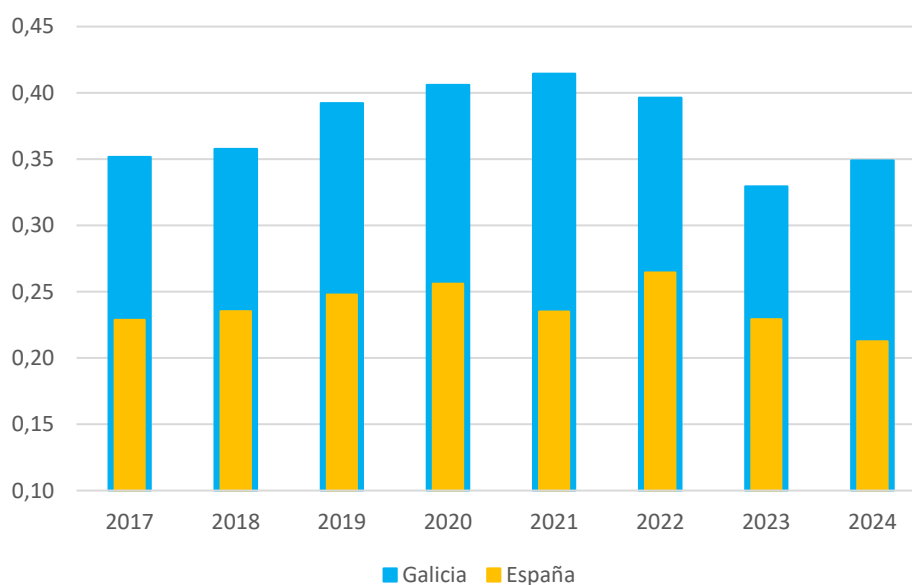
Cadro 2.14

Sociedades mercantís disoltas. Galicia/España. 2017-2024

		Sociedades disoltas			
		Total	Voluntaria	Por fusión	Otras
2017	Galicia	1.431	1.163	89	179
	España	21.587	16.633	2.270	2.684
2018	Galicia	1.440	1.180	82	178
	España	22.387	17.115	2.471	2.801
2019	Galicia	1.479	1.171	132	176
	España	23.310	17.597	3.287	2.426
2020	Galicia	1.304	1.065	89	150
	España	20.274	15.335	2.899	2.040
2021	Galicia	1.609	1.313	96	200
	España	23.808	18.601	2.631	2.576
2022	Galicia	1.510	1.264	86	160
	España	26.238	20.753	2.983	2.502
2023	Galicia	1.311	1.130	72	109
	España	24.772	20.360	2.447	1.965
2024	Galicia	1.505	1.278	110	117
	España	25.094	20.834	2.087	2.173

Os datos son provisionais dende xaneiro de 2022.
Fonte: INE.

O índice de rotación (gráfico 2.18) compara a evolución das sociedades disoltas e constituídas, indicando cantas sociedades se constitúen por cada cen sociedades disoltas. En 2024, este índice redúcese lixeiramente para a media estatal, pasando dun 0,23 en 2023 a un 0,21 en 2024, e un aumento do 0,33 en Galicia en 2023 a un 0,35 en 2024. Este aumento pon de manifesto unha lixeira aceleración na creación de novas sociedades en relación ás disolucións para Galicia.

Gráfico 2.18**Índice de rotación. Galicia/España. 2017-2024**

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Para completar esta imaxe xeral da demografía empresarial galega en 2023, apórtanse datos da Estatística do procedemento concursal e de Rexistradores de España (cadro 2.15). En 2024, aumenta o número de debedores concursados en Galicia (91,8%), incluso en maior proporción do aumento experimentado en media estatal (49,7%). Este aumento está principalmente impulsado polo incremento nos concursos de persoas físicas, que pasaron de 563 en 2023 a 1.244 en 2024. O perfil de empresa concursada é similar a de anos precedentes: concursos voluntarios, ordinarios e que afectan prioritariamente a empresas de responsabilidade limitada (cadro 2.16). O número de sociedades limitadas concursadas tamén aumentou lixeiramente, mantendo a tendencia observada en anos anteriores.

Cadro 2.15

Debedores concursados. Galicia / España. 2008-2024

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Galicia	185	345	340	452	559	552	473	331	308	298	265	345	398	462	540	785	1.506
España	2.902	5.922	5.962	6.863	9.071	9.937	7.280	5.746	5.253	5.753	6.398	7.772	8.662	12.037	14.424	20.666	41.099

Fonte: Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

Cadro 2.16

Debedores concursados. Desagregación en distintas variables. Galicia. 2012-2024

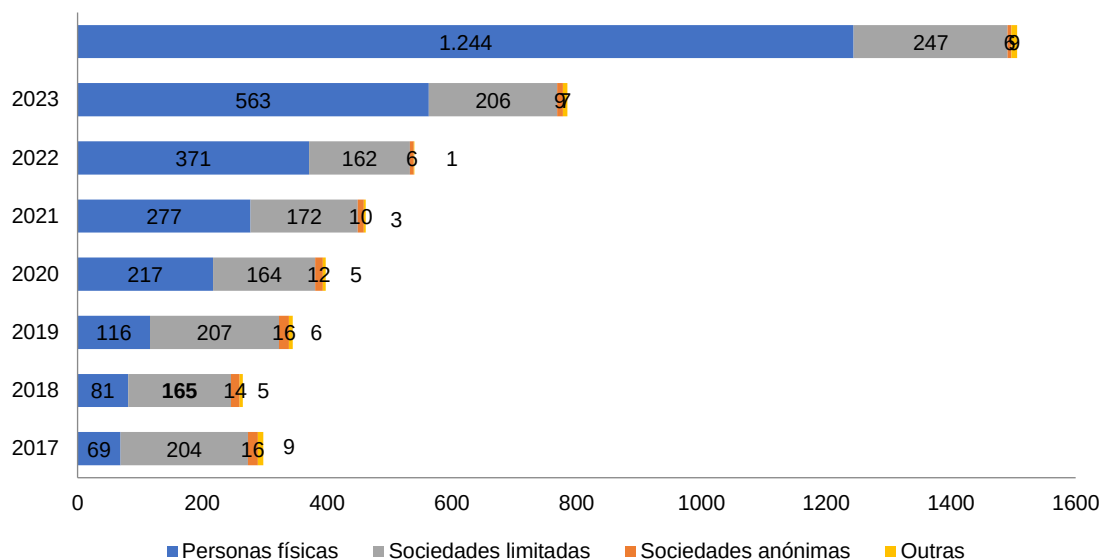
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Por natureza xurídica													
- Persoas físicas	77	29	41	52	58	69	81	116	217	277	371	563	1.244
- Empresas	482	523	432	279	250	229	184	229	181	185	169	222	262
Sociedades limitadas	414	449	365	246	207	204	165	207	164	172	162	206	247
Sociedades anónimas	61	62	52	27	24	16	14	16	12	10	6	9	6
Outras	7	12	15	6	19	9	5	6	5	3	1	7	9
Por tipo de concurso													
- Por vontade	522	512	432	307	287	269	250	306	372	290	313	753	1.494
- Necesario	37	40	41	24	21	29	15	39	26	5	32	7	9
- Consecutivo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	167	165	25	3
Por clase de procedemento													
- Ordinario	65	89	49	56	25	39	15	15	9	2	47	213	298

Fonte: Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

O gráfico 2.19 amosa a tipoloxía de sociedades en concurso en 2024. En 2024, houbo un notable incremento das persoas físicas en concurso, alcanzando 1.244 casos, seguido das sociedades limitadas con 247. O ámbito de entidades concursadas correspóndese coas características xerais da demografía empresarial galega (gráfico 2.20), correspondéndose na súa meirande parte con empresas nas provincias atlánticas. A Coruña e Pontevedra concentran a maior parte dos concursos, cun 48,5% e 32,6% respectivamente. Lugo e Ourense representan o 12,1% e o 6,8%, respectivamente. Esta distribución reproduce a xa comentada preponderancia das provincias atlánticas no contexto dos concursos de acredores en Galicia.

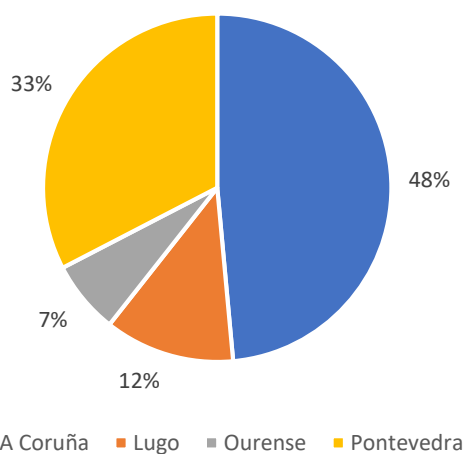
Gráfico 2.19

Tipoloxía de sociedades en concurso de acredores. Galicia. 2017-2024

Fonte: Elaboración propia con datos de Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

Gráfico 2.20

Sociedades en concurso de acredores por provincias.
Galicia. 2024

Fonte: Elaboración propia con datos de Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

De xeito similar, a meirande parte dos concursos ten lugar en empresas pequenas tanto en número de persoas empregadas (entre 1 e 9) como en facturación anual (menos de 2 millóns de euros), e no sector servizos (cadro 2.17). O número de concursos aumenta especialmente en empresas de servizos (gráfico 2.21). En 2024, o número de concursos en Galicia incrementouse significativamente en empresas con 1-9 empregados, alcanzando un total de 113 casos. Ademais, o volume de negocio de menos de 2 millóns de euros representou 210 concursos. En canto ao sector, os servizos rexistraron 164 concursos, mentres que a industria contabilizou 36 casos (cadro 2.17). Todos estes aumentos reflicten unha tendencia crecente nos concursos en Galicia en 2024 en comparación con 2023 (40 concursos máis).

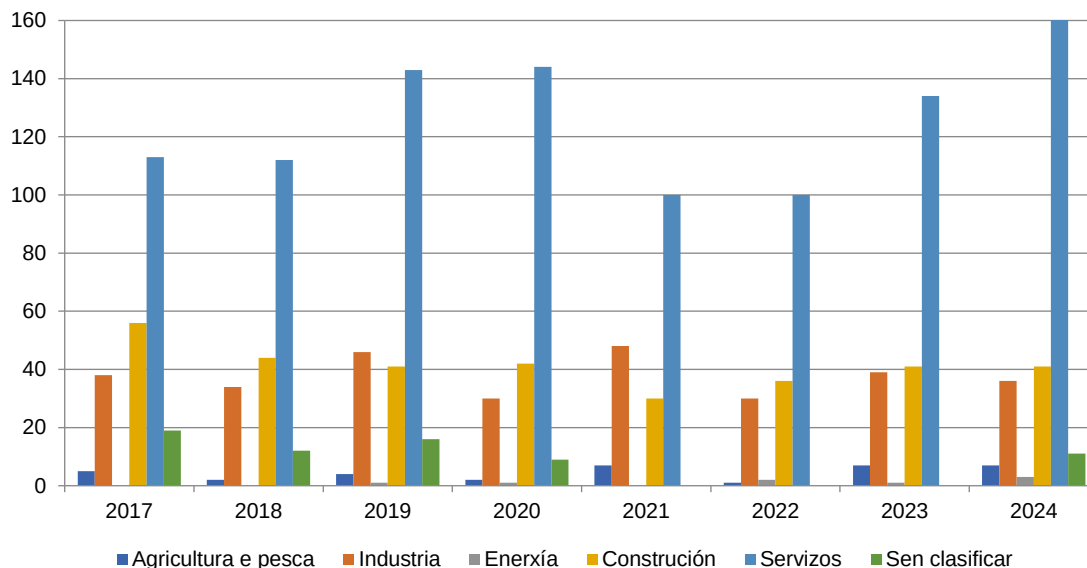
Cadro 2.17

Empresas concursadas por tramos de persoal asalariado, volume de negocio e actividade económica principal. Galicia. 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total empresas	204	251	228	185	169	222	262
Por tramos de persoal asalariado							
- 0	34	29	47	34	33	34	51
- 1-9	108	145	132	78	78	97	113
- 10-49	42	52	28	42	32	43	55
- 50-99	3	5	10	3	2	3	5
- Máis de 100	5	4	2	0	2	3	3
- Sen clasificar	12	16	9	28	22	42	35
Por volume de negocio*							
- Menos de 2	151	179	189	153	137	163	210
- 2-5	10	17	13	4	7	15	9
- 5-10	7	8	2	0	3	2	7
- Máis de 10	4	4	7	0	0	0	1
- Sen clasificar	32	43	17	28	22	42	35
Por actividade económica principal							
- Agricultura e pesca	2	4	2	7	1	7	7
- Industria	34	46	30	48	30	39	36
- Enerxía	0	1	1	0	2	1	3
- Construción	44	41	42	30	36	41	41
- Servizos	112	143	144	100	100	134	164
- Sen clasificar	12	16	9	0	0	0	11

*En millón de euros.

Fonte: Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

Gráfico 2.21**Sociedades en concurso de acredores por sector. Galicia. 2017-2024**

Fonte: Elaboración propia con datos de Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

O volume de procedementos concursais aumentan para as empresas de 0 a 4 anos (75%) e de 13 a 16 anos (47,1%) e, en menor medida, en aquelas de 20 o máis anos (6,7%) (cadro 2.18). No resto de casos, recóllese una caída do número de procedementos concursais.

Cadro 2.18**Nº procedementos concursais por idade das sociedades. Galicia. 2012-2024**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
De 0 a 4 anos	49	47	44	41	26	31	31	55	54	24	39	48	84
De 5 a 8 anos	122	113	96	40	57	28	37	48	48	43	30	49	45
De 9 a 12 anos	87	80	77	70	56	35	37	30	28	29	21	31	30
De 13 a 16 anos	59	87	53	47	31	41	25	37	21	18	16	17	25
De 17 a 19 anos	49	55	47	25	22	25	13	14	17	13	15	17	14
20 o máis anos	125	141	117	76	66	67	57	66	56	58	48	60	64
Sen clasificar	10	9	13	5	7	10	4	1	4	0	0	0	0

Fonte: Rexistradores de España, Estadísticas concursais.

2.3. Análise de enquisas industriais

A continuación inclúense datos dos tres sectores principais de actividade (industria, comercio e servizos) procedentes das respectivas enquisas estruturais elaboradas polo INE.

2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial

Esta estatística elabórase para coñecer as características estruturais e económicas das empresas do sector industrial, a súa estrutura de emprego e o investimento. Inclúe as industrias extractivas e manufacturas, as actividades de subministro de enerxía e auga e saneamento. A cifra de negocios do sector en Galicia en 2022 acada 54,5 millóns de € (cadro 2.19). A achega da comunidade galega ao total do sector industrial en España é neste ano dun 6,4%. O persoal ocupado no sector sería de 146.778 persoas, cunha participación no total da ocupación do sector a nivel estatal do 6,24%. O investimento en activos materiais acada o 5,67% en 2023. Estes datos sitúan á comunidade galega no sexto lugar nas achegas ao total estatal da cifra de negocios e o persoal ocupado do sector industrial, mentres que se sitúa no sétimo lugar no relacionado co investimento en activos materiais. Galicia mantén a súa posición relativa no conxunto do sector industrial español respecto ao ano anterior

Cadro 2.19. Cifra de negocios no sector industrial por comunidades autónomas. 2023

	Cifra de negocios		Persoal ocupado		Inversión en activos materiais	
	Miles de €	% sobre total	Media anual	% sobre total	Miles de €	% sobre total
Andalucía	98.350.104	11,5	255.563	10,9	3.655.930	10,4
Aragón	41.467.873	4,8	105.568	4,5	1.622.181	4,6
Asturias	17.893.460	2,1	47.438	2,0	566.806	1,6
Baleares	6.295.286	0,7	27.414	1,2	274.321	0,8
Canarias	9.917.150	1,2	39.557	1,7	488.250	1,4
Cantabria	10.514.588	1,2	31.324	1,3	361.129	1,0
Castela e León	53.265.317	6,2	140.002	6,0	2.816.774	8,0
Castela-A Mancha	38.801.028	4,5	110.038	4,7	1.783.547	5,1
Cataluña	189.101.594	22,1	497.727	21,2	6.755.475	19,2
C. Valenciana	89.737.338	10,5	296.782	12,6	3.760.795	10,7
Extremadura	11.463.663	1,3	32.090	1,4	677.344	1,9
Galicia	54.541.464	6,4	146.778	6,2	1.994.189	5,7
Madrid	98.326.935	11,5	241.402	10,3	5.629.189	16,0
Murcia	32.742.231	3,8	88.103	3,7	1.202.270	3,4
Navarra	27.823.549	3,2	77.737	3,3	842.019	2,4
País Vasco	69.491.879	8,1	186.640	7,9	2.354.845	6,7
A Rioxa	7.150.299	0,8	26.117	1,1	337.090	1,0
Ceuta	176.172	0,0	1.037	0,0	9.330	0,0
Melilla	129.268	0,0	441	0,0	11.661	0,0
España	857.189.198	100	2.351.758	100	35.143.145	100

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector industrial.

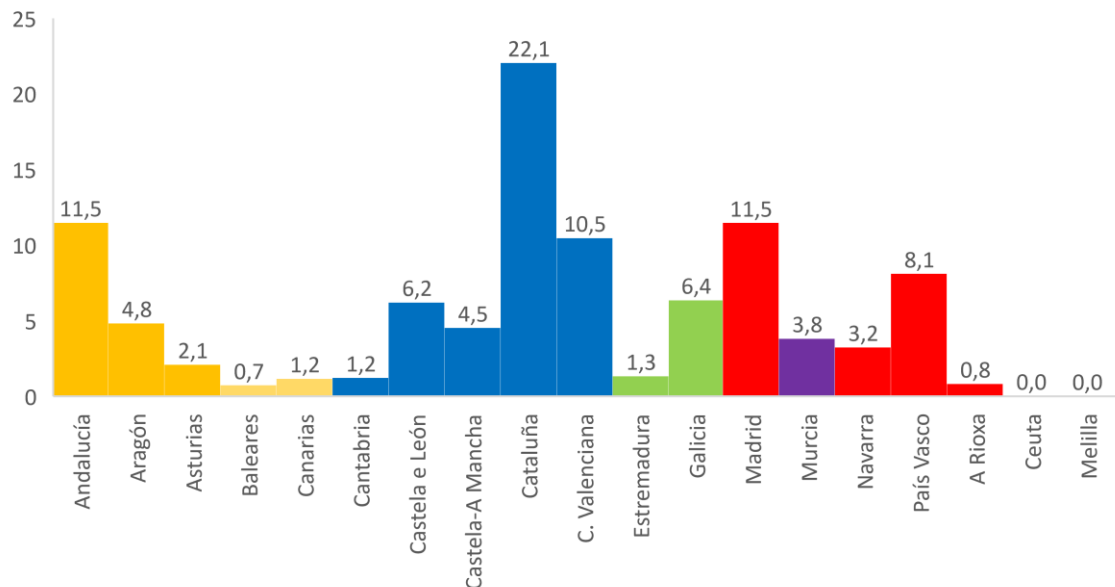
Os datos non introducen variacións significativas na estrutura desagregada por comunidades autónomas do sector industrial en España, confirmando un marco de estabilidade na última década (cadro 2.20). Así, Cataluña mantense como a comunidade autónoma cunha achega máis salientable ao conxunto do sector industrial, cunha achega do 22,1% da cifra de negocios. A continuación, Madrid, Andalucía e a Comunidade Valenciana presentan achegas superiores ao 10%, seguidas do País Vasco (8,1%) e a comunidade galega (6,4%). As cifras permiten distinguir distintos grupos de comunidades autónomas en función das diferentes achegas (gráfico 2.22). Estes grupos son idénticos aos salientados en informes precedentes, manténdose estable a relativa concentración da facturación do sector industrial neste período en torno a Cataluña, Madrid, Andalucía, Comunidade Valenciana e o País Vasco (gráfico 2.23).

Cadro 2.20

Distribución porcentual da cifra de negocios. Por comunidades autónomas. 2009-2023

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andalucía	10,6	11,2	11,8	12,7	12,5	12,2	11,3	11,4	12,2	12,0	11,9	11,0	11,9	12,3	11,5
Aragón	4,4	4,7	4,6	4,2	4,4	4,3	4,5	4,5	4,6	4,7	4,8	5,2	4,8	4,5	4,8
Asturias	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1	2,0	2,4	2,5	2,1
Baleares	0,8	0,8	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
Canarias	1,5	1,4	1,1	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2
Cantabria	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2
Castela e León	6,5	6,3	6,7	6,4	6,3	6,2	6,4	6,6	6,3	6,1	6,0	6,1	5,9	5,6	6,2
Castela-A Mancha	4,7	4,4	4,7	5,0	4,8	4,4	4,0	3,9	4,2	4,2	4,3	4,4	4,4	4,4	4,5
Cataluña	23,5	24,0	23,6	22,2	22,4	22,3	22,7	22,8	22,5	22,4	22,3	22,1	21,7	20,5	22,1
C. Valenciana	9,6	9,8	10,3	9,4	9,7	10,1	10,6	10,6	10,6	10,4	10,6	10,8	10,5	10,6	10,5
Estremadura	1,1	1,1	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3
Galicia	6,7	6,3	6,5	6,0	6,5	6,3	6,3	6,3	6,5	6,6	6,4	6,6	6,5	6,4	6,4
Madrid	10,9	9,3	7,6	10,5	9,8	9,7	10,3	10,4	9,9	10,4	10,7	11,1	12,1	12,5	11,5
Murcia	2,7	2,9	3,0	3,5	3,7	3,8	3,5	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	4,1	3,8
Navarra	3,0	3,2	3,6	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,1	3,1	3,3	3,4	3,1	3,1	3,2
País Vasco	9,0	9,6	10,3	9,1	9,1	10,0	9,6	9,2	9,2	9,0	8,8	8,4	7,9	8,3	8,1
A Ríoxa	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
España	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

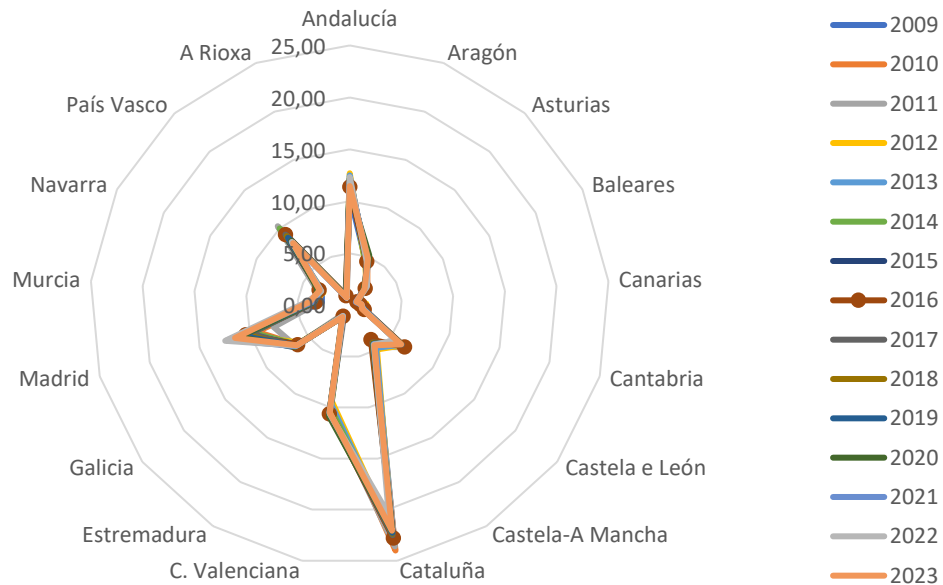
Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.
A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

Gráfico 2.22**Participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios do sector industrial. 2023**

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Do mesmo xeito, as achegas da comunidade galega no total de persoas ocupadas no sector industrial nos últimos anos presentan un comportamento estable, acadando un 6, % en 2022 e 2023 (cadro 2.21). A cifra de negocios mantense tamén nun nivel estable, arredor do 6,4% en 2023. Estes datos amosan unha tendencia xeral de estabilidade nas principais variables da industria en Galicia en relación co conxunto do Estado, mantendo unha contribución significativa sen cambios bruscos ao longo do tempo.

Gráfico 2.23. Participación na cifra de negocios sector industrial por CC.AA. 2009-2023

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Cadro 2.21. Evolución da porcentaxe de Galicia no Estado nas principais variables da industria. 2001-2023

	Persoas ocupadas	Cifra de negocios
2001	6,0	5,8
2002	6,2	6,2
2003	6,2	6,1
2004	6,1	6,0
2005	6,3	6,0
2006	6,5	6,2
2007	6,7	6,6
2008	6,9	6,7
2009	6,9	6,7
2010	6,8	6,7
2011	6,9	6,7
2012	6,7	6,0
2013	6,8	6,5
2014	6,6	6,3
2015	6,4	6,3
2016	6,4	6,3
2017	6,3	6,5
2018	6,4	6,6
2019	6,3	6,4
2020	6,4	6,6
2021	6,4	6,5
2022	6,2	6,4
2023	6,2	6,4

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio

O cadro 2.22 resume os principais indicadores estruturais do sector para 2023. O sector comercial en Galicia acada unha facturación próxima aos 59,8 mil millóns de €, un incremento do 4,6% respecto ao ano anterior. Os soldos e salarios no sector aumentan un 6,1%, namentres o número de locais comerciais redúcese nun 1,6%. O investimento en activos materiais aumenta nun 10,2%.

De xeito similar ao comentado para o sector industrial, as achegas ao sector comercial están relativamente concentradas entre Madrid, Cataluña, Andalucía e Valencia. En 2023 a comunidade galega achega o 6,6% dos locais comerciais, contribúe cun 5,8% á cifra de negocios, soporta o 5,0% dos soldos e salarios do sector, emprega ao 5,4% do persoal empregado e realiza o 5,8% dos investimentos materiais no sector comercial.

Cadro 2.22

Magnitudes no sector comercial por comunidades autónomas. 2023

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	163.882	131.764.673	8.961.345	1.675.203	519.564
Aragón	22.851	27.288.500	1.774.165	279.370	80.387
Asturias	15.844	14.039.000	1.109.998	227.440	55.580
Baleares	21.069	19.546.755	1.583.198	325.270	75.851
Canarias	41.464	35.190.837	2.760.923	633.227	154.123
Cantabria	8.311	8.784.967	629.432	67.305	32.094
Castela e León	44.203	38.498.761	2.438.050	537.755	128.570
Castela-A Mancha	37.667	31.246.919	1.918.952	441.190	105.780
Cataluña	150.445	201.191.613	15.522.070	2.303.774	581.408
C. Valenciana	100.697	100.724.592	7.653.806	1.491.715	374.587
Extremadura	21.985	13.895.359	845.791	149.599	56.862
Galicia	57.365	59.769.768	3.526.044	694.674	168.644
Madrid	108.682	257.184.390	14.948.481	2.141.975	494.570
Murcia	30.781	31.771.640	2.200.705	435.706	122.219
Navarra	9.355	13.569.826	830.930	138.315	34.389
País Vasco	32.961	42.428.657	3.000.251	419.210	114.834
A Rioxa	4.474	4.305.555	352.186	62.691	16.722
Ceuta	710	817.034	57.850	3.096	3.106
Melilla	1.428	604.875	69.323	4.602	3.571
España	874.174	1.032.623.721	70.183.500	12.032.117	3.122.861

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector comercial.

As variacións experimentadas polas empresas do sector comercial galego en 2023 (cadro 2.23) amosan que Galicia obtén un mellor resultado que a media nacional en locais comerciais, cifra de negocios e investimento en activos materiais. Poren, as porcentaxes son menores en soldos e salarios e persoal ocupado. Estes datos indican que, aínda que Galicia presenta un comportamento positivo nalgúns aspectos, como o incremento dos locais comerciais, cifra de negocios e o investimento en activos materiais, aínda hai áreas onde se pode mellorar en comparación coa media nacional, especialmente en soldos e salarios, e persoal ocupado.

Cadro 2.23**Variación interanual no sector comercial por comunidades autónomas. 2023-2022**

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	-3,4%	5,1%	6,9%	-7,5%	-0,8%
Aragón	3,0%	0,3%	6,7%	0,0%	-0,8%
Asturias	-8,4%	-0,7%	6,2%	36,1%	-3,2%
Baleares	-3,8%	7,0%	9,6%	11,3%	0,7%
Canarias	4,3%	1,6%	7,7%	-38,4%	1,9%
Cantabria	1,2%	12,1%	6,6%	-1,5%	0,0%
Castela e León	-4,5%	-0,4%	6,6%	8,8%	-2,4%
Castela-A Mancha	-4,6%	4,0%	4,6%	-5,9%	-2,8%
Cataluña	-2,5%	4,4%	7,7%	9,2%	0,9%
C. Valenciana	-4,0%	3,3%	6,7%	4,2%	-1,0%
Extremadura	-8,0%	7,7%	4,2%	-5,4%	-2,4%
Galicia	-1,60%	4,65%	6,13%	10,24%	-0,83%
Madrid	-0,7%	-1,4%	9,8%	9,8%	2,1%
Murcia	-0,1%	5,0%	8,0%	-2,7%	-2,1%
Navarra	-2,2%	2,6%	5,0%	6,6%	-0,7%
País Vasco	4,0%	-1,5%	3,1%	-24,7%	1,5%
A Ríoxa	24,1%	-5,0%	-5,2%	27,8%	-2,2%
Ceuta	40,9%	10,9%	-11,2%	-83,7%	-1,9%
Melilla	15,7%	10,9%	59,4%	6,1%	2,6%
España	-2,12%	2,26%	7,37%	-0,53%	-0,06%

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

O cadro 2.24 presenta a desagregación desta produción comercializada galega en 2023. A achega máis elevada correspóndese co comercio por xunto e intermediarios de comercio, excepto vehículos de motor e motocicletas cun 27% do número de locais, un 64% na cifra de negocios, un 55% no investimento en activos materiais e un 30% en persoal ocupado. Pola súa banda, o comercio polo miúdo, excepto de vehículos de motor e motocicletas, representa o 62% dos locais, o 29% da cifra de negocios, o 37% do investimento en activos materiais e o 59% do persoal ocupado. O sector de venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas ocupa un 12% do número de locais, un 7% na cifra de negocios, un 7% no investimento en activos materiais e un 11% no persoal ocupado.

Cadro 2.24

Valor da produción comercializada, por grandes agrupacións. Galicia. 2023

	Numero de locais	Cifra de negocios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	6.681	4.155.854	51.355	18.418
451 Venda de vehículos de motor	1.576	2.384.079	19.657	5.569
452 Mantemento e reparación de vehículos de motor	3.727	861.485	19.821	8.651
453 Comercio de repostos e accesorios de vehículos de motor	1.049	803.913	11.523	3.491
454 Venda, mantemento e reparación de motocicletas e os seus repostos e accesorios	328	106.378	354	708
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, excepto vehículos de motor e motocicletas	15.352	38.074.431	385.303	51.017
461 Intermediarios de comercio	3.801	360.245	8.948	4.381
462 Comercio por xunto de materias primas agrarias e de animais vivos	939	1.089.921	6.391	2.223
463 Comercio por xunto de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	3.357	11.652.304	66.840	15.585
464 Comercio por xunto de artigos de uso doméstico	2.308	14.698.850	206.656	10.521
465 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	279	519.939	5.357	1.952
466 Comercio por xunto doutra maquinaria, equipos e subministracións	1.696	1.761.614	22.908	5.954
467 Outro comercio por xunto especializado	2.589	7.909.307	68.096	9.945
469 Comercio por xunto non especializado	383	82.252	107	456
47 Comercio polo miúdo, excepto de vehículos de motor e motocicletas	35.332	17.539.483	258.017	99.210
471 Comercio polo miúdo en establecementos non especializados	3.383	6.363.857	130.287	33.749
472 Comercio polo miúdo de produtos alimenticios, bebidas e tabaco en establecementos especializados	5.995	1.284.813	14.734	11.514
473 Comercio polo miúdo de combustible para a automoción en establecementos especializados	887	1.741.810	10.996	3.990
474 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	1.154	267.955	2.030	2.267
475 Comercio por xunto doutros artigos de uso doméstico en establecementos especializados	5.600	1.712.551	20.576	10.639
476 Comercio por xunto de artigos culturais e recreativos en establecementos especializados	2.288	524.308	3.826	4.614
477 Comercio por xunto doutros artigos en establecementos especializados	12.290	4.765.679	71.327	28.074
478 Comercio por xunto en postos de venda e en "mercadillos"	2.887	99.014	986	2.370
479 Comercio por xunto non realizado nin en establecementos, nin en postos de venda nin en "mercadillos"	848	779.496	3.255	1.994

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

2.3.3. Estatística estrutural de empresas do sector servizos

A estatística estrutural do sector servizos inclúe actividades variadas, como transporte e almacenamento, hostalaría, información e comunicacións, actividades científico-técnicas, administrativas, de entretemento, reparacións e outras actividades englobadas no sector terciario ou de servizos.

Ao igual que no caso doutros sectores, as achegas do sector servizos están concentradas en Cataluña, Madrid, Andalucía e Valencia (cadro 2.25). En 2023 Galicia acada a súa maior achega en canto ao número de locais destinados a servizos (5,5% dos totais), seguido polo persoal ocupado no sector, 4,5%. No que atinxe á cifra de negocios, supón unha proporción do 3,6% do total estatal; soporta o 3,6% dos soldos e salarios do sector en España e achega o 2,7% do investimento en activos materiais. O cadro 2.26 recolle a variación na cifra de negocios e persoal entre 2021 y 2023. Estes datos de 2023 recollen certo incremento respecto a 2022. En xeral, as variacións producidas na comunidade galega sitúanse no mesmo marco de comportamento que o acontecido neste período en España, agás no investimento en activos materiais, persoal ocupado e locais (gráfico 2.24).

Cadro 2.25. Cifra de negocios no sector servizos por comunidades autónomas. 2023

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	367.594	77.002.471	20.571.330	4.133.339	1.211.860
Aragón	61.868	14.526.842	3.876.700	972.868	205.251
Asturias	50.791	9.248.104	2.484.547	400.321	148.110
Baleares	78.942	31.359.244	6.053.023	2.145.250	269.444
Canarias	112.586	33.076.342	7.364.252	2.075.408	415.150
Cantabria	25.701	5.238.071	1.401.315	272.178	81.051
Castela e León	102.626	18.969.302	5.247.169	1.006.626	325.341
Castela-A Mancha	80.476	14.898.018	3.698.862	915.085	233.807
Cataluña	454.489	151.375.797	38.599.443	8.019.093	1.630.311
C. Valenciana	258.420	59.288.186	14.578.947	3.642.225	809.043
Extremadura	39.306	5.971.953	1.550.581	453.389	119.605
Galicia	130.210	27.702.824	6.587.714	1.266.060	384.775
Madrid	416.670	261.107.673	54.040.346	19.459.963	1.933.391
Murcia	60.938	13.837.125	3.436.890	894.522	210.787
Navarra	26.295	7.008.234	2.059.443	302.407	92.280
País Vasco	78.053	31.756.692	8.831.822	1.609.685	356.032
A Ríoxa	14.462	2.988.878	702.907	136.850	43.332
Ceuta	3.529	8.571.474	115.337	22.124	8.298
Melilla	2.688	811.750	130.810	15.975	9.407
España	2.365.644	774.738.981	181.331.436	47.743.368	8.487.275

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Cadro 2.26

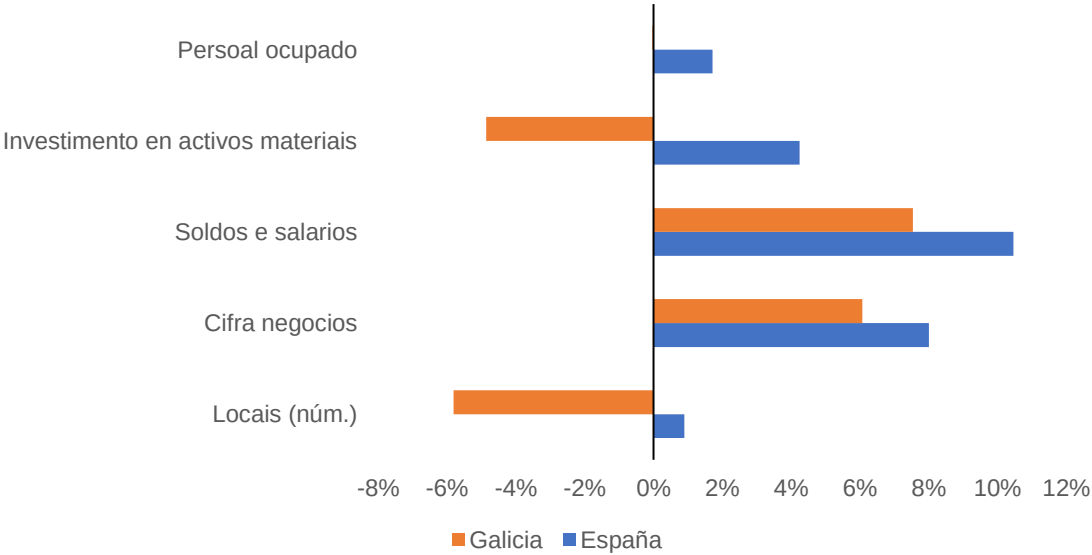
Variación na cifra de negocios e persoal ocupado no sector servizos. Por Comunidades autónomas. 2021-2023

	Cifra de negocios						Persoal ocupado					
	2021		2022		2023		2021		2022		2023	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
	587.941.499	100,0%	717.332.552	100,0%	774.738.981	100,0%	5.895.704	100%	8.344.263	100%	8.487.275	100%
España	587.941.499	100,0%	717.332.552	100,0%	774.738.981	100,0%	5.895.704	100%	8.344.263	100%	8.487.275	100%
Andalucía	58.456.982	9,9%	71.055.425	9,9%	77.002.471	9,9%	798.481	13,5%	1.181.832	14,2%	1.211.860	14,3%
Aragón	11.641.693	2,0%	13.348.347	1,9%	14.526.842	1,9%	144.055	2,4%	200.215	2,4%	205.251	2,4%
Asturias	7.386.815	1,3%	8.538.998	1,2%	9.248.104	1,2%	100.283	1,7%	147.016	1,8%	148.110	1,7%
Baleares	16.958.720	2,9%	27.969.834	3,9%	31.359.244	4,0%	171.053	2,9%	263.007	3,2%	269.444	3,2%
Canarias	20.791.471	3,5%	29.578.666	4,1%	33.076.342	4,3%	292.933	5,0%	406.100	4,9%	415.150	4,9%
Cantabria	4.291.411	0,7%	5.087.581	0,7%	5.238.071	0,7%	58.859	1,0%	84.361	1,0%	81.051	1,0%
Castela e León	15.470.591	2,6%	17.655.463	2,5%	18.969.302	2,4%	218.814	3,7%	319.370	3,8%	325.341	3,8%
Castela-A Mancha	11.720.351	2,0%	13.586.962	1,9%	14.898.018	1,9%	159.541	2,7%	227.447	2,7%	233.807	2,8%
Cataluña	115.704.979	19,7%	139.688.367	19,5%	151.375.797	19,5%	1.137.291	19,3%	1.607.187	19,3%	1.630.311	19,2%
Valencia	47.424.420	8,1%	58.327.414	8,1%	59.288.186	7,7%	549.589	9,3%	795.812	9,5%	809.043	9,5%
Estremadura	4.774.134	0,8%	5.500.256	0,8%	5.971.953	0,8%	76.607	1,3%	117.604	1,4%	119.605	1,4%
Galicia	22.565.799	3,8%	26.118.223	3,6%	27.702.824	3,6%	267.927	4,5%	384.921	4,6%	384.775	4,5%
Madrid	200.094.941	34,0%	239.061.325	33,3%	261.107.673	33,7%	1.397.531	23,7%	1.893.853	22,7%	1.933.391	22,8%
Murcia	11.660.777	2,0%	13.639.616	1,9%	13.837.125	1,8%	145.799	2,5%	216.461	2,6%	210.787	2,5%
Navarra	5.969.924	1,0%	6.737.253	0,9%	7.008.234	0,9%	66.118	1,1%	92.798	1,1%	92.280	1,1%
País Vasco	25.708.613	4,4%	30.364.907	4,2%	31.756.692	4,1%	267.515	4,5%	348.021	4,2%	356.032	4,2%
A Rioxa	2.469.257	0,4%	2.848.977	0,4%	2.988.878	0,4%	30.810	0,5%	42.387	0,5%	43.332	0,5%

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Gráfico 2.24

Variacións sector servizos. España/Galicia. 2023-2024

Fonte: INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

De xeito semellante a anos anteriores, o subsector de transporte e almacenamento en Galicia presenta a contribución máis importante á cifra total de negocios (29,0%) e investimento en activos materiais (35,0%) ao longo de 2023 (cadro 2.27). Os locais destinados a actividades profesionais científicas e técnicas en Galicia, pola súa banda, inclúen o maior número de locais (18,9%). Por outra banda, a participación relativa do transporte e almacenamento en Galicia en relación ao persoal (13,3%) é lixeiramente superior á que ten en media estatal (11,7%).

Cadro 2.27

Cifra de negocios no sector servizos. Grupos principais. Galicia / España. 2023

		Total	Transporte e almacenamento	Hostalaría	Información comunicacións	Actividades Inmobiliarias	Profesionais científicas e técnicas	Administrativas e de servizos auxiliares
España	Número de locais	2.365.644	255.860	352.019	94.931	255.531	483.073	249.136
	Cifra de negocios	774.738.981	146.624.963	103.494.569	115.324.954	41.476.652	126.910.900	103.295.976
	Soldos e salarios	181.331.436	24.804.024	25.075.341	28.032.983	4.667.730	33.463.966	29.141.392
	Investimento en activos materiais	47.743.368	10.648.423	4.627.731	5.043.974	10.908.991	2.545.358	9.800.914
	Persoal ocupado	8.487.275	989.021	1.654.776	655.523	271.351	1.178.343	1.624.979
Galicia	Número de locais	130.210	15.171	22.954	3.889	10.798	24.669	14.131
	Cifra de negocios	27.702.824	8.032.668	3.845.509	3.128.275	997.212	3.790.310	3.342.452
	Soldos e salarios	6.587.714	1.195.125	838.554	772.724	107.205	1.056.533	1.101.520
	Investimento en activos materiais	1.266.060	442.868	134.117	172.793	182.704	68.921	143.945
	Persoal ocupado	384.775	51.242	73.724	22.328	9.085	51.199	70.927

Fonte: INE, Enquisa estrutural do sector servizos.

Neste eido do sector servizos, en Galicia cómpre prestar atención aos datos relacionados co sector do turismo, que toman como referencia as enquisas realizadas mensualmente polo INE: a Enquisa de ocupación hoteleira; a Enquisa de ocupación en cámpings; a Enquisa de ocupación en apartamentos turísticos; e a Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural. Os datos fornecidos nestas enquisas permiten extraer os datos referidos a Galicia, que son publicados anualmente polo IGE.

Os datos (cadro 2.28) reflicten que o número de establecementos hoteleiros rexistrados en Galicia en 2024 respecto a 2023 aumentan nun 1,8%, e as prazas nestes aloxamentos nun 1,0%. O maior incremento das prazas (5,6%) rexístranse na provincia de Ourense, e tamén do número de establecementos hoteleiros (4,4%) O número de establecementos de turismo rural rexistrou un lixeiro descenso (-3,5%) o mesmo que o número prazas (-3,1%). A Coruña lidera tanto en establecementos hoteleiros (602) como en prazas (24.342), mentres que Lugo, aínda que con menos establecementos (288), presenta un notable número de prazas (9.085), especialmente no sector do turismo rural, confirmando a súa relevancia neste eido.

Cadro 2.28. Establecementos hoteleiros e de turismo rural estimados. 2016-2024

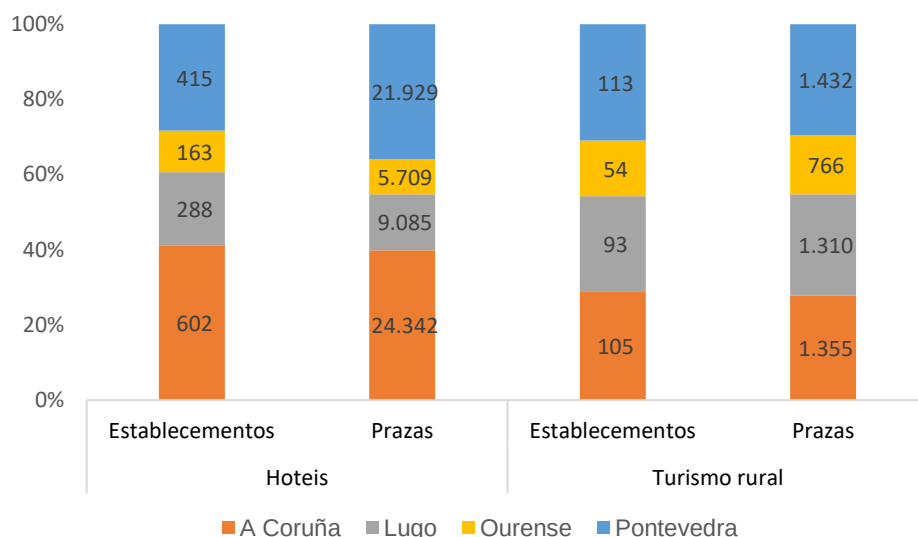
		Establecementos hoteleiros		Establec. de turismo rural	
		Establecementos	Prazas	Establecementos	Prazas
GALICIA	2016	1.512	61.617	495	6.258
	2017	1.497	61.398	472	5.968
	2018	1.418	59.247	478	6.083
	2019	1.417	59.736	451	5.803
	2020	975	40.178	323	4.161
	2021	979	40.274	297	3.827
	2022	1.385	57.637	396	5.216
	2023	1.442	60.441	378	5.018
	2024	1.468	61.065	365	4.862
A CORUÑA	2016	627	25.220	145	1.777
	2017	629	25.284	138	1.673
	2018	597	24.459	139	1.724
	2019	575	24.275	126	1.610
	2020	397	16.583	87	1.135
	2021	398	16.633	80	1.050
	2022	583	23.838	102	1.363
	2023	605	25.099	103	1.342
	2024	602	24.342	105	1.355
LUGO	2016	294	9.193	132	1.736
	2017	300	9.136	130	1.731
	2018	275	8.562	127	1.677
	2019	283	8.858	118	1.538
	2020	185	5.810	84	1.088
	2021	186	5.826	77	998
	2022	262	8.296	103	1.390
	2023	285	8.897	99	1.363
	2024	288	9.085	93	1.310
OURENSE	2016	187	6.251	69	899
	2017	174	6.043	69	879
	2018	169	5.956	72	950
	2019	165	5.959	74	950
	2020	120	4.332	57	746
	2021	120	4.338	52	682
	2022	154	5.686	66	880
	2023	155	5.679	61	838
	2024	163	5.709	54	766
PONTEVEDRA	2016	404	20.953	149	1.846
	2017	394	20.935	135	1.685
	2018	377	20.270	140	1.732
	2019	394	20.644	133	1.705
	2020	273	13.453	95	1.192
	2021	275	13.477	88	1.097
	2022	386	19.818	125	1.584
	2023	398	20.766	116	1.475
	2024	415	21.929	113	1.432

Datos en medias anuais

Fonte: INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.25

Distribución de establecimientos e prazas por provincias. 2024

Fonte: IGE.

Tomando como indicador o número de noites que os turistas pasan en cada localización, Terras de Santiago é o principal atractivo turístico en 2024, seguido pola Ría de Arousa, Ría de Vigo e Baixo Miño e A Coruña e as Mariñas (cadro 2.29). En particular, o número de noites en Terras de Santiago ascendeu a 2.339.815, o que representa un incremento significativo con respecto ao ano anterior (84.517 máis). Tamén destaca a Ría de Arousa con 2.261.879 noites, e a Ría de Vigo e Baixo Miño con 1.907.914 noites. Estas rexións continúan a ser destinos turísticos populares, reflectindo o seu atractivo sostido ao longo dos anos. Ademais, obsérvase un aumento notable nas noites pasadas en destinos como Lugo e Terra Chá (75.295 máis), a Ribeira Sacra (53.542 máis) ou Ría e Terras de Pontevedra (43.729 máis).

A orixe do turismo segue a ser maioritariamente externo aínda que con diferenzas en función do destino (gráfico 2.26). A maior parte dos turistas que visitan Galicia proceden de fóra da comunidade, especialmente en áreas como Verín - Viana e Terras de Santiago. En contraste, destinos como a Mariña Lucense e Ferrolterra presentan unha proporción máis equilibrada de turistas internos e externos.

Cadro 2.29

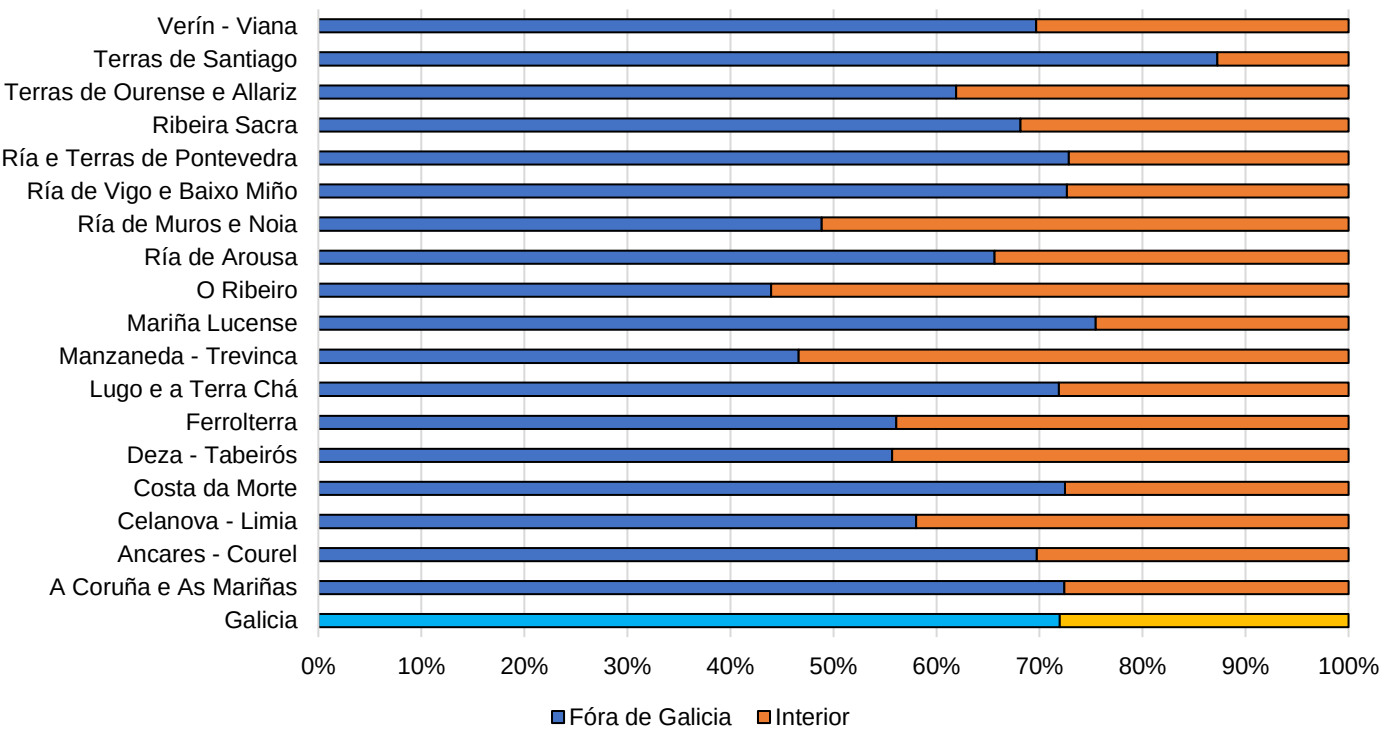
Destinos turísticos en Galicia. Noites. 2013-2024

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A Coruña e As Mariñas	1.140.541	1.124.959	1.180.999	1.226.618	1.348.705	1.336.614	1.444.820	652.141	1.019.750	1.312.071	1.394.439	1.330.382
Ancares - Courel	59.525	82.668	99.616	73.295	95.166	71.008	82.256	27.472	65.327	82.349	113.090	101.885
Celanova - Limia	58.190	55.398	58.279	63.261	60.316	65.894	66.366	29.635	41.380	54.987	58.546	64.506
Costa da Morte	204.780	315.746	318.506	333.874	385.843	297.574	321.406	197.722	341.713	433.715	481.460	482.007
Deza - Tabeirós	94.434	69.494	87.019	102.693	132.757	121.286	120.319	42.534	70.980	101.581	106.872	106.881
Ferrolterra	360.569	358.860	389.915	409.176	416.648	432.062	429.802	247.597	411.874	473.651	500.705	486.449
Lugo e a Terra Chá	485.130	482.825	519.388	566.865	567.721	556.381	644.288	215.722	403.159	585.966	623.279	698.574
Manzaneda - Trevinca	49.426	65.098	66.736	82.447	70.345	78.779	76.050	35.849	50.227	43.869	47.271	50.579
Mariña Lucense	298.590	310.305	354.905	381.855	405.094	410.224	451.850	197.933	392.778	483.914	522.316	545.443
O Ribeiro	72.348	83.274	103.370	121.524	126.634	120.021	134.260	51.780	83.382	121.760	131.526	129.631
Ría de Arousa	1.529.381	1.635.697	1.793.622	1.971.593	2.189.999	2.025.978	2.074.216	976.451	1.641.911	2.079.698	2.231.673	2.339.815
Ría de Muros e Noia	94.269	96.176	97.623	123.520	117.926	128.068	137.520	90.341	115.687	139.263	138.368	140.899
Ría de Vigo e Baixo Miño	1.009.989	1.045.233	1.164.987	1.438.765	1.517.408	1.552.168	1.597.844	779.148	1.296.760	1.731.126	1.891.806	1.907.914
Ría e Terras de Pontevedra	556.740	498.968	528.427	563.100	621.892	634.581	719.317	341.659	551.604	721.025	704.509	748.238
Ribeira Sacra	217.547	266.734	293.233	331.259	330.943	319.501	304.283	131.492	280.185	324.670	344.365	397.907
Terras de Ourense e Allariz	261.769	271.527	296.440	324.404	328.980	334.145	375.144	174.423	248.619	368.125	381.378	401.804
Terras de Santiago	1.485.335	1.658.823	1.794.456	1.888.868	1.881.072	1.744.279	1.864.043	545.346	1.311.370	2.124.130	2.255.298	2.261.879
Verín - Viana	70.567	64.772	58.059	61.596	71.087	67.310	56.931	44.060	50.934	52.652	66.100	53.035

Elaboración IGE a partir de datos INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.26

Orixe do turismo en Galicia. 2024

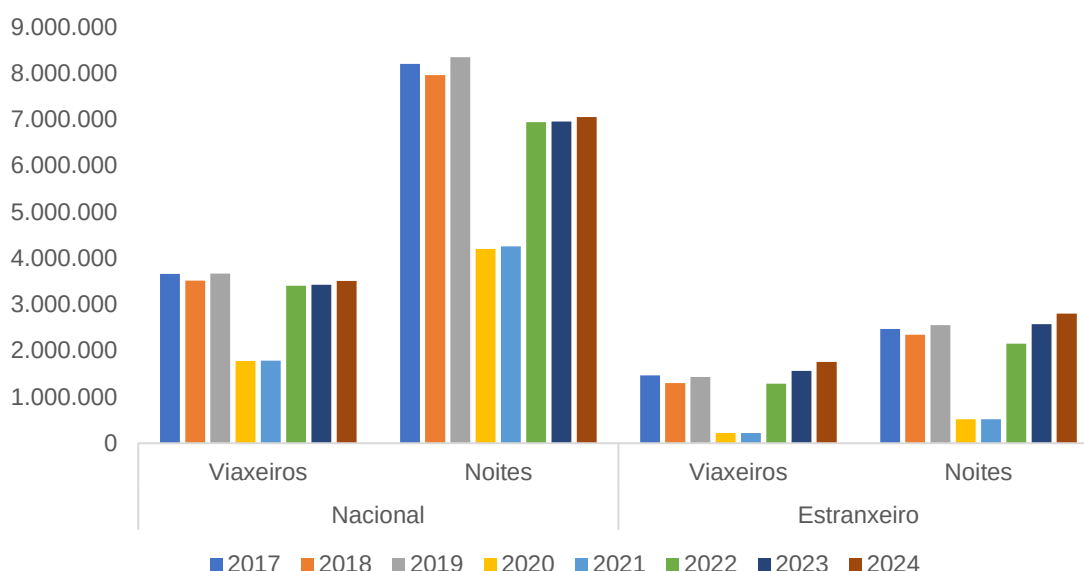

Fonte: IGE.

Así mesmo, rexístrase un elevado crecemento do número total de viaxeiros e noites de estadia en Galicia, particularmente no caso de turistas procedentes de fóra de España. No gráfico 2.27 obsérvase un aumento continuo dos viaxeiros nacionais desde 2021, alcanzando algo máis de 7 millóns de noites en 2024. Ademais, o turismo estranxeiro tamén mostra unha recuperación significativa, con máis de 2,8 millóns de noites en 2024, fronte ás cifras moito menores de anos anteriores. Estes incrementos reflicten un crecemento sostido no sector turístico galego, tanto a nivel nacional como internacional.

Gráfico 2.27

Turismo en Galicia. 2017-2024

Fonte: IGE.

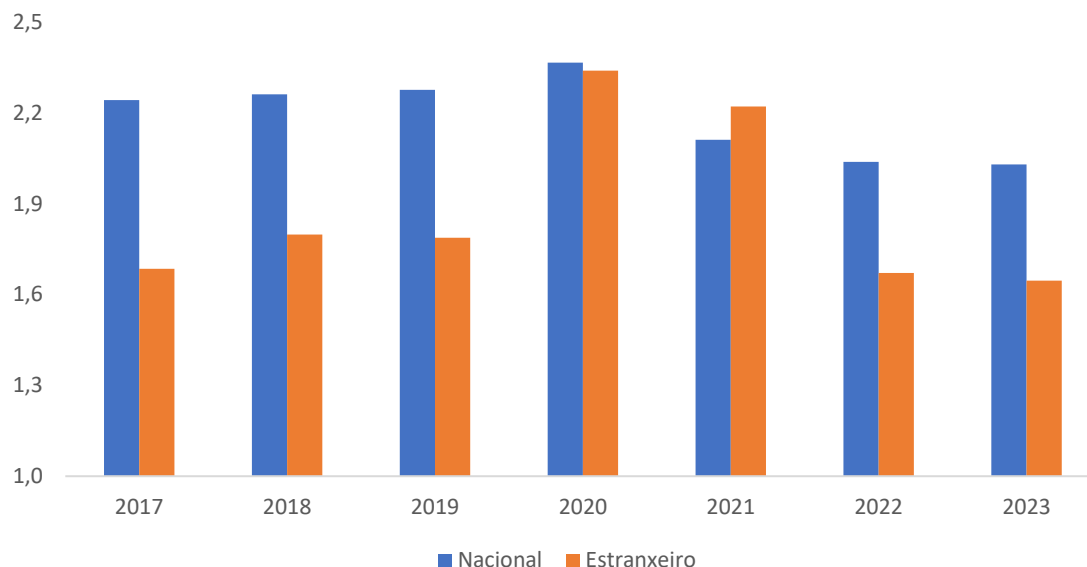
O que non varía é a preferencia dos turistas polos establecementos hoteleiros, mentres que os establecementos de turismo rural son a opción menos demandada (cadro 2.30). En 2024, os establecementos hoteleiros rexistraron 3,5 millóns de viaxeiros nacionais que pasaron 7 millóns de noites, mentres que os turistas estranxeiros rexistraron 1,7 millóns de viaxeiros con 2,8 millóns de noites, mostrando un incremento notable en comparación con anos anteriores. Pola contra, o turismo rural, experimenta un significativo descenso, con algo menos de 130.000 viaxeiros nacionais e preto de 77.000 estranxeiros que acumulan 272.991 e 114.096 noites, respectivamente. Finalmente, cómpre indicar que o número medio de noites por viaxeiro en 2023 é practicamente o mesmo que en 2022 (gráfico 2.28). En 2023, a estancia media por orixe da

persoa en Galicia mostra que os turistas nacionais teñen unha media de estancia superior en comparación cos turistas estranxeiros. A media de estancia para turistas nacionais foi de 2,03 noites, mentres que para turistas estranxeiros foi de 1,67 noites. Esta tendencia de maior duración da estancia dos turistas nacionais en comparación cos estranxeiros mantense constante ao longo dos anos analizados.

Cadro 2.30. Persoas viaxeiras e noites en establecementos por procedencia. Galicia. 2016-2024

		España		Estranxeiro	
		Viaxeiros/as	Noites	Viaxeiros/as	Noites
2016	Hoteleiros	3.104.208	6.321.254	1.221.242	1.930.627
	Campamentos turísticos	196.913	794.999	75.597	168.640
	Apartamentos turísticos	101.119	367.540	24.445	66.387
	Turismo rural	153.520	317.509	60.145	110.033
2017	Hoteleiros	3.196.479	6.703.144	1.299.176	2.104.782
	Campamentos turísticos	191.432	767.609	73.262	162.951
	Apartamentos turísticos	109.091	389.047	34.684	91.966
	Turismo rural	159.163	340.059	57.355	108.981
2018	Hoteleiros	3.067.816	6.502.470	1.138.863	1.991.480
	Campamentos turísticos	187.607	766.248	73.273	177.320
	Apartamentos turísticos	105.354	373.029	27.341	67.209
	Turismo rural	156.000	311.386	63.285	106.726
2019	Hoteleiros	3.208.122	6.806.778	1.261.446	2.203.919
	Campamentos turísticos	192.765	817.492	78.329	182.595
	Apartamentos turísticos	120.337	441.192	26.076	70.110
	Turismo rural	148.154	297.002	70.938	111.213
2020	Hoteleiros	1.462.445	3.082.552	193.805	430.700
	Campamentos turísticos	159.528	629.601	13.582	36.182
	Apartamentos turísticos	81.615	318.164	7.169	36.797
	Turismo rural	71.776	170.550	5.583	11.356
2021	Hoteleiros	1.465.931	3.094.958	194.157	431.337
	Campamentos turísticos	167.934	669.655	13.850	38.064
	Apartamentos turísticos	80.208	316.488	6.961	36.323
	Turismo rural	73.168	174.493	5.489	11.029
2022	Hoteleiros	3.404.919	6.942.128	1.287.205	2.151.314
	Campamentos turísticos	230.457	921.889	83.985	181.156
	Apartamentos turísticos	176.246	555.824	35.483	99.520
	Turismo rural	147.660	299.154	61.727	91.032
2023	Hoteleiros	3.424.297	6.950.072	1.563.693	2.573.582
	Campamentos turísticos	232.377	935.220	95.818	211.202
	Apartamentos turísticos	177.203	551.420	38.387	105.636
	Turismo rural	150.513	304.529	61.711	91.071
2024	Hoteleiros	3.507.917	7.052.734	1.755.873	2.802.755
	Campamentos turísticos	257.357	959.359	117.869	257.219
	Apartamentos turísticos	205.608	611.563	73.177	184.771
	Turismo rural	129.531	272.991	76.652	114.096

INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.28**Estancia media por orixe da persoa. 2017-2023**

Fonte: IGE.

2.3.4. Indicadores conxunturais: índice de cifra de negocios, da produción e de prezos

O índice da cifra de negocios na industria (ICN) é un indicador conxuntural que mide a evolución mensual da demanda das ramas industriais, excluindo a construción, sobre a base dunha enquisa mensual entre máis de 12.000 establecementos industriais distribuídos por todo o territorio estatal.

En 2024 este índice aumentou en 0,4 puntos porcentuais na comunidade galega (cadro 2.31). Baleares rexistrou o maior incremento cun 7,4%, seguido por Andalucía cun 6,9% e Extremadura cun 5,1%. Pola contra, o País Vasco experimentou a maior caída cun (-5,0%), seguida de Cantabria (-3,9%) e a Comunidade Valenciana (-3,8%). A media estatal rexistrou o mesmo aumento (0,4%) que Galicia (gráfico 2.29).

Cadro 2.31. Índice de negocios na industria. Por comunidades autónomas. 2019-2024

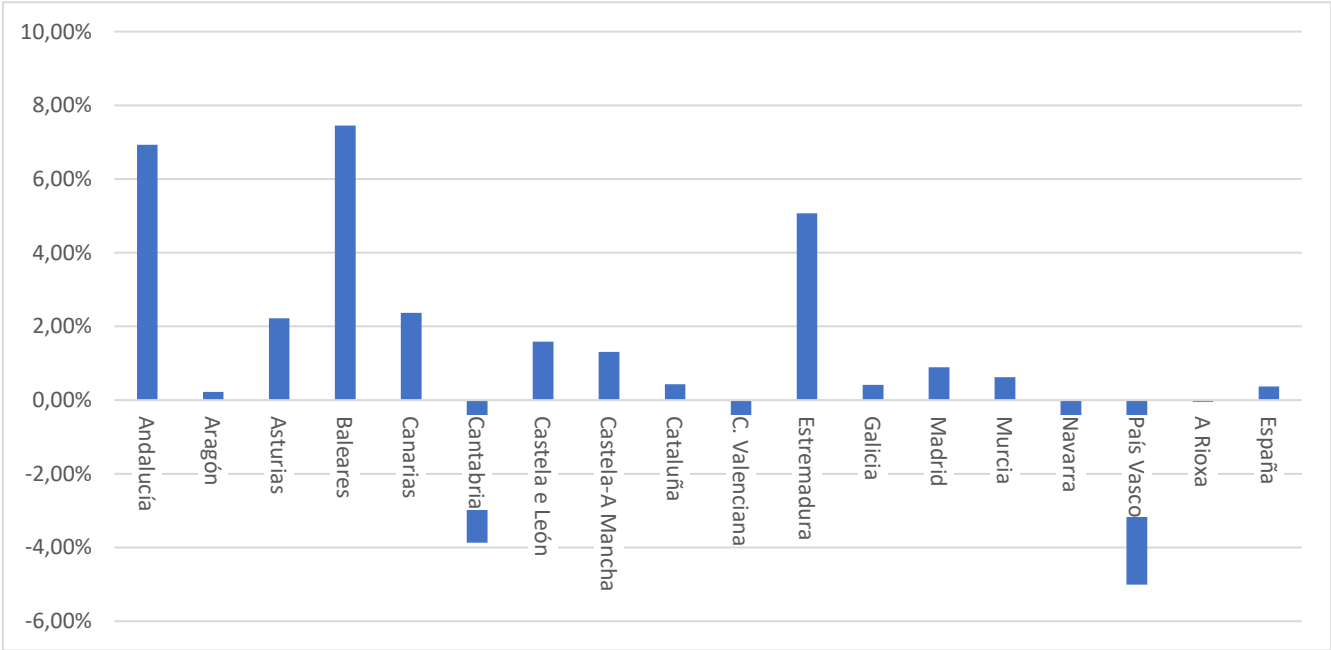
	Índice						Variación				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
Andalucía	111,6	94,6	120,1	150,4	117,8	126,0	-15,2%	26,9%	25,3%	-21,7%	6,9%
Aragón	115,2	105,5	116,4	136,7	114,2	114,4	-8,4%	10,3%	17,4%	-16,5%	0,2%
Asturias	113,8	91,7	119,6	143,7	108,5	110,9	-19,4%	30,3%	20,2%	-24,5%	2,2%
Baleares	105,7	82,9	89,2	112,3	124,6	133,9	-21,6%	7,7%	25,9%	11,0%	7,4%
Canarias	101,6	84,0	93,7	113,6	130,1	133,2	-17,4%	11,6%	21,2%	14,5%	2,4%
Cantabria	110,4	96,1	116,3	139,3	109,8	105,6	-12,9%	21,1%	19,8%	-21,2%	-3,9%
Castela e León	102,7	94,0	105,1	122,9	120,7	122,6	-8,4%	11,7%	17,0%	-1,8%	1,6%
Castela-A Mancha	114,9	102,4	116,1	140,5	132,1	133,8	-10,9%	13,4%	21,0%	-6,0%	1,3%
Cataluña	112,4	98,7	115,8	134,0	116,7	117,2	-12,2%	17,2%	15,8%	-12,9%	0,4%
C. Valenciana	112,8	105,3	115,7	144,1	117,1	112,6	-6,7%	10,0%	24,5%	-18,7%	-3,8%
Extremadura	119,0	114,7	133,7	164,9	122,7	129,0	-3,6%	16,6%	23,3%	-25,5%	5,1%
Galicia	119,8	112,9	128,9	147,3	115,9	116,4	-5,8%	14,2%	14,3%	-21,3%	0,4%
Madrid	109,9	95,4	106,5	125,3	121,1	122,1	-13,2%	11,6%	17,7%	-3,4%	0,9%
Murcia	134,6	114,6	141,7	201,0	121,7	122,4	-14,9%	23,6%	41,9%	-39,5%	0,6%
Navarra	122,1	106,8	121,4	146,0	123,3	121,4	-12,5%	13,6%	20,3%	-15,6%	-1,5%
País Vasco	115,5	97,0	114,7	144,1	126,0	119,7	-16,0%	18,2%	25,7%	-12,6%	-5,0%
A Rioxa	103,2	92,1	95,6	106,4	114,4	114,3	-10,8%	3,8%	11,3%	7,5%	0,0%
España	113,6	100,3	116,5	140,7	119,2	119,6	-11,7%	16,2%	20,7%	-15,3%	0,4%

En porcentaxe anual (media anual).

Fonte: INE, Índice de cifra de negocios na industria (ICN).

Gráfico 2.29

Variación ICN promedio por comunidades autónomas. 2023-2024

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Un segundo indicador conxuntural a considerar é o índice de produción industrial (IPI), que mide a evolución mensual da actividade produtiva das ramas industriais (sen incluír a construción) eliminando a influencia dos prezos. En 2024, o aumento foi do 0,3 % en España, rexistrando un incremento do 0,9% en Galicia (cadro 2.32). As comunidades con maiores descensos no IPI son a Comunidade Valenciana (-6,3 %), Baleares (-4,4 %) e Cantabria (-3,9 %). Pola contra, A Ríoxa (2,5%), Cataluña (3,4%) e Castela e León (3,9%) presentan os incrementos máis significativos (gráfico 2.30).

Cadro 2.32

Variación do Índice xeral de produción industrial*. Por comunidades autónomas. 2019-2024

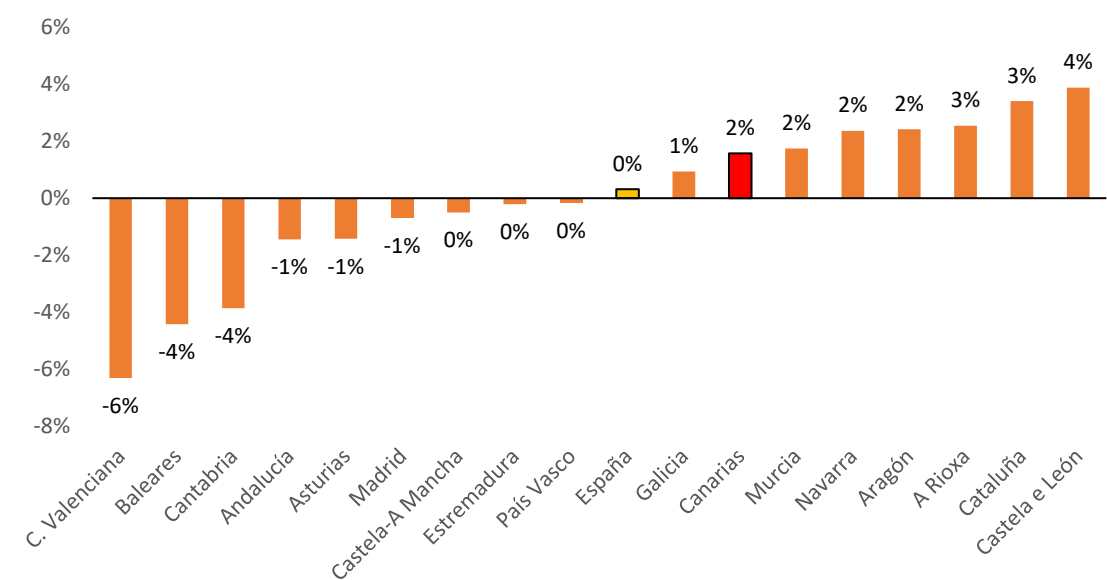
	Índice						Variación				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
Andalucía	102,6	90,5	95,0	99,1	99,8	98,4	-11,8%	5,0%	4,3%	0,7%	-1,4%
Aragón	107,1	98,2	101,5	106,7	107,1	109,7	-8,3%	3,4%	5,1%	0,4%	2,4%
Asturias	102,9	88,6	102,7	102,2	92,1	90,8	-13,9%	15,9%	-0,5%	-9,9%	-1,4%
Baleares	91,0	72,0	80,0	90,9	111,0	106,1	-20,9%	11,2%	13,5%	22,1%	-4,4%
Canarias	96,4	86,3	88,7	92,6	111,0	112,8	-10,4%	2,7%	4,5%	19,9%	1,6%
Cantabria	112,7	102,3	113,1	111,6	95,7	92,0	-9,3%	10,6%	-1,3%	-14,2%	-3,9%
Castela e León	97,7	88,8	93,4	90,8	99,6	103,4	-9,1%	5,2%	-2,8%	9,7%	3,9%
Castela-A Mancha	104,1	95,4	100,6	105,6	105,1	104,6	-8,4%	5,4%	5,0%	-0,5%	-0,5%
Cataluña	106,4	96,5	104,5	105,1	100,0	103,5	-9,3%	8,3%	0,6%	-4,8%	3,4%
C. Valenciana	106,4	100,3	107,4	109,9	99,5	93,2	-5,8%	7,1%	2,3%	-9,4%	-6,3%
Extremadura	101,2	98,9	105,4	107,4	106,0	105,8	-2,3%	6,6%	1,9%	-1,3%	-0,2%
Galicia	105,1	96,1	104,1	102,7	97,3	98,2	-8,5%	8,3%	-1,4%	-5,3%	0,9%
Madrid	108,9	101,7	107,2	113,2	109,2	108,5	-6,6%	5,4%	5,6%	-3,5%	-0,7%
Murcia	116,3	113,6	116,3	118,3	96,0	97,7	-2,3%	2,4%	1,7%	-18,8%	1,7%
Navarra	113,6	100,7	111,2	114,8	98,3	100,7	-11,4%	10,4%	3,2%	-14,3%	2,4%
País Vasco	108,4	93,1	101,9	106,3	100,6	100,4	-14,1%	9,4%	4,3%	-5,3%	-0,2%
A Ríoxa	91,7	80,6	84,9	86,8	94,9	97,3	-12,0%	5,3%	2,3%	9,3%	2,5%
España	105,9	96,2	103,0	105,5	101,1	101,4	-9,2%	7,1%	2,4%	-4,2%	0,3%

*En media anual.

Fonte: INE, índice de produción industrial (IPI).

Gráfico 2.30

Variación do IPI por comunidades autónomas. 2023-2024

Fonte: Elaboración propia con datos do INE, Índice de producción industrial (IPI).

Analizando a estrutura do IPI en Galicia en comparación coa media estatal, obsérvase que o valor do índice na comunidade galega é superior á media estatal só en bens de consumo duradeiro. Resulta inferior en bens de consumo, bens de consumo non duradeiro, bens de equipo, bens intermedios e enerxía (cadro 2.33). En particular, os datos mostran que as caídas en Galicia prodúcese nos bens de consumo duradeiro (-0,5 %), bens intermedios (-0,8 %) e enerxía (-1,4%). Pola contra, salienta o aumento no índice de bens de consumo (5,5%) e bens de consumo non duradeiro (5,9%) (gráfico 2.31).

Cadro 2.33

Estrutura IPI*. Galicia/España. 2019-2024

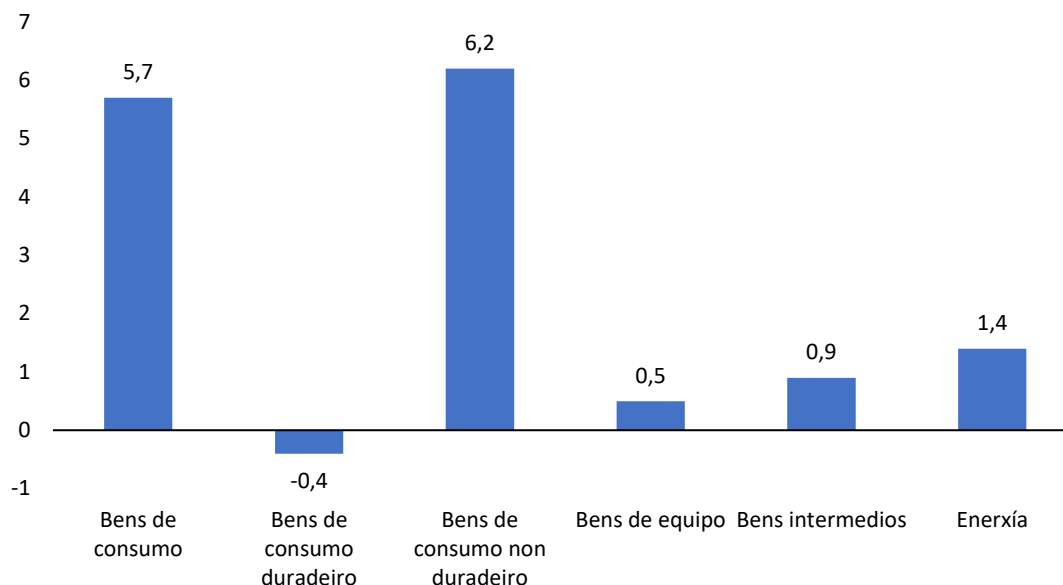
	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Bens de consumo	103,5	119,0	96,2	107,1	103,6	130,2	107,2	132,7	101,0	96,7	103,3	102,2
Bens de consumo duradeiro	103,4	136,0	89,4	112,5	105,5	180,9	108,4	202,4	105,6	124,1	104,8	123,5
Bens de consumo non duradeiro	103,5	118,1	96,8	106,8	103,4	127,5	107,1	129,0	100,6	95,0	103,1	100,9
Bens de equipo	113,1	103,5	95,6	94,2	101,8	93,4	107,7	96,5	111,5	106,8	111,3	107,4
Bens intermedios	107,8	117,1	99,3	108,8	109,2	118,1	107,0	112,1	94,4	85,0	94,3	84,2
Enerxía	99,0	83,0	92,7	76,4	95,1	78,6	99,1	73,6	100,5	99,3	99,6	97,9

*En media anual.

Fonte: INE, índice de producción industrial (IPI).

Gráfico 2.31

Variación do IPI Galicia. 2023-2024

Fonte: Elaboración propia con datos do INE, índice de produción industrial (IPI).

2.4. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+i)

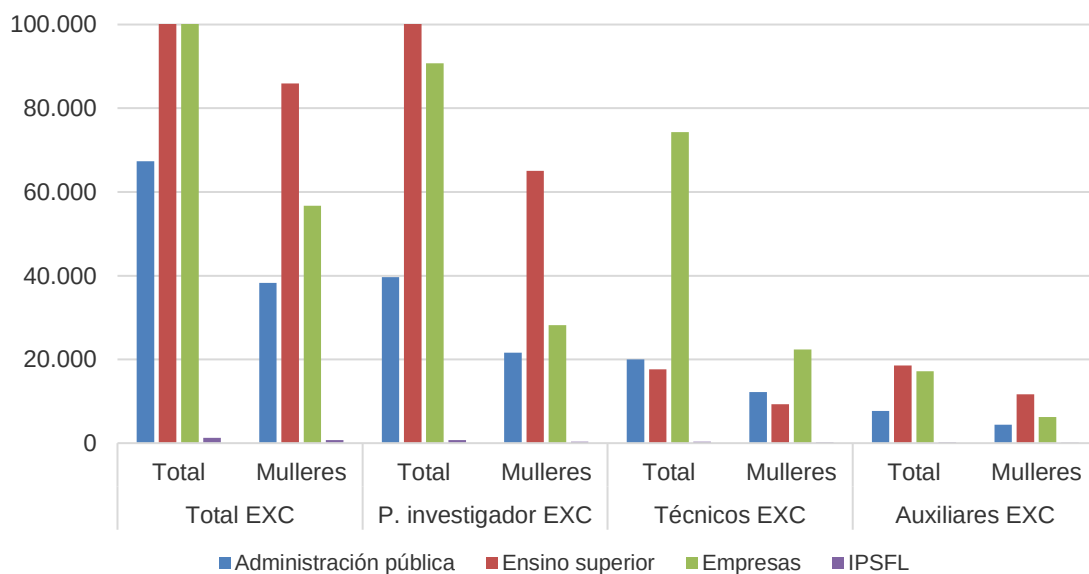
Este apartado do informe analiza a evolución do gasto en investigación científica na comunidade galega, incluíndo unha perspectiva comparada co resto das comunidades autónomas. A base de referencia para a obtención de datos obxecto de análise son os datos da Estatística sobre as actividades en investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), que miden os recursos económicos e humanos destinados a investigación por todos os sectores económicos: empresas, administracións, ensino superior e institucións privadas sen ánimo de lucro.

As actividades de I+D en 2023 empregaron un total de 282.415 persoas en equivalencia a xornada entre persoal investigador, técnico e auxiliar en España (cadro 2.34). A maior parte do persoal en I+D está empregado nas empresas (42,2%), seguido do ensino superior (41,9%) e da administración pública (15,6%). As IPSFL representan unha proporción moi pequena (0,3%). A maior concentración de persoal en empresas e ensino superior destaca a importancia destes sectores no ecosistema de I+D, tanto a nivel de recursos humanos como de investimento.

As mulleres constitúen o 42,1% do total de persoas empregadas en I+D (gráfico 2.32), cunha porcentaxe lixeiramente maior entre o persoal auxiliar (51,3%) e menor entre o persoal técnico (39,2%) e investigador (41,7%). O ensino superior é o sector con maior porcentaxe de mulleres, tanto en termos absolutos como relativos, seguido polas empresas e a administración pública.

En Galicia, os gastos internos en I+D ascenderon a 962.801 millóns de euros, representando o 4,3% do total nacional. A taxa de variación do gasto en I+D interno en Galicia entre 2018 e 2023 foi do 63,0%, unha cifra que reflicte un crecemento notable superior á media nacional, do 49,7%. En canto ao persoal en equivalencia a xornada completa, Galicia contaba con 13.856 persoas, o 4,9% do total nacional. A taxa de variación deste indicador en Galicia foi do 16,2% entre 2018 e 2022, lixeiramente inferior á media nacional do 30,34%. Os datos mostran que Galicia mantén unha posición intermedia tanto en termos de gasto en I+D como no número de persoal dedicado a estas actividades, cun crecemento importante o último ano en comparación con outras comunidades autónomas.

Gráfico 2.32
Persoal I+D. 2023

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D

Cadro 2.34

Gastos internos e persoal en I+D. Por comunidades autónomas. 2023

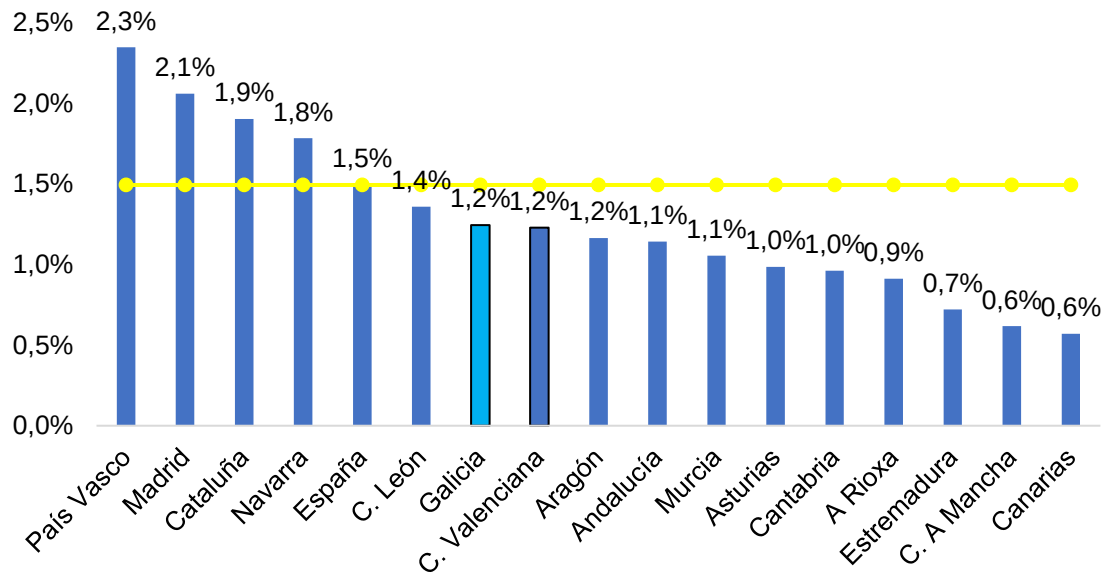
	Gastos I+D interna			Persoal en equivalencia a xornada completa		
	Total (Miles de €)	%	Taxa de variación 2018-2023	Total (EXC)	%	Taxa de variación 2018-2023
Andalucía	2.285.666	10,2%	54,50	32.474	11,5%	31,30
Aragón	543.624	2,4%	60,01	8.058	2,9%	31,57
Asturias	278.980	1,2%	48,04	4.715	1,7%	41,53
Baleares	201.008	0,9%	56,36	3.526	1,2%	31,30
Canarias	309.304	1,4%	43,89	4.644	1,6%	28,80
Cantabria	161.454	0,7%	36,99	2.527	0,9%	36,77
Castela e León	963.634	4,3%	26,35	11.741	4,2%	17,69
Castela-A Mancha	332.831	1,5%	51,95	3.943	1,4%	24,54
Cataluña	5.364.909	24,0%	52,73	60.173	21,3%	16,09
C. Valenciana	1.713.279	7,7%	45,90	25.290	9,0%	31,00
Extremadura	179.329	0,8%	47,05	2.655	0,9%	21,11
Galicia	962.801	4,3%	62,99	13.856	4,9%	30,34
Madrid	6.039.560	27,0%	53,96	69.886	24,7%	28,89
Murcia	426.454	1,9%	40,70	7.346	2,6%	19,48
Navarra	446.706	2,0%	29,69	5.921	2,1%	19,82
País Vasco	2.062.113	9,2%	42,09	23.997	8,5%	22,61
A Ríoxa	96.928	0,4%	39,45	1.413	0,5%	9,93
España	22.379.154	100,0%	49,74	282.415	100,0%	25,13

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

O investimento na comunidade galega en actividades de I+D en 2023 equivaleu ao 1,24% do PIB (gráfico 2.33). A orde de comunidades con maior gasto total en I+D en relación ao PIB encabézase o País Vasco, cunha achega do 2,3% do seu PIB, seguido por Madrid (2,1%), Cataluña (1,9%) e Navarra (1,8%). Comparando con outras comunidades autónomas, Galicia mantén unha posición intermedia en termos de investimento en I+D (gráfico 2.34), figurando en sétimo lugar, aínda que por debaixo da media do Estado (1,5%). Ademais, a tendencia histórica mostra un aumento progresivo do gasto en I+D en Galicia desde o ano 2000, alcanzando picos significativos en certos períodos. Malia observarse un compromiso da comunidade autónoma para mellorar a súa capacidade científica e tecnolóxica, hai marxe para mellorar ata acadar niveis máis altos comparables cos líderes nacionais.

Gráfico 2.33

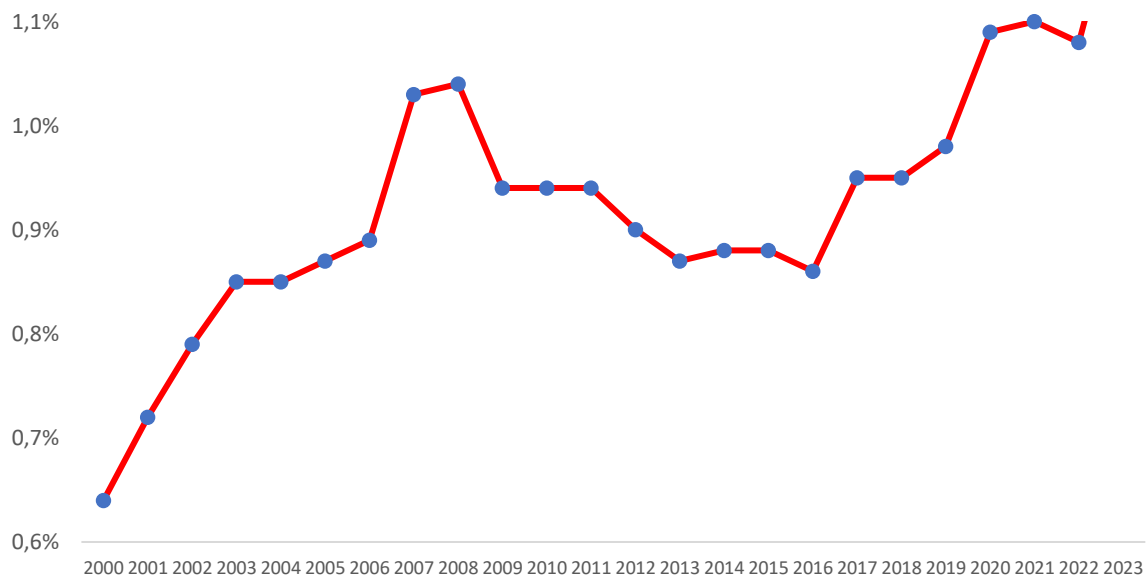
Gasto en I+D (% sobre PIB) por comunidades autónomas. 2023

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D.

Gráfico 2.34

Galicia. Gasto en I+D (% sobre PIB). 2000-2023

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D.

O sector empresarial galego (cadro 2.35) representa a metade do gasto total en I+D en 2023 (47,8%). En segundo lugar, os centros de ensino superior achegan o 38,6% do gasto. O resto das achegas repártense entre as administracións públicas (13,3%) e as institucións privadas sen ánimo de lucro (IPSFL) cun 0,3%. Malia esta presenza dominante, tanto o sector empresarial como as administracións públicas en Galicia teñen unha participación no gasto total de I+D inferior á media estatal (cadro 2.36), a costa dunha participación claramente superior dos centros de ensino superior. É relevante tamén observar a distribución do gasto interno total en I+D por sectores industriais en Galicia en 2023 (gráfico 2.35). A meirande parte do gasto concéntrase no sector servizos, seguido pola industria e, finalmente, a agricultura, gandería, silvicultura e pesca, cunha participación moi inferior. A predominancia do sector servizos en termos de investimento en I+D é consistente coas tendencias observadas noutras rexións desenvolvidas.

Cadro 2.35

Gastos internos totais en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2023

	Total	% sobre PIB	Empresas	Admón. pública	Enseño superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	2.285.666	1,14	785.073	463.385	1.032.287	4.921
Aragón	543.624	1,16	321.648	114.882	106.163	931
Asturias	278.980	0,98	156.343	44.830	77.515	293
Baleares	201.008	0,48	83.710	46.566	70.581	152
Canarias	309.304	0,57	89.179	101.048	116.269	2.808
Cantabria	161.454	0,96	59.367	26.767	70.950	4.370
Castela e León	963.634	1,36	588.277	82.285	292.701	372
Castela-A Mancha	332.831	0,62	190.075	51.041	91.150	565
Cataluña	5.364.909	1,90	3.450.417	870.131	1.025.008	19.353
C. Valenciana	1.713.279	1,23	797.251	208.205	705.962	1.861
Extremadura	179.329	0,72	46.530	50.547	..	..
Galicia	962.801	1,24	460.586	127.572	371.362	3.282
Madrid	6.039.560	2,06	3.465.544	1.533.085	1.019.577	21.354
Murcia	426.454	1,06	206.717	54.384	165.213	139
Navarra	446.706	1,78	300.238	41.747	..	..
País Vasco	2.062.113	2,35	1.575.506	154.049	331.027	1.531
A Ríoxa	96.928	0,91	39.158	21.507	..	..
España	22.379.154	1,49	12.615.739	3.992.243	5.708.661	62.511

Datos en miles de euros.

(1) Institucións privadas sen ánimo de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.36

Distribución porcentual dos gastos internos totais en I+D. Por CC.AA. e sector de execución. 2023

	Total	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	2.285.666	34,3%	20,3%	45,2%	0,2%
Aragón	543.624	59,2%	21,1%	19,5%	0,2%
Asturias	278.980	56,0%	16,1%	27,8%	0,1%
Baleares	201.008	41,6%	23,2%	35,1%	0,1%
Canarias	309.304	28,8%	32,7%	37,6%	0,9%
Cantabria	161.454	36,8%	16,6%	43,9%	2,7%
Castela e León	963.634	61,0%	8,5%	30,4%	0,0%
Castela-A Mancha	332.831	57,1%	15,3%	27,4%	0,2%
Cataluña	5.364.909	64,3%	16,2%	19,1%	0,4%
C. Valenciana	1.713.279	46,5%	12,2%	41,2%	0,1%
Estremadura	179.329	25,9%	28,2%	(...)	(...)
Galicia	962.801	47,8%	13,3%	38,6%	0,3%
Madrid	6.039.560	57,4%	25,4%	16,9%	0,4%
Murcia	426.454	48,5%	12,8%	38,7%	0,0%
Navarra	446.706	67,2%	9,3%	(...)	(...)
País Vasco	2.062.113	76,4%	7,5%	16,1%	0,1%
A Ríoxa	96.928	40,4%	22,2%	(...)	(...)
España	22.379.154	56,4%	17,8%	25,5%	0,3%

En porcentaxe (agás a primeira columna, que está en miles de euros)

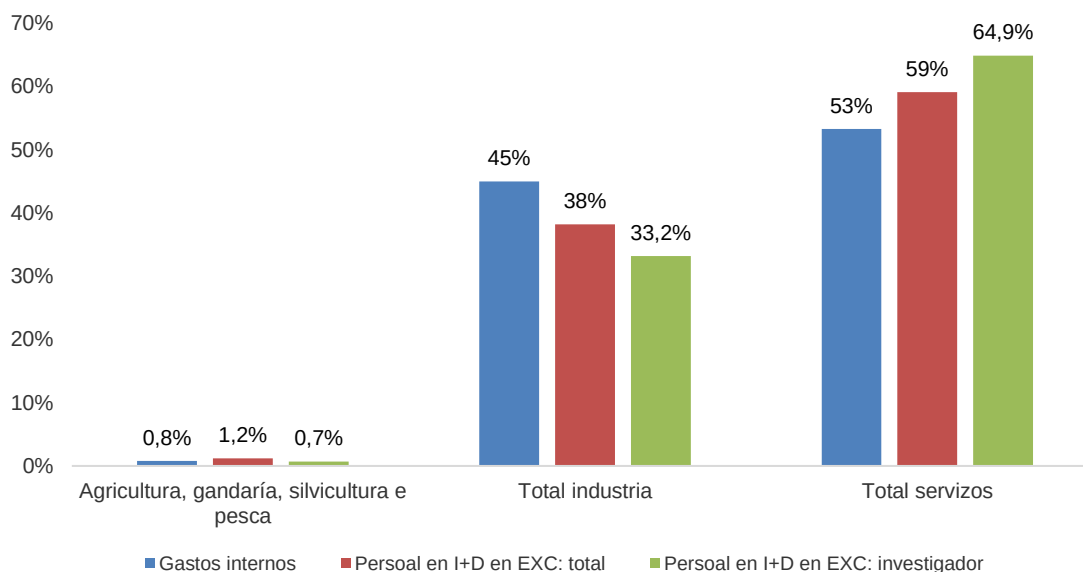
(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Gráfico 2.35

Gasto en I+D por sectores industriais. Galicia. 2023

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D

No conxunto do Estado, o gasto total en I+D pivota entre o sector servizos (53,3%) e a industria (45,0%) (cadro 2.37). No primeiro caso, destaca o gasto realizado polas actividades profesionais, científicas e técnicas, seguido a distancia polo executado polos servizos de información e comunicacións. No relacionado coa industria, cabe salientar o gasto realizado pola industria farmacéutica, o do vinculado a vehículos de motor e o doutro material de transporte. Esta participación protagonista reproduce a mesma clasificación do ano 2020. Ademais, é importante destacar que o sector servizos non só lidera en termos de gasto total, senón tamén no número de persoal dedicado a actividades de I+D, con especial énfase no persoal investigador, que representa o 64,9% do total. Esta concentración de recursos humanos en servizos suxire unha forte orientación cara á innovación continua e á adaptación ás novas tecnoloxías, cruciais para a competitividade no mercado global. No caso da industria, a alta inversión na industria farmacéutica e no sector automotriz indica un foco en áreas de alto valor engadido e tecnoloxía avanzada.

Cadro 2.37

Gastos totais en I+D (por sector). España. 2023

	Gastos internos (miles de euros)		Persoal en I+D en EXC: total persoal		Persoal en I+D en EXC: persoal investigador	
	Total	%	Total	%	Total	%
TOTAL EMPRESAS	12.615.739	100,0%	182.136	100,0%	90.723	100,0%
1. AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA (CNAE 01, 02, 03)	100.172	0,8%	2.180	1,2%	625	0,7%
TOTAL INDUSTRIA	5.676.806	45,0%	69.485	38,2%	30.153	33,2%
2. Industrias extractivas e do petróleo (CNAE 05, 06, 07, 08, 09, 19)	100.538	0,8%	752	0,4%	342	0,4%
3. Alimentación, bebidas e tabaco (CNAE 10, 11, 12)	289.171	2,3%	5.982	3,3%	2.155	2,4%
4. Têxtil, confección, coiro e calzado (CNAE 13, 14, 15)	50.805	0,4%	1.413	0,8%	413	0,5%
5. Madeira, papel e artes gráficas (CNAE 16, 17, 18)	57.566	0,5%	1.329	0,7%	551	0,6%
6. Química (CNAE 20)	378.560	3,0%	6.586	3,6%	2.773	3,1%
7. Farmacia (CNAE 21)	885.481	7,0%	7.400	4,1%	2.714	3,0%
8. Caucho e plásticos (CNAE 22)	119.327	0,9%	2.708	1,5%	856	0,9%
9. Produtos minerais non metálicos diversos (CNAE 23)	48.471	0,4%	1.082	0,6%	437	0,5%
10. Metalurxia (CNAE 24)	76.897	0,6%	1.666	0,9%	818	0,9%
11. Manufacturas metálicas (CNAE 25)	176.319	1,4%	4.079	2,2%	1.479	1,6%
12. Produtos informáticos, electrónicos e ópticos (CNAE 26)	321.901	2,6%	5.087	2,8%	3.031	3,3%
13. Material e equipo eléctrico (CNAE 27)	218.445	1,7%	3.070	1,7%	1.358	1,5%
14. Outra maquinaria e equipo (CNAE 28)	311.320	2,5%	6.621	3,6%	2.760	3,0%
15. Vehículos de motor (CNAE 29)	1.510.146	12,0%	7.396	4,1%	2.743	3,0%
16. Outro material de transporte (CNAE 30)	811.564	6,4%	7.198	4,0%	4.207	4,6%
17. Mobles (CNAE 31)	19.900	0,2%	483	0,3%	123	0,1%
18. Outras actividades de fabricación (CNAE 32)	79.803	0,6%	1.239	0,7%	665	0,7%
19. Reparación e instalación de maquinaria e equipo (CNAE 33)	21.002	0,2%	749	0,4%	260	0,3%
20. Enerxía e auga (CNAE 35, 36)	157.774	1,3%	3.741	2,1%	2.124	2,3%
21. Saneamento, xestión de residuos e descontaminación (CNAE 37, 38, 39)	41.816	0,3%	904	0,5%	345	0,4%
22. Construción (CNAE 41, 42, 43)	111.504	0,9%	2.835	1,6%	1.074	1,2%
TOTAL SERVIZOS	6.727.257	53,3%	107.635	59,1%	58.871	64,9%
23. Comercio (CNAE 45, 46, 47)	533.163	4,2%	8.405	4,6%	3.576	3,9%
24. Transportes e almacenamento (CNAE 49, 50, 51, 52, 53)	91.289	0,7%	1.297	0,7%	668	0,7%
25. Hostalaría (CNAE 55, 56)	3.909	0,0%	94	0,1%	46	0,1%
26. Información e comunicacións (CNAE 58, 59, 60, 61, 62, 63)	1.929.893	15,3%	38.454	21,1%	18.683	20,6%
27. Actividades financeiras e de seguros (CNAE 64, 65, 66)	102.485	0,8%	1.775	1,0%	473	0,5%
28. Actividades inmobiliarias (CNAE 68)	9.218	0,1%	152	0,1%	69	0,1%
29. Actividades profesionais, científicas e técnicas (CNAE 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75)	3.747.497	29,7%	50.305	27,6%	31.275	34,5%
30. Actividades administrativas e servizos auxiliares (CNAE 77, 78, 79, 80, 81, 82)	98.220	0,8%	2.076	1,1%	859	0,9%
31. Actividades sanitarias e de servizos sociais (CNAE 86, 87, 88)	161.880	1,3%	3.851	2,1%	2.588	2,9%
32. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento (CNAE 90, 91, 92, 93)	11.472	0,1%	240	0,1%	65	0,1%
33. Outros servizos (CNAE 85-854, 94, 95, 96)	38.230	0,3%	986	0,5%	568	0,6%

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

En correspondencia coas achegas dos respectivos sectores ao gasto total nas actividades de I+D, as empresas son as principais empregadoras de persoal para estas actividades (cadro 2.38). A participación no emprego das empresas galegas respecto a media estatal é practicamente a mesma (47,7 % vs 47,8%). Resulta menor para as administracións públicas (14,2% vs 16,9%), que se compensa cunha maior achega en Galicia por parte das institucións de ensino superior (37,6 % vs 35 %) (cadro 2.39). O 65,4% destas persoas empregadas son persoal investigador (cadro 2.40).

A este respecto Galicia presenta unha distribución do persoal investigador lixeiramente superior á media estatal (65,4% vs 62,0%). O que reflicte o compromiso da comunidade galega co desenvolvemento de proxectos innovadores e co avance do coñecemento científico. A elevada proporción de investigadores dentro do persoal total en I+D é un indicador positivo do potencial dos esforzos de investigación en Galicia. Na mesa liña Galicia destaca en termos de implicación das institucións de ensino superior no sector de I+D. Este feito subliña a relevancia das universidades e centros de investigación na comunidade galega, tanto na súa vertente de foco de coñecemento e innovación, coma na de motor económico a través da xeración de emprego cualificado e a atracción de talento.

Cadro 2.38

**Persoal en actividades en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución.
2023**

	PERSOAL	Empresas	Admón. pública	Enseño superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	32.474	10.311	7.092	14.952	118
Aragón	8.058	4.191	1.402	2.436	29
Asturias	4.715	1.938	644	2.125	8
Baleares	3.526	1.181	670	1.671	4
Canarias	4.644	1.447	1.263	1.900	35
Cantabria	2.527	864	589	1.012	61
Castela e León	11.741	4.768	1.056	5.905	12
Castela-A Mancha	3.943	1.787	715	1.427	15
Cataluña	60.173	30.814	10.867	18.249	243
C. Valenciana	25.290	11.259	2.949	11.048	33
Extremadura	2.655	772	648	..	..
Galicia	13.856	6.619	1.968	5.206	63
Madrid	69.886	34.928	14.683	20.031	244
Murcia	7.346	2.895	656	3.791	5
Navarra	5.921	3.412	484	..	..
País Vasco	23.997	17.016	1.802	5.160	19
A Ríoxa	1.413	591	259	..	..
España	282.415	134.793	47.756	98.957	909

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

**Cadro 2.39. Distribución do persoal actividades en I+D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2023**

	Total	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	32.474	31,8%	21,8%	46,0%	0,4%
Aragón	8.058	52,0%	17,4%	30,2%	0,4%
Asturias	4.715	41,1%	13,7%	45,1%	0,2%
Baleares	3.526	33,5%	19,0%	47,4%	0,1%
Canarias	4.644	31,1%	27,2%	40,9%	0,7%
Cantabria	2.527	34,2%	23,3%	40,1%	2,4%
Castela e León	11.741	40,6%	9,0%	50,3%	0,1%
Castela-A Mancha	3.943	45,3%	18,1%	36,2%	0,4%
Cataluña	60.173	51,2%	18,1%	30,3%	0,4%
C. Valenciana	25.290	44,5%	11,7%	43,7%	0,1%
Extremadura	2.655	29,1%	24,4%	(...)	(...)
Galicia	13.856	47,8%	14,2%	37,6%	0,5%
Madrid	69.886	50,0%	21,0%	28,7%	0,3%
Murcia	7.346	39,4%	8,9%	51,6%	0,1%
Navarra	5.921	57,6%	8,2%	(...)	(...)
País Vasco	23.997	70,9%	7,5%	21,5%	0,1%
A Rioxa	1.413	41,8%	18,3%	(...)	(...)
España	282.415	47,7%	16,9%	35,0%	0,3%

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.40. Persoal investigador en actividades en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2023

	PERSOAL	PERSOAL INVESTIGADOR	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	% persoal investigador s/ total
Andalucía	32.474	19.828	4.962	3.577	11.258	31	61,1%
Aragón	8.058	4.917	2.052	770	2.082	14	61,0%
Asturias	4.715	3.364	1.117	263	1.978	6	71,4%
Baleares	3.526	2.220	378	370	1.469	4	63,0%
Canarias	4.644	3.046	763	624	1.646	14	65,6%
Cantabria	2.527	1.701	450	416	780	55	67,3%
Castela e León	11.741	7.889	2.540	542	4.799	9	67,2%
Castela-A Mancha	3.943	2.052	722	499	827	4	52,0%
Cataluña	60.173	34.327	15.513	5.996	12.694	124	57,0%
C. Valenciana	25.290	15.510	5.787	1.698	8.002	24	61,3%
Extremadura	2.655	1.786	372	284	..	..	67,3%
Galicia	13.856	9.057	4.221	944	3.840	51	65,4%
Madrid	69.886	44.010	18.611	7.746	17.520	132	63,0%
Murcia	7.346	4.683	1.164	325	3.189	5	63,7%
Navarra	5.921	3.434	1.483	269	..	..	58,0%
País Vasco	23.997	16.171	10.827	856	4.475	13	67,4%
A Rioxa	1.413	934	273	157	..	..	66,1%
España	282.415	175.044	71.235	25.338	77.974	498	62,0%

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

A información dispoñible permite desagregar o gasto de persoal destinado a mulleres e homes en 2023 (cadro 2.41). No conxunto estatal, as mulleres representan o 40,9% do gasto total de persoal en actividades de I+D, e o 39,6% no referente a persoal investigador. No ámbito da comunidade galega esta participación é moi parecida ca estatal (40,5% e 38,4% para persoal e investigadoras respectivamente). A desagregación das mulleres empregadas en actividades de I+D en función da institución empregadora (cadro 2.42) permite observar que a participación das mulleres en Galicia supera a media estatal no caso das administracións públicas (10,4 puntos mais) e as IPSFL (14,2 puntos máis). Nas institucións de ensino superior e practicamente a mesma porcentaxe. Pola contra, reflíctese unha presenza relativamente inferior nas empresas respecto a media estatal (4 puntos menos).

Cadro 2.41

Porcentaxe de mulleres no persoal de actividades en I+D por comunidades autónomas. 2023

	Persoal	Investigadoras
Andalucía	41,4	40,2
Aragón	38,3	40,5
Asturias	39,7	40,6
Baleares	41,5	45,3
Canarias	39,5	38,3
Cantabria	42,7	44,1
Castela e León	43,3	43,5
Castela-A Mancha	42,3	43,2
Cataluña	41,8	38,7
C. Valenciana	41,3	40,0
Extremadura	39,8	38,0
Galicia	40,5	38,4
Madrid	41,1	39,8
Murcia	40,0	39,2
Navarra	41,0	42,3
País Vasco	37,4	36,8
A Ríoxa	42,6	45,4
España	40,9	39,6

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.42

Porcentaxe total do persoal por sectores e comunidades autónomas (mulleres). 2023

	PERSOAL				INVESTIGADORAS			
	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	28,7	52,3	45,0	25,4	28,4	48,2	42,8	37,0
Aragón	27,3	47,3	51,9	48,1	29,9	44,4	49,4	39,3
Asturias	31,3	56,1	42,4	38,0	32,6	54,6	43,2	32,8
Baleares	23,8	57,5	47,5	19,0	27,8	54,8	47,4	17,1
Canarias	29,8	43,2	44,6	25,1	27,2	39,1	43,2	19,3
Cantabria	26,0	60,4	46,9	39,4	29,8	59,7	44,7	34,1
Castela e León	31,1	59,2	50,2	73,0	31,0	57,9	48,3	73,6
Castela-A Mancha	34,2	57,5	45,1	32,0	33,3	56,7	43,8	23,3
Cataluña	33,7	52,8	48,6	61,6	32,3	46,6	42,6	52,9
C. Valenciana	31,7	57,7	46,7	46,1	31,2	56,0	42,9	29,7
Extremadura	29,7	49,8	..	..	26,9	52,5	..	..
Galicia	27,9	64,9	47,1	66,7	27,8	61,3	44,2	60,9
Madrid	33,3	55,1	44,4	62,2	31,9	52,4	42,4	58,6
Murcia	33,9	47,5	43,3	34,0	30,5	46,1	41,6	34,0
Navarra	33,2	52,5	..	..	35,3	46,6	..	..
País Vasco	30,9	62,0	50,1	71,6	31,4	47,5	47,7	77,8
A Ríoxa	29,4	53,2	..	..	29,2	58,0	..	..
España	31,9	54,5	46,6	52,5	31,2	50,5	43,7	49,2

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

As respectivas dotacións de gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas, inxeridas nunha serie histórica, dende 2000 ata 2023 (cadro 2.43), permite detectar unha tendencia á alza en relación cos anos precedentes no conxunto estatal, coas pequenas diferenzas previamente sinaladas (1,49 % en 2023, 1,44 % en 2022 e 1,43% en 2021). O cadro 2.44 resume a situación a nivel internacional. A evolución das achegas respectivas do Estado e a comunidade autónoma nos últimos anos (gráfico 2.36) recollen certa converxencia nos últimos anos.

Cadro 2.43

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.
Por comunidades autónomas. 2001-2023

	2001(*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009(**)	2010	2011	2012(***)
Andalucía	0,60	0,60	0,85	0,76	0,84	0,89	1,02	1,03	1,11	1,22	1,16	1,07
Aragón	0,69	0,71	0,70	0,69	0,79	0,87	0,90	1,03	1,12	1,13	0,97	0,98
Asturias	0,69	0,62	0,67	0,65	0,70	0,88	0,92	0,97	1,01	1,06	0,97	0,92
Baleares	0,23	0,24	0,24	0,26	0,27	0,29	0,33	0,36	0,38	0,43	0,37	0,35
Canarias	0,54	0,58	0,52	0,58	0,58	0,65	0,64	0,63	0,60	0,63	0,60	0,54
Cantabria	0,57	0,53	0,45	0,44	0,45	0,79	0,88	1,01	1,17	1,24	1,11	1,04
C. León	0,82	0,80	0,86	0,93	0,89	0,97	1,10	1,27	1,15	1,11	1,04	1,17
C. A Mancha	0,34	0,43	0,42	0,41	0,41	0,47	0,60	0,72	0,63	0,69	0,70	0,62
Cataluña	1,10	1,19	1,27	1,33	1,35	1,42	1,48	1,62	1,70	1,66	1,60	1,55
C. Valenciana	0,74	0,77	0,83	0,89	0,98	0,95	0,95	1,05	1,11	1,08	1,05	1,06
Extremadura	0,59	0,59	0,62	0,41	0,68	0,72	0,74	0,86	0,90	0,88	0,85	0,75
Galicia	0,72	0,79	0,85	0,85	0,87	0,89	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,90
Madrid	1,67	1,76	1,69	1,64	1,81	1,96	1,92	2,02	2,05	2,06	2,00	1,76
Murcia	0,62	0,54	0,68	0,65	0,73	0,76	0,91	0,86	0,87	0,92	0,86	0,86
Navarra	1,16	1,05	1,34	1,80	1,68	1,91	1,88	1,94	2,19	2,04	2,12	2,01
País Vasco	1,36	1,29	1,39	1,51	1,48	1,58	1,87	1,98	2,13	2,03	2,15	2,29
A Ríoxa	0,62	0,54	0,63	0,66	0,66	1,04	1,16	1,01	1,08	1,06	1,02	0,91
España	0,95	0,99	1,05	1,06	1,12	1,20	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,30

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (P)	2022 (A)	2023
Andalucía	1,08	1,06	1,02	0,92	0,92	0,92	0,93	1,09	1,06	1,05	1,14
Aragón	0,93	0,93	0,92	0,91	0,88	0,92	0,94	0,96	1,02	1,07	1,16
Asturias	0,88	0,83	0,74	0,74	0,81	0,81	0,82	0,91	0,87	0,84	0,98
Baleares	0,33	0,32	0,32	0,32	0,36	0,39	0,40	0,53	0,48	0,46	0,48
Canarias	0,52	0,49	0,50	0,47	0,50	0,47	0,47	0,56	0,56	0,55	0,57
Cantabria	0,93	0,84	0,84	0,83	0,82	0,86	0,84	0,94	0,96	0,90	0,96
C. León	1,03	1,02	1,01	1,11	1,22	1,30	1,34	1,38	1,37	1,35	1,36
C. A Mancha	0,56	0,55	0,55	0,56	0,57	0,53	0,60	0,66	0,80	0,67	0,62
Cataluña	1,54	1,50	1,52	1,46	1,48	1,53	1,51	1,70	1,78	1,89	1,90
C. Valenciana	1,06	1,05	1,01	1,01	1,00	1,05	1,09	1,18	1,21	1,17	1,23
Extremadura	0,76	0,68	0,65	0,57	0,58	0,61	0,68	0,66	0,74	0,70	0,72
Galicia	0,87	0,88	0,88	0,86	0,95	0,95	0,98	1,09	1,10	1,08	1,24
Madrid	1,79	1,70	1,70	1,65	1,66	1,70	1,69	1,95	1,93	1,96	2,06
Murcia	0,85	0,87	0,86	0,92	0,92	0,97	1,00	1,15	1,09	1,08	1,06
Navarra	1,84	1,79	1,65	1,65	1,76	1,72	1,70	1,93	1,91	1,81	1,78
País Vasco	2,15	2,08	1,95	1,94	1,94	2,02	1,99	2,20	2,32	2,23	2,35
A Ríoxa	0,81	0,93	0,89	0,84	0,90	0,81	0,77	0,79	0,76	0,87	0,91
España	1,27	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24	1,25	1,41	1,43	1,44	1,49

Dende 2001 (*) ata 2009 PIB pm base 2000.

Dende 2009 (**) ata 2012 PIB pm base 2008.

Dende 2012 (***) en adelante PIB Revisión Estadística 2019.

Fonte: INE, Estadística de I+D.

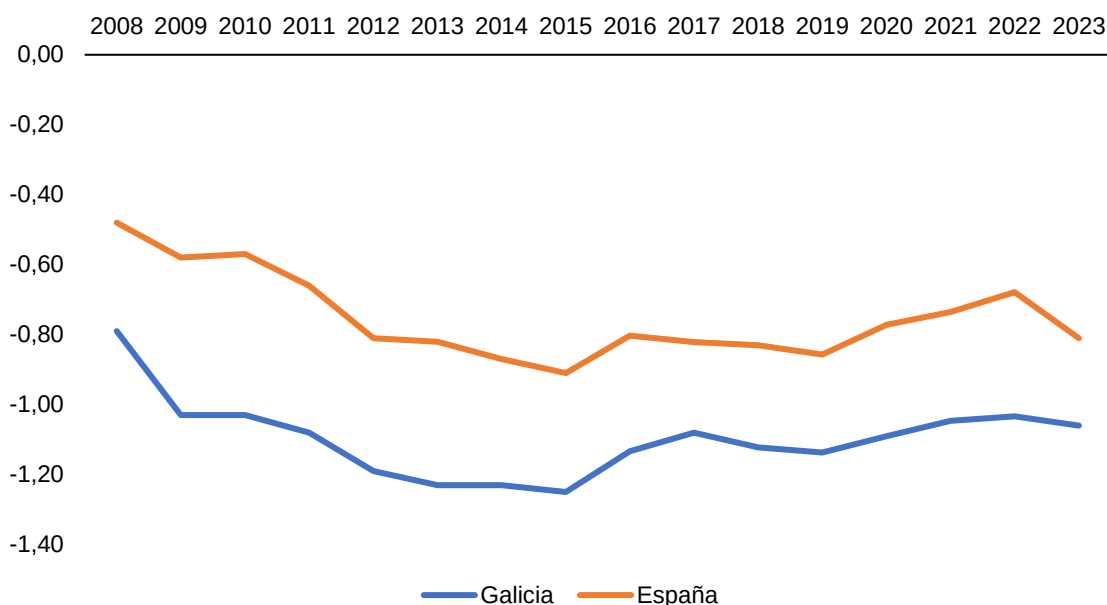
ESTRUTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Cadro 2.44

Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Países OCDE Europa:
2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Australia	..	1,79	..	1,79	..	1,66	..	..
Austria	3,12	3,06	3,09	3,13	3,20	3,26	3,18	3,29
Bélgica	2,52	2,67	2,86	3,16	3,39	3,39	3,29	3,32
Canadá	1,73	1,69	1,74	1,76	1,93	1,86	1,81	1,81
Chile	0,37	0,36	0,37	0,34	0,33	..	0,39	..
Colombia	0,27	0,26	0,31	0,32	0,29	..	..	..
Costa Rica	0,44	0,43	0,37	..	0,33	0,27	..	..
República Checa	1,67	1,77	1,90	1,93	1,99	2,00	1,89	1,83
Dinamarca	3,09	2,93	2,97	2,90	2,97	2,76	2,87	2,99
Estonia	1,24	1,28	1,41	1,62	1,75	1,77	1,76	1,84
Finlandia	2,72	2,73	2,76	2,80	2,91	2,99	2,98	3,09
Francia	2,22	2,20	2,20	2,19	2,27	2,22	2,22	2,19
Alemania	2,94	3,05	3,11	3,17	3,13	3,13	3,07	3,11
Grecia	1,01	1,15	1,21	1,27	1,51	1,46	1,48	1,49
Hungría	1,18	1,32	1,51	1,47	1,59	1,64	1,39	1,39
Islandia	2,11	2,08	2,00	2,34	2,49	2,80	2,59	2,65
Irlanda	1,18	1,25	1,11	1,16	1,15	1,11	1,53	1,58
Israel	4,60	4,76	4,93	5,37	5,82	5,77	6,18	6,35
Italia	1,37	1,37	1,42	1,46	1,51	1,43	1,37	1,31
Xapón	3,11	3,17	3,22	3,22	3,26	3,28	3,40	3,44
Corea	3,99	4,29	4,52	4,63	4,80	4,91	4,85	4,96
Letonia	0,44	0,51	0,64	0,64	0,73	0,75	0,81	0,82
Lituania	0,84	0,90	0,94	0,99	1,13	1,10	1,05	1,05
Luxemburgo	1,27	1,24	1,17	1,18	1,10	1,04	1,05	1,03
México	0,38	0,32	..	..	..	..	..	..
Países Baixos	2,15	2,18	2,14	2,18	2,32	2,27	2,18	2,23
Nueva Zelandia	..	1,35	..	1,41	..	1,47	..	..
Noruega	2,03	2,08	2,03	2,14	2,24	1,89	1,55	1,85
Polonia	0,97	1,04	1,21	1,32	1,39	1,43	1,44	1,56
Portugal	1,28	1,32	1,35	1,40	1,61	1,67	1,69	1,69
República Eslovaca	0,79	0,88	0,84	0,82	0,90	0,92	0,98	1,04
Eslovenia	2,01	1,87	1,95	2,04	2,14	2,13	2,10	2,13
Suecia	3,25	3,36	3,32	3,39	3,49	3,40	3,47	3,60
Suíza	..	3,08	..	3,20	..	3,31	..	..
Turquía	1,12	1,18	1,27	1,32	1,37	1,40	1,32	1,42
Reino Unido	2,32	2,33	2,71	2,67	2,94	2,90	2,80	..
Estados Unidos	2,84	2,88	2,99	3,15	3,42	3,48	3,49	3,45
Argentina	0,53	0,56	0,49	0,48	0,54	0,52	0,55	0,60
Bulgaria	0,77	0,74	0,75	0,83	0,85	0,77	0,75	0,79
China	2,10	2,12	2,14	2,24	2,41	2,43	2,49	2,58
Croacia	0,85	0,85	0,95	1,08	1,24	1,24	1,42	1,39
Rumanía	0,49	0,51	0,50	0,48	0,47	0,47	0,46	0,52
Federación Rusa	1,10	1,11	0,99	1,04	1,10	..	..	..
Singapur	2,07	1,90	1,81	1,89	2,16	..	1,85	..
Sudáfrica	0,75	0,76	0,69	0,61	0,60	..	0,61	..
China Taipéi	3,09	3,19	3,35	3,49	3,61	3,77	3,96	3,98
Galia	0,86	0,95	0,95	0,97	1,09	1,10	1,08	1,24
España	1,19	1,21	1,24	1,25	1,41	1,41	1,41	1,49
UE27	1,99	2,03	2,07	2,11	2,18	2,15	2,11	2,13
OCDE	2,37	2,41	2,49	2,56	2,72	2,72	2,68	2,70

Fonte: OCDE e INE

Gráfico 2.36**Evolución do gasto en I+D sobre PIB. Diferencial coa media EU-27 Galicia/España. 2008-2023**

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

Comparando coa media da UE27 e a OCDE, o gasto en I+D en España e Galicia mantense consistentemente por debaixo destes estándares internacionais. A media da UE27 situouse no 2,11% en 2022, mentres que a OCDE foi do 2,73%. Isto indica que tanto España como Galicia teñen un significativo espazo para mellorar os seus investimentos en I+D para poder competir a nivel global.

Asemade, a análise da tendencia histórica amosa que, a pesar das pequenas melloras nos últimos anos, Galicia non conseguiu acadar os niveis de investimento necesarios para igualar a media da UE ou da OCDE, o que subliña a necesidade de políticas e estratexias máis agresivas para fomentar o investimento en I+D. A converxencia lenta pero positiva observada no gráfico 2.36 suxire que as políticas implantadas tanto a nivel estatal como autonómico están a ter un efecto, aínda que o ritmo é insuficiente para acadar os obxectivos de converxencia a curto prazo.

2.5. Innovación tecnolóxica nas empresas

A Enquisa de innovación tecnolóxica nas empresas, realizada polo INE, permite coñecer a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño etc.). O cadro 2.45 recolle os principais indicadores de I+D nas empresas con actividades innovadoras no ano 2022 (último dato

dispoñible), a partir do INE desagregados por comunidades autónomas. Nese ano, a comunidade galega contaba cun total de 1.092 empresas innovadoras, un 4,5% do total destas empresas no conxunto do Estado. Xa que logo a comunidade galega mantén o sexto posto no que se refire a participación de empresas con actividades innovadoras. A intensidade de innovación do total de empresas galegas é inferior á media estatal, ao igual que a intensidade de innovación das empresas con actividades innovadoras.

A intensidade de innovación das empresas galegas, medida como o gasto en I+D en relación ao total de empresas, é do 0,69%, mentres que a media estatal é do 0,93%. No que atinxe á intensidade de innovación nas empresas que xa realizan actividades innovadoras, Galicia presenta unha cifra de 1,17% fronte ao 1,61% da media nacional. Isto suxire que, aínda que Galicia conta cun número significativo de empresas innovadoras, estas non están investindo en I+D coa mesma intensidade que as súas homólogas noutras comunidades autónomas.

Ademais, observamos que a intensidade de innovación nas empresas galegas con actividades de I+D é do 1,12%, tamén por debaixo da media estatal do 1,90%. Esta fenda indica a necesidade de continuar no deseño de políticas de fomento do investimento en I+D nas empresas galegas.

Cadro 2.45

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa e comunidades autónomas. 2022

	Empresas con gasto en innovación	Intensidade de innovación ⁽¹⁾		
		Do total de empresas	Das empresas con gasto en innovación	Das empresas con actividades de I+D
Andalucía	3.049	0,51	1,42	1,80
Aragón	1.003	0,59	1,07	1,17
Asturias	430	0,63	1,04	0,89
Baleares	489	0,46	1,30	4,93
Canarias	750	0,45	1,95	6,01
Cantabria	364	0,57	0,82	0,76
Castela e León	1.050	1,29	2,84	3,45
Castela-A Mancha	888	0,75	1,80	2,75
Cataluña	5.979	1,31	2,35	3,07
C. Valenciana	3.222	1,03	1,70	2,64
Extremadura	302	0,39	1,27	1,06
Galicia	1.225	0,69	1,17	1,12
Madrid	4.018	0,83	1,27	1,43
Murcia	892	0,49	0,98	1,11
Navarra	543	1,11	2,01	2,09
País Vasco	2.127	1,83	3,01	3,30
A Ríoxa	230	0,57	1,28	1,31
España	24.065	0,93	1,61	1,90

1) Intensidade de innovación=(Gasto actividades innovadoras/cifra de negocios)x100

Fonte : INE.

No cómputo total do período 2020-2021 (últimos datos dispoñibles) rexístranse un total de 1.746 empresas innovadoras en Galicia (cadro 2.46), entre as cales destacan as de innovación xeral, as de proceso e as de produto, unha distribución similar á reflectida no conxunto do Estado. Nomeadamente, podemos observar que 943 empresas galegas foron innovadoras de produto, das cales 238 se centran exclusivamente na innovación de produto. Ademais, 1.508 empresas innovaron en procesos, con 803 dedicándose exclusivamente a esta área. Por último, 705 empresas innovaron tanto en produto como en proceso. Estes datos acreditan unha dinámica de innovación diversificada en Galicia. Comparando cos datos nacionais, Galicia representa unha parte substancial das empresas innovadoras, aínda que cunha intensidade de innovación que, como se mencionou previamente, é menor que a media estatal.

Cadro 2.46

Empresas innovadoras por comunidades autónomas e tipo de innovación. 2020-2022

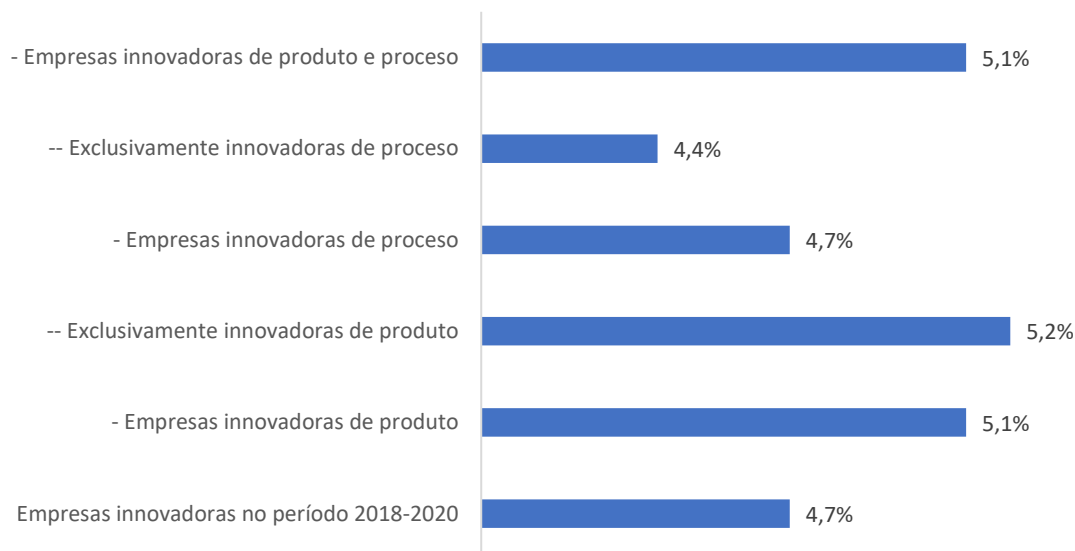
	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	C.-A Mancha
Empresas innovadoras no período 2020-2022	36.880	4.748	1.146	479	762	1.441	389	1.269	1.128
- Empresas innovadoras de produto	18.517	2.184	592	266	344	669	208	749	608
-- Exclusivamente innovadoras de produto	4.567	575	132	68	134	211	90	258	140
- Empresas innovadoras de proceso	32.313	4.173	1.014	411	629	1.230	298	1.011	988
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	18.363	2.564	553	213	418	771	180	519	520
- Empresas innovadoras de produto e proceso	13.950	1.609	460	198	210	459	118	491	468
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Ríoxa
Empresas innovadoras no período 2020-2022	8.291	4.264	581	1.746	6.197	1.134	678	2.316	269
- Empresas innovadoras de produto	4.028	2.132	234	943	3.150	582	350	1.316	137
-- Exclusivamente innovadoras de produto	880	550	59	238	704	145	66	286	22
- Empresas innovadoras de proceso	7.411	3.714	522	1.508	5.494	988	612	2.030	247
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	4.263	2.132	347	803	3.048	551	328	1.000	133
- Empresas innovadoras de produto e proceso	3.147	1.582	175	705	2.446	437	283	1.030	115

Fonte: INE.

A participación das empresas galegas no conxunto das empresas innovadoras do Estado é variable, atendendo ao tipo de innovación. Como se pode comprobar no gráfico 2.37, as empresas galegas representan unha proporción significativa nas categorías de innovación de produto e de proceso, contribuíndo ao 5,1% e 4,7% do total estatal nas respectivas categorías.

Gráfico 2.37

Empresas Innovadoras por tipo de innovación. % Galicia sobre total España. 2020-2022

Fonte: INE.

As empresas que declaran algún tipo de actividade innovadora en 2022 (última información dispoñible) en Galicia son 1.225 (cadro 2.47). Polo tanto, Galicia achega un 5,36% do total estatal, pasando a ocupar o sexto lugar en función desta participación no volume de empresas. O gasto en innovación destas empresas supón un 4,0% do total de gasto en innovación en España, situando á comunidade galega coma a sétima en volume de gasto.

A pesar de que Galicia mantén unha posición destacada en canto ao número de empresas innovadoras, o gasto en innovación por empresa é lixeiramente inferior á media estatal (gráfico 2.38). Así, o gasto medio en actividades para a innovación tecnolóxica realizado polas empresas galegas en 2022 acadou 672 mil euros, un valor inferior á media estatal, que se sitúa en 866 mil euros por empresa (gráfico 2.38).

Comparando con outras comunidades, Madrid e Cataluña lideran tanto en número de empresas innovadoras como en gasto total en innovación, o que reflicte unha maior concentración de recursos e un ecosistema máis robusto de apoio á innovación. Galicia, pola súa banda, ten potencial para aumentar o seu gasto en innovación.

Cadro 2.47

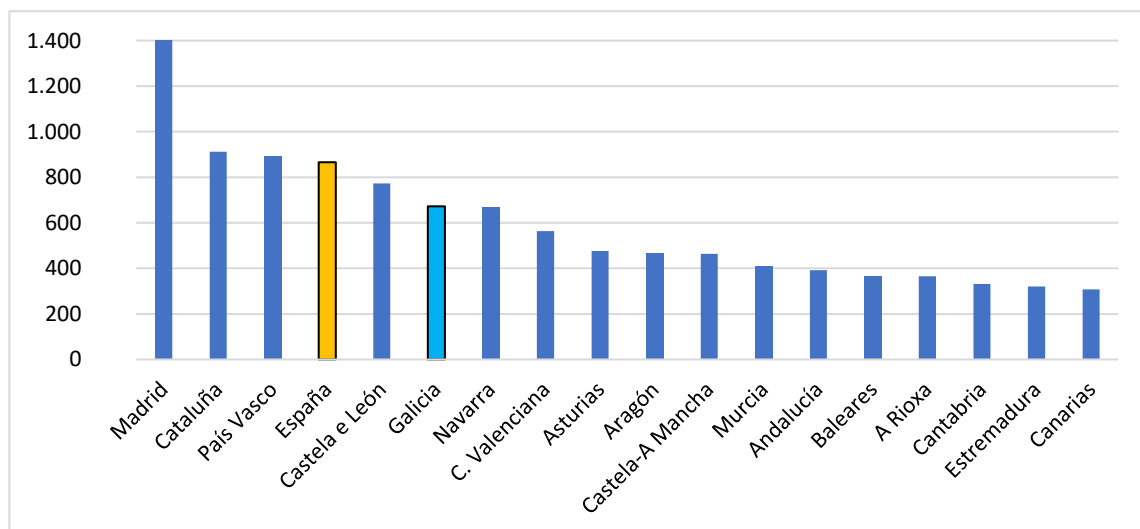
Empresas e gasto en actividades innovadoras segundo onde se realiza o gasto. 2022 (miles de €)

	Nº de empresas con gasto en innovación	Gasto en innovación
Andalucía	3.049	1.195.516
Aragón	1.003	469.667
Asturias	430	204.572
Baleares	489	180.113
Canarias	750	230.564
Cantabria	364	120.772
Castela e León	1.050	811.292
Castela-A Mancha	888	411.815
Cataluña	5.979	5.452.850
C. Valenciana	3.222	1.815.254
Extremadura	302	96.636
Galicia	1.225	823.545
Madrid	4.018	6.289.155
Murcia	892	364.844
Navarra	543	362.355
País Vasco	2.127	1.900.624
A Rioxa	230	84.048
España	24.065	20.836.041

Fonte: INE.

Gráfico 2.38

Gasto medio en innovación das empresas (2022). Miles de €.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

A porcentaxe de empresas galegas que obteñen financiamento para actividades innovadoras mediante a emisión de accións é superior á media española (cadro 2.48). Por outra banda, tamén en 2022 (último dato dispoñible) a vía preferente de financiamento destas actividades en Galicia é a través de créditos ou emisión de débeda, aínda que nunha porcentaxe inferior á que supón esta vía de financiamento na media estatal. Así, o 33,4% das empresas galegas usaron a emisión de accións para financiar actividades innovadoras, fronte ao 27,1% da media estatal, o que manifesta unha maior predisposición das empresas galegas a utilizar o mercado de capitais para apoiar a innovación. Ademais, o 45,6% das empresas galegas con actividades innovadoras usaron a emisión de accións, superando tamén a media estatal do 42,8%.

Por outra banda, preto dun 30% das empresas galegas obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda, 4 puntos máis que a media estatal (25,8%). Pola súa banda, a porcentaxe de empresas que usaron estes créditos especificamente para actividades innovadoras é igual tanto en Galicia como no conxunto de España (14,2%). Por último, o 40,5% das empresas galegas con actividades innovadoras obtiveron financiamento mediante créditos e/ou débeda, superando a media estatal (37,4%).

No seu conxunto, estes datos perfilan un escenario de acceso ao financiamento máis favorable para as empresas galegas, tanto mediante accións como mediante débeda, o que podería ser determinante no fomento das actividades innovadoras na comunidade galega. Ademais, a combinación de diferentes fontes de financiamento pode ofrecer maior flexibilidade e soporte ás empresas para levar a cabo proxectos de innovación.

Cadro 2.48

%Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento privado. Galicia/España. 2020-2022

Actividades innovadoras no período 2020-2022	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiamento mediante emisión de accións (1)	0,2	0,5
% de empresas que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras (2)	27,1	33,4
% de empresas que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda (1)	25,8	29,5
% de empresas que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras (2)	14,2	14,2
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante emisión de accións (3) (4)	2,9	1,5
% de empresas con actividades innovadoras que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras (3) (5)	42,8	45,6
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda (3) (4)	37,4	40,5
% de empresas con actividades innovadoras que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras (3) (5)	37,5	40,4

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

Fonte: INE.

Igualmente importante é o papel das Administracións públicas e institucións como alternativa de financiamento das actividades innovadoras (cadro 2.49), que en Galicia é máis activo que na media estatal para o caso das Administracións locais e autonómicas. Por outra banda, cómpre destacar tamén o rol da UE como entidade financiadora, tanto a título individual coma a través do programa Horizon 2020.

Tomando coma referencia o período 2020-2022, o 28,0% das empresas galegas obtiveron financiamento das Administracións locais ou autonómicas, superando o 21,3% da media estatal. Ademais, o 17,8% das empresas galegas usaron este financiamento para realizar actividades innovadoras, fronte ao 14,5% en España. No que respecta ao financiamento da Administración do Estado, o 22,2% das empresas galegas obtiveron este tipo de apoio, mentres que a media estatal é do 16,6%.

Destaca especialmente o elevado uso do financiamento do programa Horizon 2020 para actividades innovadoras en Galicia, onde o 86,2% das empresas que obtiveron este financiamento o utilizaron para innovación, en comparación co 58,7% a nivel estatal. Ademais, o 54,4% das empresas galegas con actividades innovadoras usaron financiamento doutras institucións da UE, superando a media estatal do 49,7%. No seu conxunto, estes datos poñen de manifesto a boa capacidade das empresas galegas para acceder a fondos europeos, importante para complementar os recursos nacionais e autonómicos destinados á innovación.

Cadro 2.49

% Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento público. Galicia/España. 2021-2023

Actividades innovadoras no período 2021-2023	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiación das Administracións locais ou autonómicas (6) (1)	21,3	28,0
% de empresas que usaron o financiamento das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras (6) (2)	14,5	17,8
% de empresas que obtiveron financiamento da Administración do Estado (6) (1)	16,6	22,2
% de empresas que usaron o financiamento da Admón. do Estado para realizar actividades innovadoras (6) (2)	19,7	17,4
% de empresas que obtiveron financiamento do programa Horizon 2020 (1)	1,6	2,1
% de empresas que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras (2)	58,7	86,2
% de empresas que obtiveron financiamento doutras institucións da UE (1)	4,0	3,9
% de empresas que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras (2)	24,7	25,2
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento das Administracións locais ou autonómicas (6) (3) (1)	33,6	44,8
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento financiación das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras (6) (3) (2)	35,2	43,4
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento da Admón. do Estado (6) (3) (1)	29,1	34,8
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento da Administración do Estado para realizar actividades innovadoras (6) (3) (2)	42,9	41,2
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento do programa Horizon 2020 (3) (1)	4,7	7,5
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras (3) (2)	77,8	95,6
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento doutras institucións da UE (3) (1)	7,6	7,1
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras (3) (2)	49,7	54,4

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

(6) As organizacións do sector público inclúen as entidades públicas como as administracións central, autonómica e local e axencias, universidades, hospitais e outros provedores de servizos públicos.

Fonte: INE.

Finalmente, as organizacións empresariais parecen usar fundamentalmente tecnoloxía preexistente na propia empresa para desenvolver as súas innovacións (cadro 2.50). No período 2020-2022 (últimos datos dispoñibles), o 32,3% das empresas galegas compraron tecnoloxía xa usada pola empresa ou fixeron actualizacións, superando a media estatal (30,1%); e o 8,9% das empresas galegas compraron tecnoloxía nova non utilizada previamente pola empresa, unha participación tamén lixeiramente superior á media estatal do 8,7%. No seu conxunto, as empresas galegas dan prioridade á optimización das súas tecnoloxías actuais. Aínda que tamén se observa certo investimento en nova tecnoloxía, a tendencia xeral é aproveitar e mellorar os recursos xa dispoñibles.

Cadro 2.50

% Empresas por tipo de tecnoloxía máis importante. Galicia/España. 2020-2022

Actividades innovadoras no período 2020-2022	España	Galicia
% de empresas que compraron tecnoloxía xa usada pola empresa ou unha actualización	30,1	32,3
% de empresas que compraron tecnoloxía nova non utilizada previamente pola empresa	8,7	8,9

(1) % sobre o total de empresas.

Fonte: INE.